

A woman with long brown hair is shown in profile, wearing a black headset with a microphone. She is looking towards a statue on the left. The background is dark, and the lighting highlights the woman's hair and the statue.

GALLO
ROMEINS
MUSEUM

JAARVERSLAG

MM XXIV

MMXV

INHOUD

Introductie	pag. 7
Korte voorstelling museum	pag. 9
Missie en visie	pag. 10

1. COLLECTIE

1.1 COLLECTIEBEHEER

1.1.1 Verzamelen	pag. 15
1.1.2 Registreren	pag. 16
<i>Nieuwe registraties</i>	pag. 16
<i>Verbeteringen bestaande registraties</i>	pag. 16
1.1.3 Documenteren	pag. 17
<i>Fotografie</i>	pag. 17
<i>Andere informatiedragers</i>	pag. 17
1.1.4 Bewaren	pag. 18
1.1.5 Uitlenen	pag. 18

1.2 COLLECTIE-ONDERZOEK

1.2.1 Prioritaire onderzoeksprojecten	pag. 20
<i>Focusobjecten</i>	pag. 20
<i>Keltische elitegraven (Wijshagen)</i>	pag. 22
<i>Romeinse schrijftafels</i>	pag. 22
<i>Romeinse medaillon</i>	pag. 22
<i>Merovingische juwelen</i>	pag. 23
1.2.2 Faciliteren en stimuleren van (collectie-)onderzoek door derden	pag. 24
1.2.3 Project 'Onverwerkt verleden'	pag. 25

1.3 ONTSluitING COLLECTIE EN ONDERZOEK

1.3.1 Online platformen	pag. 26
1.3.2 Vulgariserende publicaties	pag. 28
1.3.3 Lezingen	pag. 28
<i>Lezingenreeks 'Spraakwater'</i>	pag. 28
<i>Andere lezingen</i>	pag. 29

1.4 VAKBIBLIOTHEEK

pag. 30

2. TENTOONSTELLINGEN

2.1 PERMANENTE TENTOONSTELLING

2.1.1 Huidige permanente tentoonstelling	pag. 33
2.1.2 Voorbereidingen nieuwe permanente tentoonstelling	pag. 34
<i>Concept</i>	pag. 34
<i>Inhoud</i>	pag. 34
<i>Objecten</i>	pag. 35
<i>Media en scenografie</i>	pag. 36

2.2 TIJDELIJKE TENTOONSTELLINGEN EN OPSTELLINGEN

2.2.1 Tijdelijke expo 'De oudheid in kleur'	pag. 37
<i>Concept</i>	pag. 37
<i>Inhoud</i>	pag. 38
<i>Objecten</i>	pag. 38
<i>Scenografie</i>	pag. 39
<i>Toegankelijkheid</i>	pag. 40
<i>Samenwerking met studenten PXL-MAD School of Arts</i>	pag. 40
<i>Randprogramma – lezingen en demonstraties</i>	pag. 40
<i>Publieksboek</i>	pag. 41
<i>Bezoekersreacties</i>	pag. 41
2.2.2 Opstelling 'De oudste Tongenaren'	pag. 41

3. PUBLIEKSBEMIDDELING

3.1 SCHOLENWERKING

- 3.1.1 Wijzigingen aanbod pag. 45
- 3.1.2 Erfgoedweken pag. 46
- 3.1.3 Zomerschool pag. 46
- 3.1.4 YOUCA Day pag. 47
- 3.1.5 Educatieve programma's 'De oudheid in kleur' pag. 47
- 3.1.6 Digitaal lesmateriaal pag. 47

3.2 VRIJETIJDWERKING

- 3.2.1 Programma's en activiteiten voor families met kinderen pag. 49
 - Kijktocht* pag. 49
 - Extra aanbod tijdens schoolvakanties* pag. 49
 - Verjaardagsfeestje* pag. 50
- 3.2.2 Erfgoeddag pag. 50
- 3.2.3 Archeologiedagen pag. 51
- 3.2.4 Cursus 'Aan het begin van je Latijn' pag. 51
- 3.2.5 Kinder- en jongerenwerking pag. 52
 - Kleurrijke kapitelen* pag. 52
 - Flitsend verleden – fotografische collages* pag. 52
 - Flitsend verleden – analoge fotografie* pag. 52
 - Terugkeermoment* pag. 53
- 3.2.6 Programma 'Casa Romana': voor mensen die blind of slechtziend zijn pag. 53
- 3.2.7 Rondleidingen voor (familie)groepen pag. 53
- 3.2.8 Bijzondere evenementen en activiteiten pag. 54
 - Evenement 'Cena Romana'* pag. 54
 - Lezing Ilja Leonard Pfeijffer* pag. 54
- 3.2.9 Voorbereidingen toekomstige activiteiten en evenementen pag. 55
 - Concert i.s.m. fanfareorkest 'De Werkmanszonen'* pag. 55
 - Romeinenfestival* pag. 55

4. COMMUNICATIE

4.1 OFFLINE

- 4.1.1 Printadvertenties pag. 59
- 4.1.2 Drukwerk – affiches, flyers en brochures pag. 60
- 4.1.3 Persberichten en persaanbod pag. 61

4.2 DIGITAAL

- 4.2.1 Website pag. 64
 - Verbeteren gebruiksvriendelijkheid* pag. 64
 - Extra informatie en beleving* pag. 64
- 4.2.2 Blog 'De oudheid is overal' pag. 65
- 4.2.3 Sociale media – Facebook en Instagram pag. 66
- 4.2.4 Nieuwsbrieven en mailings pag. 69
- 4.2.5 Online advertenties pag. 70

4.3 PROMOTIONELE EVENEMENTEN EN SAMENWERKINGEN

- 4.3.1 Evenementen pag. 71
 - Levend standbeeld* pag. 71
 - Blanko in kleur* pag. 71
- 4.3.2 Samenwerkingen pag. 71
 - Actie HBvL* pag. 71
 - Museum pas* pag. 71
 - Riebedebie* pag. 71
 - Uitdatabank* pag. 71

5. ZAKELIJK BEHEER

5.1 GEBOUW, VEILIGHEID EN DUURZAAMHEID

5.1.1	Gebouwbeheer	pag. 75
5.1.2	Vorbereiding toekomstige infrastructuurwerken	pag. 75
5.1.3	Veiligheid	pag. 75
5.1.4	Ecologische duurzaamheid	pag. 76
	<i>LED-verlichting</i>	pag. 76
	<i>Hergebruik tentoonstellingsmeubilair</i>	pag. 76
	<i>Deelname onderzoek polluenten</i>	pag. 76

5.2 MEDEWERKERS

5.2.1	Personeelsleden	pag. 77
	<i>Personeelsbestand</i>	pag. 77
	<i>Vorming en opleidingen</i>	pag. 78
	<i>Werkbezoeken</i>	pag. 79
	<i>Lidmaatschappen</i>	pag. 80
	<i>Interne communicatie en teambuilding</i>	pag. 80
5.2.2	Vrijwilligers	pag. 81
5.2.3	Gidsen	pag. 81

5.3 INTERNE ORGANISATIE

5.3.1	Overleg- en beslissingsstructuren	pag. 83
5.3.2	Digitalisering van administratieve processen	pag. 84
5.3.3	Kwaliteitsmonitoring	pag. 84
5.3.4	Beleidsparticipatie en adviesinwinning	pag. 85
	<i>Adviesgroepen</i>	pag. 85
	<i>Ad hoc adviesinwinning</i>	pag. 86
5.3.5	Vorbereidingen werking inclusie	pag. 86

5.4 KENNISDELING EN DIENSTVERLENING

5.4.1	Presentaties en ontvangsten	pag. 87
5.4.2	Collegagroep 'Musea met een archeologische collectie'	pag. 88
5.4.3	Infopunt 'archeologie'	pag. 88
5.4.4	Begeleiding stagiairs en bachelorproeven	pag. 89
5.4.5	Ter beschikking stellen van infrastructuur	pag. 90

5.5 MUSEUMSHOP EN MUSEUMCAFE

5.5.1	Museumshop	pag. 91
5.5.2	Museumcafé	pag. 92

5.6 BEZOEKERSCIJFERS

pag. 93

5.7 FINANCIËN

5.7.1	Toegangsprijzen	pag. 96
5.7.2	Inkomsten en uitgaven	pag. 97

Bijlagen

1 – colofon 'De oudheid in kleur'	pag. 104
2 – campagnebeeld 'De oudheid in kleur'	pag. 108
3 – overzicht bezoekersstatistieken 2024	pag. 109

INTRODUCTIE

Dit jaarverslag biedt een overzicht van de werking van het Gallo-Romeins Museum in 2024.

De structuur van het document weerspiegelt die van het museum zelf, met vier hoofdafdelingen: **Collectie, Tentoonstellingen, Publieksbemiddeling en Zakelijk Beheer.**

Daarnaast is er een afzonderlijk hoofdstuk gewijd aan **Communicatie.**

KORTE VOORSTELLING MUSEUM

Het Gallo-Romeins Museum bestaat sinds 1954. Het groeide uit tot het grootste en bekendste archeologisch museum in Vlaanderen, door de Vlaamse Gemeenschap ingedeeld op landelijk niveau. Niet toevallig ligt het in de oudste stad van het land, door de Romeinen gesticht rond 10 v.Chr.

Het museum werd decennialang beheerd door de provincie Limburg. Die investeerde in de werking en infrastructuur, met ook omvangrijke verbouwingen in 1994 en 2009. In 2011 werd het museum bekroond met de titel 'Europees Museum van het Jaar', als enige in België tot nog toe. Sinds 2018 is Stad Tongeren-Borgloon de inrichtende macht. Er wordt gewerkt conform een subsidieovereenkomst die Tongeren-Borgloon sluit met de Vlaamse Gemeenschap, in het kader van het Cultureelerfgoeddecreet, momenteel voor de periode 2024-2028.

Het museum verzamelt, onderzoekt en presenteert door de mens vervaardigde, bewerkte en gebruikte voorwerpen uit de prehistorie, Romeinse tijd en vroege middeleeuwen. Samen schetsen ze een relatief compleet beeld van de opeenvolgende samenlevingen in de regio, van 500.000 jaar geleden tot 900 n.Chr. De gestaag groeiende collectie bevat heel wat stukken die uniek zijn voor België.

De belangrijkste deelcollectie dateert uit de Romeinse tijd. Tongeren was in de eerste eeuwen n.Chr. de hoofdplaats van een omvangrijk bestuursdistrict: de *civitas Tungrorum*. Die omvatte onder meer het hele oosten van wat nu België is. Uit het in Vlaanderen liggend deel van dat gebied verzamelt het museum voorwerpen, niet alleen uit de Romeinse periode, maar ook uit de prehistorie en vroege middeleeuwen.

Wetenschappelijke betrouwbaarheid is een fundament van de werking van het Gallo-Romeins Museum. Het museum doet zelf aan onderzoek en heeft een omvangrijk netwerk van externe onderzoekers met wie het intensief samenwerkt om zijn collectie en de historische contexten van de objecten te bestuderen, documenteren en duiden.

Het museum geniet veel waardering voor zijn vakkundig uitgewerkte en publieksvriendelijke tijdelijke exposities over onderwerpen uit de prehistorie, Romeinse tijd en vroege middeleeuwen, met topstukken uit toonaangevende Europese musea. Vaak worden linken gelegd met de huidige samenleving. Mede hierdoor blijft het museum maatschappelijk relevant. Geregeld worden cross-overs gemaakt met hedendaagse – beeldende – kunst, ook in de permanente tentoonstelling.

Andere kernelementen van het Gallo-Romeins Museum zijn de sterk uitgebouwde scholenwerking, de organisatie van lezingen met gerenommeerde sprekers, de deelname aan evenementen zoals Erfgoeddag en Archeologiedagen, en ook de programmatie van diverse activiteiten voor families met kinderen en voor jongeren. Die laatste hebben vaak een participatief karakter.

Met deze totaalaanpak bereikt het Gallo-Romeins Museum als één van Limburgs belangrijkste cultuurtoeristische trekpleisters jaarlijks tot 100.000 bezoekers. Ze komen uit Limburg en de aangrenzende Vlaamse provincies, maar ook uit het Brussels Hoofdstedelijk Gewest, Wallonië (provincie Luik), Nederland (provincie Limburg) en Duitsland (regio Aken).

MISSIE EN VISIE

Missie

Het Gallo-Romeins Museum vervult een diepmenselijke behoefte: willen weten wat aan het 'hier en nu' voorafging.

Met zijn collectie dagelijkse voorwerpen schetst het museum een zo helder mogelijk beeld van hoe mensen in onze regio leefden, van in de prehistorie tot in de middeleeuwen. Met tijdelijke tentoonstellingen verruimt het die horizon.

Het Gallo-Romeins Museum is dé plek om je te verplaatsen in het denken, voelen en doen van onze verre voorouders. Om hun diversiteit aan samenlevingen te exploreren en te interpreteren.

Het museum zet je aan om de werelden van toen – herkenbaar en helemaal anders – te spiegelen met die van onze tijd. Om zo alles wat was én is met een open blik en genuanceerd te bekijken.

Zo biedt het Gallo-Romeins Museum houvast en perspectief in een voortdurend veranderende wereld.

Visie en waarden

- **Wat we doen**

Het Gallo-Romeins Museum overbrugt de immense afstand tussen toen en nu. Door onze werking geven we een ruim en divers publiek inzicht in hoe onze verre voorouders leefden, van 500.000 jaar geleden tot 900 n.Chr. In gebruiken en gewoonten van mensen. In hun waarden en normen.

We focussen op onze contreien, maar verkennen ook de grote cultuurwerelden waartoe onze regio behoorde, niet het minst de geglobaliseerde Romeinse wereld. We belichten de geschiedenis van gebieden waar mensen met een migratieachtergrond vandaan komen. Zo sluiten we aan bij de huidige culturele diversiteit.

Bezoekers het verre verleden laten ontdekken dankzij archeologische vondsten blijft onze basis, allereerst met onze eigen collectie. In het 'gewone' van veel van onze voorwerpen schuilt hun (aantrekkings)kracht. Door wie, hoe, met welk doel en in welke contexten werden ze gebruikt? Die basale vragen staan centraal. Dat is ook het geval in onze tijdelijke expo's, met tot de verbeelding sprekende objecten uit andere musea.

Het voortdurend (her)interpreteren en ontsluiten van voorwerpen en hun contexten – eigen stukken en bruiklenen – doen we samen met internationaal gerenommeerde specialisten uit diverse disciplines. We begeistere ons publiek met recente inzichten. Een multiperspectivistische benadering, waardoor bezoekers het verre verleden verkennen vanuit diverse gezichtspunten, is voor ons evident. Tegelijk wijzen we op de grenzen van onze kennis.

We maken mensen ervan bewust dat we met z'n allen steeds vanuit een persoonlijk en hedendaags perspectief achteromkijken. Kennismaken met wat ooit was levert als vanzelf gespreksstof op over actuele en tijdloze onderwerpen, zoals rolpatronen, migratie, klimaat, religieuze tolerantie, ... We helpen bezoekers te begrijpen hoe de huidige samenleving in elkaar zit en stimuleren ze om over kwesties in dialoog te gaan.

- **Hoe we te werk gaan**

Om zijn doelen te bereiken creëert het Gallo-Romeins Museum fysieke en online leeromgevingen, semipermanent en tijdelijk. We delen onze kennis door middel van een waaier aan media, instrumenten en technieken. Ook maken we cross-overs met hedendaagse kunst.

We bieden bezoekers meeslepende ervaringen en nodigen hen uit om in interactie te gaan met de stukken en de prikkelende presentaties. Intermenselijk contact en persoonlijke begeleiding zijn voor ons belangrijk. We reiken dan ook instrumenten aan om samen, in gezelschap, op ontdekking te gaan.

Het museum komt maximaal tegemoet aan de wensen, verwachtingen en noden van bezoekers. We communiceren helder, niet belerend en zonder jargon. Gastvrijheid, gelijkwaardigheid en een dienstverlenende houding zijn vanzelfsprekend in ons streven naar toegankelijkheid voor iedereen.

Een dynamisch en betekenisvol museum maak je vanuit je eigen kracht maar niet alleen. We slaan de handen in elkaar met tal van specialisten en organisaties, niet het minst in de onderwijswereld.

Het Gallo-Romeins Museum verbindt zich met onze samenleving. Met zijn programma's en activiteiten spreekt het iedereen aan die ook maar enige interesse heeft in archeologie en de werelden van het verre verleden.

collectie

1.1 COLLECTIEBEHEER

Het Gallo-Romeins Museum beschikt over de rijkste archeologische collectie van Vlaanderen. De verzameling bestaat voor een groot deel uit gebruiksvoorwerpen. Ze zijn gevonden in Limburg, Antwerpen en oostelijk Vlaams-Brabant. De belangrijkste deelcollectie dateert uit de Romeinse tijd. We beheren ook heel wat collecties uit andere perioden: de steentijd, de brons- en ijzertijd en de vroege middeleeuwen. De verzameling bevat voorwerpen van zowat alle cultuurgroepen die in die lange periode (ca. 500 000 jaar geleden tot 900 n.Chr.) in onze streken aanwezig waren.

Tot in 2018 verzamelde het museum archeologische vondsten uit de provincie Limburg, zowel uit de prehistorie, de oudheid als de vroege middeleeuwen. Vanaf 2019 is de scope ruimer, zowel inzake ruimte als tijd. We verzamelen nu objecten uit Vlaanderen ten oosten van de Schelde/Dijle. Dit gebied omvat de provincie Limburg, vrijwel de hele provincie Antwerpen en het oosten van de provincie Vlaams-Brabant. Het stemt overeen met het in Vlaanderen liggende deel van de civitas Tungrorum. Van dit bestuursdistrict was Tongeren hoofdstad in de Romeinse tijd. Ook objecten uit de Karolingische periode (tot 900 n.Chr.) komen sinds 2019 in aanmerking voor verwerving.

Het Gallo-Romeins Museum werkt continu voort aan de registratie van zijn collectie. Daarnaast documenteren we de collectie met o.a. verwervingsdocumenten, opgravingsplannen, onderzoeks- en restauratierapporten, objecttekeningen, object- en opgravingsfoto's en wetenschappelijke publicaties. Veelal gebeurt dat digitaal (in TMS). Sinds een tiental jaar fotografeert het Gallo-Romeins Museum zijn collectiestukken langs alle relevante zijden in hoge resolutie op een visueel uniforme wijze en volgens een vast format. We streven ernaar op termijn alle presentatiewaardige objecten uit onze collectie (opnieuw) te fotograferen.

Het museum bewaart en beheert zijn collectie als een 'voorzichtig en redelijk persoon'. In alle ruimten met collectiestukken – tentoonstellingszalen, depots en onderzoekslokalen – meten we continu de temperatuur en de relatieve luchtvochtigheid. We doen dat door middel van draadloze klimaatsensoren. Onze collectie is over het algemeen weinig klimaatgevoelig. De meest kwetsbare objecten – met name metaal, organisch materiaal en frescofragmenten – bewaren we in geklimatiseerde depotruimten. Vitrines met gevoelige collectiestukken conditioneren we met behulp van silicagel.

1.1.1 Verzamelen

Dankzij een schenking van het gemeentebestuur van Oudsbergen kreeg het Gallo-Romeins Museum in 2024 twee deelcollecties in eigendom:

1. voorwerpen uit Keltische elitegraven en Romeinse offergaven, beide uit Wijshagen (site De Rieten) en
2. steentijdartefacten uit Meeuwen (site In den Damp). Beide sites bevinden zich in het huidige Oudsbergen (Limburg). We presenteren de voorwerpen al jarenlang in de permanente tentoonstelling.

De collectie Wijshagen – De Rieten omvat de vondsten van verschillende opgravingscampagnes uit de periode 1984-1987 door de gemeente Meeuwen-Gruitrode en de Nationale Dienst voor Opgravingen (NDO). Onder enkele grafheuvels vonden archeologen toen o.a. drie grafensembles uit de middenijzertijd (5de eeuw v.Chr.). De meest opvallende voorwerpen zijn drie bronzen emmers en onderdelen van paardentuig en wagens. De stukken zijn uniek voor België. Wat de Romeinse offergaven betreft, gaat het om een 450-tal kleine bronzen objecten, voornamelijk armbanden, mantelspelden en munten. Die werden in de 1ste en 2de eeuw n.Chr. ter plaatse geofferd in een openluchtheiligdom.

De collectie Meeuwen – In den Damp bestaat uit de vondsten die in 1986 opgegraven zijn door de gemeente Meeuwen-Gruitrode en het Laboratorium voor Prehistorie van de KU Leuven. Het gaat om honderden stenen artefacten. Jagers-verzamelaars lieten ze achter op hun tijdelijke kampplaatsen. De stukken dateren uit het 5de millennium v.Chr.

Overzicht collecties verworven (in eigendom) in 2024

Object(ensemble)	Verwerving	Inventarisnummer(s)
Elitegraven (ijzertijd) en bronzen offergaven (Romeins) uit Wijshagen	Schenking	84.Wh.-, 85.Wh.-, 86.Wh.- & 87.Wh.nrs.
Stenen artefacten uit Meeuwen (steentijd)	Schenking	Diverse inventarisnummers

1.1.2 Registreren

Nieuwe registraties

In 2024 inventariseerde het Gallo-Romeins Museum ruim 600 bijkomende voorwerpen in het collectiebeheersysteem TMS.

We inventariseerden de gehele collectie Spits (131 records). Die collectie gaf de vzw Geschied- en Oudheidkundige Kring Slag van Lafelt in het najaar van 2022 aan ons 'in depot' naar aanleiding van de sluiting van het door hen beheerde lokale museum in Vlijtingen (Riemst, Limburg). De collectie omvat onder meer stenen artefacten en fragmentair aardewerk van een vroegneolithische nederzetting op de Kayberg in Vlijtingen en twee Romeinse tumulusgrafensembles uit Waltwilder (Bilzen, Limburg). De Romeinse voorwerpen inventariseerden we stuk per stuk en het vroegneolithisch materiaal voornamelijk in bulk.

Daarnaast inventariseerden we stuk per stuk onze collectie zilveren en bronzen Keltische munten en gipsen afgietsels van Keltische munten (162 records). Voorheen waren uitsluitend onze gouden Keltische munten geregistreerd.

Ook inventariseerden we in bulk de Romeinse frescofragmenten die in 2007 werden opgegraven op de plek waar de nieuwe vleugel van het museum werd gebouwd (7 records), waardoor dat volledige opgravingsensemble nu geïnterpreteerd is in het collectiebeheersysteem TMS.

In het kader van de voorbereiding van een nieuwe permanente tentoonstelling (zie 2.1.2) inventariseerden we heel wat voorheen niet individueel geregistreerde voorwerpen uit onze eigen depots. Het ging in totaal om meer dan 300 objecten.

Verbeteringen bestaande registraties

We werkten in 2024 ook verder aan de verbetering van bestaande registraties.

Dankzij een upgrade van ons collectiebeheersysteem TMS (voorjaar 2024) konden we de dateringsvelden van de paleolithische voorwerpen corrigeren (1119 records). De vorige versie van TMS bevatte namelijk een softwarebug die de invoer van data ouder dan 10 000 v.Chr. erg bemoeilijkte.

We pasten ook tal van bestaande objectrecords aan, o.a. om de kwaliteit van onze online collectie-ontsluiting te verbeteren (zie 1.3.1).

Daarnaast werkten we in 2024 aan de optimalisering van de koppeling van de gegevensvelden in ons collectiebeheersysteem aan de thesaurus. Ruim 1500 objectrecords waren nog steeds gekoppeld aan termen uit een vorige versie van de thesaurus. In 2024 vervingen we de laatste oude thesaurustermen systematisch door de actuele termen.

De thesaurustermen uit de lijsten 'materialen' en 'objectnamen' koppelden we bovendien aan de overeenkomstige termen in de 'Art & Architecture Thesaurus' (AAT). In het kader van ons LOD-beleid (Linked Open Data) streven we ernaar onze eigen thesaurus systematisch te koppelen aan zogenoemde 'authority files' of LOD-bronnen als de AAT. Dat maakt het mogelijk onze collectiegegevens te exporteren onder de vorm van 'linked open data'.

1.1.3 Documenteren

Fotografie

In 2020 startten we met het fotograferen van de ca. 2400 objecten uit onze huidige permanente tentoonstelling. In 2024 maakten we 840 nieuwe foto's en ronden we dit omvangrijke project af.

De komende jaren richten we ons op presentatiewaardige voorwerpen uit onze depots die nog niet in het nieuwe format zijn gefotografeerd. We geven prioriteit aan onze Merovingische collectie. Momenteel richten we ons op de metalen voorwerpen uit die collectie, zoals wapens, vaatwerk en gordelbeslag (2272 foto's gefotografeerd in 2024).

In 2024 fotografeerden we ook de collectie Spits (763 foto's) in het kader van de inventarisatie van die collectie. Daarnaast fotografeerden we heel wat collectiestukken in het kader van onderzoek, de objectselecties voor de nieuwe permanente tentoonstelling (zie 2.1.2) en bruikleendossiers (zie 1.1.5).

Alle nieuwe objectfoto's koppelden we steeds aan de overeenkomstige objectrecords in ons collectiebeheersysteem TMS.

Andere informatiedragers

Net zoals in andere jaren voegden we ook in 2024 heel wat andere (gedigitaliseerde) informatiedragers toe in TMS.

Overzicht toegevoegde mediarecords collectiedocumentatie in TMS – 2024

Media	Aantal
Foto's	ca. 3875
Kaarten/opgravingsplannen	2
Publicaties	51
Onderzoeksrapporten	9
Restauratierapporten	9

1.1.4 Bewaren

Eind 2024 richtte het Gallo-Romeins Museum een nieuwe interne depotruimte in, bestemd voor weinig klimaatgevoelig materiaal zoals aardewerk, steen en glas. In het depot zullen de stukken worden bewaard die zich tot voor kort bevonden in twee aparte ruimtes. We startten met het verhuizen van de voorwerpen. De bewaaromstandigheden in het nieuwe depot zijn beter dan in de ruimtes waar de stukken zich tot voor kort bevonden. In een gedeelte daarvan hadden we te kampen met een vochtprobleem.

In 2024 richtten we in het museum ook een nieuw, ruimer metaaldepot in. We brachten er ook onze muntencollectie in onder.

Na beide verhuisoperaties beschikken we opnieuw over een werkbare (interne) depotinfrastructuur voor de komende jaren. Naast het externe depot op het industrieterrein Overhaem (bestemd voor o.a. zwaar steenmateriaal), het nieuwe algemene interne depot en het nieuwe metaaldepot hebben we ook nog een depot voor frescofragmenten en organisch materiaal.

Eind 2024 lieten we de sensoren van ons draadloos klimaatmeetsysteem opnieuw iken. Tevens vervingen we de verouderde software door webgebaseerde software.

1.1.5 Uitlenen

Het Gallo-Romeins Museum leent geregeld collectiestukken uit, zowel langdurig als voor korte tijd.

In 2024 gingen drie nieuwe langdurige bruiklenen van start: we leenden elf Romeinse speelschijfjes en een dobbelsteen aan het nieuwe Speelgoedmuseum in Mechelen, twee middeleeuwse munten van het graafschap Loon aan het nieuwe Belevingscentrum GRAAF in Borgloon en een munt uit de Keltische goudschat van Fraire aan het vernieuwde Musée archéologique de Namur.

We verlenen ook graag onze medewerking aan tijdelijke tentoonstellingen. In 2024 leenden we een uitzonderlijk groot aantal van onze belangrijkste bronstijdstukken uit aan het RMO in Leiden (NL) voor een grote internationale tentoonstelling over de Europese bronstijd. Voor een reizende tentoonstelling over schrift in de Romeinse tijd in de Euregio Maas-Rijn leenden we belangrijke collectiestukken aan het Centre Charlemagne in Aken (DE). Wetenschappelijk medewerker (en vrijwilliger) Alain Vanderhoeven werkte eraan mee en verzorgde de catalogusnotities over onze collectiestukken (nog niet verschenen).

We werkten ook mee aan een kleinschalig initiatief van de lokale heemkundige kring van Paal (Beringen) om tijdens Open Monumentendag 2024 de munten (uit onze collectie) van de in 1905 ter plaatse gevonden Romeinse muntschat te tonen aan het publiek.

Overzicht langdurige bruiklenen België – 2024

Bruikleennemer	Aantal objecten
Het Stadsmus (Hasselt)	2
Crypte van de abdij van Sint-Truiden	8
Musée des Celtes (Libramont)	1
Museum van het Kamp van Beverlo (Leopoldsborg)	56
Erfgoedhuis Hof ter Welle (Beveren)	1
Museum De Kelder (Tessenderlo)	1
Musée archéologique de Namur	1
Belevingscentrum GRAAF (Borgloon)	2
Speelgoedmuseum (Mechelen)	12

Overzicht langdurige bruiklenen internationaal – 2024

Bruikleennemer	Aantal objecten
Natuurmuseum Brabant (Tilburg, NL)	4
Limburgs Museum (Venlo, NL)	2

Overzicht bruiklenen tijdelijke tentoonstellingen België – 2024

Bruikleennemer	Tentoonstelling/aanleiding	Aantal objecten	Van	Tot
Paalonline (Beringen)	Romeinse muntschat weer thuis in Paal	16	8/9/24	8/9/24

Overzicht bruiklenen tijdelijke tentoonstellingen internationaal – 2024

Bruikleennemer	Tentoonstelling/aanleiding	Aantal objecten	Van	Tot
Centre Charlemagne (Aken, DE)	Wer schreibt, der bleibt	24	24/5/24	1/9/24
Rijksmuseum van Oudheden (Leiden, NL)	Bronstijd – Vuur van verandering	74	17/10/24	9/3/25

Overzicht bijdragen tentoonstellingscatalogi – vrijwilligers/externen – gefinaliseerd in 2024**Object(ensemble)**

Schrijfgerei in brons, ijzer en been uit Berlingen (Romeins)
 Sierknop van een papyrusrolhouder in been uit Koninksem (Romeins)
 Schijffibula in verzilverd brons met inscriptie uit Tongeren (Romeins)
 Inktpotten in aardewerk uit Tongeren (Romeins)
 Schrijftabletten in hout uit Tongeren (Romeins)
 Bodem van een kop in aardewerk met inscriptie uit Tongeren (Romeins)
 Kruikbodem in aardewerk met inscriptie uit Tongeren (Romeins)
 (Replica van een) itinerarium in kalksteen uit Tongeren (Romeins)
 Vervloekingstablet in lood uit Tongeren (Romeins)
 Amforen in aardewerk met opschriften uit Tongeren (Romeins)

Catalogus: Perse M. & Pohle F. (Hrsg.) [2025]:

Römische Inschriften in der Euregio Maas-Rhein: Wer schreibt, der bleibt!

1.2 COLLECTIE-ONDERZOEK

Het Gallo-Romeins Museum voert continu onderzoek uit dat betrekking heeft op of gerelateerd is aan (belangrijke) objecten. De aanleidingen hiervoor zijn divers. Momenteel zijn er heel wat onderzoeksinitiatieven in het kader van de voorbereiding van een nieuwe permanente tentoonstelling.

We nemen in het collectieonderzoek een actieve rol op en doen regelmatig een beroep op externe specialisten. Soms zetten we zelf multidisciplinaire onderzoeksprojecten op. Vaak komen onze collectiestukken ook aan bod als studieobject in grotere, (inter)nationale onderzoeksprojecten. Het Gallo-Romeins Museum faciliteert die studies en deelt zijn expertise met de onderzoekers.

Geregeld bezorgen we aan de Belgische (KU Leuven, UGent, UCL, UNamur, ULIège, VUB, ULB) en een selectie van Nederlandse (Universiteit Leiden, VU Amsterdam, Radboud Universiteit Nijmegen) en Franse universiteiten (Université de Lille) met een archeologische afdeling, een geactualiseerde lijst met potentiële onderzoeksonderwerpen voor bachelorproeven, mastertheses en doctoraten. Hoewel heel wat studenten vaak pas jaren later hun eindwerk voltooien, levert dat geregeld toch waardevolle resultaten op.

Nieuwe inzichten registreren we in onze collectiedatabank TMS, onder andere met het oog op de latere verwerking in wetenschappelijke publicaties en presentaties. De onderzoeksresultaten nopen ons ertoe om teksten in de permanente expositie te herwerken, luisterfragmenten in de audiotours aan te passen enz. Ze zijn soms ook aanleiding tot de organisatie van lezingen en de online ontsluiting via onder andere onze collectiesite Exploratorium.

1.2.1 Prioritaire onderzoeksprojecten

Focusobjecten

Ter voorbereiding van een nieuwe permanente tentoonstelling (zie 2.1.2) startte het Gallo-Romeins Museum in 2021 een project om zijn 'focusobjecten' diepgaand te documenteren. Het gaat om stukken uit onze collectie die zich er het best toe lenen het verhaal van de menselijke bewoning in onze regio te vertellen, m.a.w. voorwerpen met het grootste 'verhalend potentieel'. De focusobjecten documenteren we aan de hand van literatuuronderzoek. We werken met een gestandaardiseerde lijst met alle mogelijke relevante vragen: 'Wat is het?', 'Hoe is het voorwerp gemaakt?', 'Waarvoor diende het?', 'Wie heeft het gebruikt?' etc. Voor dit onderzoek doen we een beroep op de wetenschappelijke expertise van een aantal universiteiten.

In 2024 finaliseerde een team van KU Leuven o.l.v. prof. dr. Bart Vanmontfort de uitwerking van 30 focusobjecten uit de steentijd. Een groep onderzoekers van UGent o.l.v. prof. dr. Wim De Clercq werkte aan het literatuuronderzoek van 60 Romeinse voorwerpen. Een team van KU Leuven o.l.v. prof. dr. Pieterjan Deckers kreeg de opdracht om onderzoek te doen naar 17 vroegmiddeleeuwse voorwerpen.

Het museum leest alle 'eerste versies' van de teksten over de focusobjecten na, formuleert bijkomende vragen en doet aanbevelingen. Na enkele tussentijdse versies leveren de opdrachtnemers de definitieve teksten aan.

Overzicht literatuuronderzoek 'focusobjecten' – gefinaliseerd in 2024

Object(ensemble)	Inventarisnummer(s)
Bifaciaal bewerkt werktuig in silex uit Kesselt (steentijd)	GRM 19196
Boordschrabber in silex uit Veldwezelt (steentijd)	V05/12
Levalloiskern in silex uit Veldwezelt (steentijd)	VH98 VBLB 1287
Vuistbijl in silex uit Meeuwen (steentijd)	IDD 4
Keilmesser in silex uit 's-Gravenvoeren (steentijd)	GRM 18773
Bewerkt mammoetbeen uit Schulen (steentijd)	GRM 6359
Eindschrabber op kling in silex uit Kanne (steentijd)	Ka 1017/26
Kling in silex uit Kanne (steentijd)	Ka 1043/65
Hoeksteker in silex uit Kanne (steentijd)	Ka 2755
Gerefitte silexknol uit Kanne (steentijd)	GRM 10754
Pijlgladder in zandsteen uit Rekem (steentijd)	GRM 9718
Steker in silex uit Rekem (steentijd)	RE 10/16-88/15
Okerstift in hematiet uit Rekem (steentijd)	Re 4/74
Federmesserspits in silex uit Rekem (steentijd)	RE 5/16-8/545
Boor in silex uit Rekem (steentijd)	RE 6/2-10/11
Eindschrabber op afslag in silex uit Rekem (steentijd)	RE 6/2-8/178
Spits met afgestompte boord in silex uit Rekem (steentijd)	Re 5/14-6/266
Tablet Wommersomkwartsiet uit Lommel (steentijd)	BH 82
Trapezium in Wommersomkwartsiet uit Lommel (steentijd)	GRM 10814
Tardenoisspits in silex uit Lommel (steentijd)	L 662
Marebladspits in silex uit Meeuwen (steentijd)	Dh 1/71
Chavillespits in silex uit Schulen (steentijd)	Sc 77/377
Kom in aardewerk uit Vlijtingen (steentijd)	GRM 10785
Sikkelkling in silex uit Vlijtingen (steentijd)	K38.43
Dissel in phtaniet uit Rosmeer (steentijd)	BH 58
Bandkeramische spits in silex uit Rosmeer (steentijd)	R 128
Buidelbeker in aardewerk uit Meeuwen (steentijd)	GRM 10027
Gepolijste bijl in steen uit Opoeteren (steentijd)	B 43
Dolk in silex uit Meeuwen (steentijd)	1994.5.1
Pijlpunt in silex uit Zolder (steentijd)	BH 51
Spreekbeker in aardewerk uit Tongeren (Romeins)	67.A.1
Jupitergigantenbeeld in kalksteen uit Tongeren (Romeins)	69.A.1
Drieknoppenfibula in brons uit Tongeren (Romeins)	74.A.35

Overzicht literatuuronderzoek 'focusobjecten' – in voorbereiding

Object(ensemble)	Start
Emmerbeslag in brons uit Koninksem (Romeins)	74.A.45
Tutulusfibula in zilver en brons uit Tongeren (Romeins)	C 101
Kindersarcofaag in tufsteen uit Tongeren (Romeins)	GRM 2846
Balsamarium in aardewerk uit Koninksem (Romeins)	72.N.57
Beschilde kan in aardewerk uit Koninksem (Romeins)	C 62
Wijsteen in kalksteen uit Zammelen (Romeins)	71.B
Kan met voetvormig handvat in brons uit Tongeren (Romeins)	74.A.53
Geëmailleerde dierfibula in brons uit Tongeren (Romeins)	GRM 10296
Viergodenstein in kalksteen uit Tongeren (Romeins)	GRM 19907
Wijaltaar aan Vulcanus in kalksteen uit Tongeren (Romeins)	GRM 2839
Geëmailleerde schijffibula in brons uit Tongeren (Romeins)	GRM 9391
Wijaltaar in kalksteen uit Tongeren (Romeins)	GRM 9514
Olielamp met lunula in brons uit Sint-Huibrechts-Hern (Romeins)	1534
Veldfles in aardewerk uit Koninksem (Romeins)	78.A.121
Bustebalsamarium in brons uit Vlijtingen (Romeins)	81.I.1
Patera in aardewerk uit Koninksem (Romeins)	83.C.71
Mercuriusbeeldje in brons uit Tongeren (Romeins)	GRM 2545
Laarsvormig balsamarium in brons uit Hoeselt (Romeins)	GRM 4523
Dolium in aardewerk uit Overpelt (Romeins)	GRM 9378
Smeltkroes in aardewerk uit Tongeren (Romeins)	TO07KI/1/VL8BIS
Bord met graffito in brons uit Koninksem (Romeins)	78.A.102

Potfragment in aardewerk uit Donk (Romeins)	80.DO.732
Tegel met voetafdruk in terracotta uit Tongeren (Romeins)	GRM 8146
Beeldje van Attis in brons uit Tongeren (Romeins)	TO92/020/093
Grafstèle in kalksteen uit Tongeren (Romeins)	GRM 19495
Grafmonument in kalksteen uit Tongeren (Romeins) grafmonument	NO.Pannenovenweg.2014.
Zalfpot in glas uit Koninksem (Romeins)	72.N.104

Keltische elitegraven (Wijshagen)

In het najaar van 2024 verscheen de eindpublicatie van een grootschalig onderzoek o.l.v. prof. dr. em. Nico Roymans (Vrije Universiteit Amsterdam, NL) naar de Keltische elitegraven uit de 5de eeuw v.Chr. in de Lage Landen.

Het museum nam het voortouw in het onderzoek naar de elitegraven van Wijshagen (Oudsbergen, Limburg) uit onze eigen collectie en de elitegraven van Eigenbilzen (Bilzen, Limburg) uit de collectie van het Museum Kunst en Geschiedenis (Brussel). Die studies vormen aparte hoofdstukken in de publicatie. Ze werpen o.a. een nieuw licht op de contacten die vooraanstaanden uit onze regio onderhielden met de Kelten uit de Champagne-regio (FR) en het Rijn-Moezel-gebied (DE). Een derde hoofdstuk in dezelfde publicatie gaat in op de persoonsgegevens van de gecremeerde overledenen van de drie graven van Wijshagen.

Romeinse schrijftafels

Het museum coördineert sinds 2020 een interdisciplinair onderzoek naar (fragmenten van) Romeinse houten schrijftabletten en aanverwante houten voorwerpen. Een eerste groep tabletten werd in de eerste helft van de 20ste eeuw gevonden te Broek (Tongeren), op de plek waar in de Romeinse tijd een grote stortplaats was. De stukken behoren tot onze eigen collectie. Een tweede groep kwam in 2013 aan het licht bij een opgraving aan de Tongerse Beukenbergweg en wordt beheerd door de dienst stadsarcheologie. Voor het eerst zijn beide groepen nu het voorwerp van een diepgaand onderzoek door een internationaal team van specialisten. Het onderzoek zal inzichten geven in de functie van de tabletten en – hiermee verbonden – in de toenmalige handelstransacties, wetgeving en politieke bestuurspraktijken.

In 2024 verrichtten de epigrafen bijkomend onderzoek naar de schriftsporen op de tabletten. Het Koninklijk Instituut voor het Kunstpatrimonium (Brussel) bestudeerde in 2024 tien schrijftabletfragmenten door middel van de radiokoolstofmethode om de datering ervan te achterhalen.

We startten in 2024 met de voorbereiding van de eindpublicatie. Die zal in 2025 verschijnen bij uitgeverij Brepols. Het museum redigeerde o.a. de bijdragen van de externe onderzoekers. In 2024 publiceerden we al een deel van de vondsten van de Beukenbergweg in het tijdschrift *Signa*.

Romeinse medaillon

Naar aanleiding van de vondst van een zogenaamde oorknop – decoratie in de vorm van een medaillon – op een Romeinse glazen kan (gevonden in 2021, tijdens een opgraving op het industrieterrein Tongeren-Oost), schreven we in 2024 een wetenschappelijk artikel over het bijzondere stuk. We werkten hiervoor samen met de opgraver. Ook drie gelijkaardige oorknoppen uit onze eigen collectie komen in het artikel aan bod.

Merovingische juwelen

In 2024 lieten we onze gouden en/of met rode granaat ingelegde Merovingische juwelen analyseren, waaronder een aantal voorwerpen die erkend zijn als Vlaamse topstukken. Het onderzoek kadert in het zogenoemde Mero-Jewel-project (Museum Kunst en Geschiedenis, Brussel).

In het Centre Européen d'Archéométrie aan de ULiège werden de granaatstenen van 16 juwelen uit onze collectie met een deeltjesversneller onderzocht om hun exacte samenstelling te bepalen. De resultaten zullen ons toelaten om de herkomst van de granaten te achterhalen. Daarnaast namen de archeologen van het Museum Kunst en Geschiedenis de sieraden onder de loep om meer te weten te komen over de ambachtelijke processen die de goudsmiden in de vroege middeleeuwen toepasten. We verwachten de onderzoeksresultaten in 2025. Ze worden mee opgenomen in het eindrapport van het Mero-Jewel-project, dat nog loopt tot in 2027.

Overzicht publicaties over collectiestukken – internen (i.s.m. externen) – verschenen in 2024

- CREEMERS G., VAN IMPE L., DE MULDER G., MEYLEMANS E., STOFFELS N., ROYMANS N. & VAN DER VAART-VERSCHOOF S. 2024: The elite graves of Wijshagen-De Rieten. In: ROYMANS N., THEUNISSEN L., SWINKELS L. & VAN DER VAART-VERSCHOOF S. (eds.), *Chariots on fire, reins of power. Early La Tène elite burials from the Lower Rhine-Meuse region and their Northwest European context*: 123-176.
- CREEMERS G., VAN IMPE L., WARMENBOL E. & ROYMANS N. 2024: The Eigenbilzen elite burial (or burials?). In: ROYMANS N., THEUNISSEN L., SWINKELS L. & VAN DER VAART-VERSCHOOF S. (eds.), *Chariots on fire, reins of power. Early La Tène elite burials from the Lower Rhine-Meuse region and their Northwest European context*: 179-187.
- DEFORCE K., HARTOCH E., LANGE S. & PAUWELS D. 2024: Tongeren – Beukenbergwegsite: some organic and metal objects highlighted, *Signa* 13: 57-64.
- HARTOCH E. & DEWINTER N. 2024: Vier op een rij: goddelijke glasmedaillons uit de *caput civitatis Atuatuca Tungrorum*, *Signa* 13: 21-26.
- VESELKA B., GRUWIER B., ANNAERT R., BOUDIN M., CAPUZZO G., DALLE S., DE MULDER G., HLAD M., SABAUX C., SALESSE K., SENGELØV A., STAMATAKI E., VERCAUTEREN M., WARMENBOL E. & SNOECK C. 2024: Bioarchaeological analyses of the cremated human and animal remains from the Iron Age Elite graves from Wijshagen-De Rieten, Belgium. In: ROYMANS N., THEUNISSEN L., SWINKELS L. & VAN DER VAART-VERSCHOOF S. (eds.), *Chariots on fire, reins of power. Early La Tène elite burials from the Lower Rhine-Meuse region and their Northwest European context*: 273-284.

Overzicht onderzoek op collectiestukken – internen (i.s.m. externen) – gefinaliseerd in 2024

Object(ensemble)	Inventarisnummer(s)
Schrijftabletjes en gerelateerde voorwerpen in hout uit Tongeren (Romeins)	Diverse inventarisnummers

Overzicht onderzoek op collectiestukken – internen (i.s.m. externen) – in voorbereiding

Object(ensemble)	Start
Goudschat uit Beringen (ijzertijd)	2018
Sieraden in goud en/of met granaatinlegwerk uit Broechem, Rosmeer, Engelmanshoven en Tongeren (vroegmiddeleeuws)	2023

1.2.2 Faciliteren en stimuleren van (collectie-)onderzoek door derden

Ook in 2024 kreeg het Gallo-Romeins Museum aanvragen van studenten of andere externe onderzoekers om een of meerdere van onze collectiestukken te onderzoeken. We stelden hen in staat de voorwerpen en relevante archiefstukken ter plaatse te consulteren en/of leenden de voorwerpen aan hun onderzoeksinstelling uit voor studie. We bezorgden hun ook objectgegevens en objectfoto's. In ruil vroegen we om toekomstige onderzoeksresultaten met ons te delen. Zo ondersteunen we in 2024 bijvoorbeeld prof. dr. em. Paul Van Ossel (Université Paris Nanterre), een onderzoeker die 'radstempelsigillata' inventariseert, een laatantieke aardewerksoort. Tongeren blijkt na Maastricht (NL) de belangrijkste vindplaats van dit soort aardewerk, gevolgd door Trier (DE), Keulen (DE) en Parijs (FR).

Net zoals de voorbije jaren bezorgden we een aantal Belgische universiteiten ook voorstellen van potentiële masterthesis- en doctoraatsonderwerpen. Er werden er in 2024 geen opgepikt. In de loop van 2024 werden enkele kleinere objectonderzoeken afgerond waarvan de resultaten inmiddels in ons bezit zijn. Zo ontvingen we een bachelorthesis over Romeinse dodecaëders, een masterthesis over Romeinse lampen in onze regio en een doctoraat over militaire voorwerpen – waaronder een aantal van onze collectiestukken – uit de laatantieke periode. Een studie naar de viergodenstein die gevonden werd in de Vermeulenstraat in Tongeren werd in 2024 afgerond. De resultaten zullen in 2025 worden gepubliceerd. Een thesisonderzoek uit 2023 naar Romeinse magische voorwerpen in onze regio leidde tot een artikel over dat onderwerp in het tijdschrift *Signa*. Er verschenen ook enkele artikels over archeologische vindplaatsen waarvan wij vonden in onze collectie hebben.

Een aantal grotere onderzoeksprojecten en doctoraatsonderzoeken loopt over een langere periode. Geregeld zijn er nieuwe deelonderzoeken. Zo werd in 2024 bijkomend fysisch onderzoek verricht (o.l.v. prof. dr. em. Philip Van Peer – KU Leuven) op een laatpaleolithisch mammoetbeen uit Schulen, een topstuk uit onze collectie. De resultaten daarvan verwachten we in 2025.

Overzicht publicaties gerelateerd aan de collectie – externen – verschenen in 2024

- HANUT F. & DESTEXHE G. 2024: Des crémations à la fin de la période romaine. L'exemple de la cité des Tongres et du cimetière de Fexhe-le-Haut-Clocher, *Signa* 13: 51-55.
- VANDERHOEVEN A., VANDEWAL S. & RISTOW S. 2024: De Onze-Lieve-Vrouw-Geboortebasiliek van Tongeren: archeologisch verleden en hedendaagse uitdagingen, *Monumenten, Landschappen en Archeologie* 43, 6: 5-26

Overzicht onderzoek op collectiestukken – externen – gefinaliseerd in 2024

Onderzoeker	Instelling	Object(ensemble)
Cathérine Coquelet e.a.	UCL/AWaP/ARON/ULB	Viergodenstein uit Tongeren Vermeulenstraat (Romeins)

Overzicht publicaties over collectiestukken – vrijwilligers/externen – verschenen in 2024

- DEPREZ M. 2024: De introductie van Romeinse magische gebruiken in de civitas Tungrorum, *Signa* 13: 27-32.

Overzicht onderzoek op collectiestukken – externen – in voorbereiding

Onderzoeker	Instelling	Object(ensemble)/thema
Paul Van Ossel e.a.	Université Paris Nanterre	Radstempelsigillata (Romeins)
Philip Van Peer	KU Leuven	Paleolithische vondsten uit Schulen (steentijd)
Project CRUMBEL	UGent/VUB	Crematierestén (alle perioden)
Henk van der Velde	VU Amsterdam/ADC	Skeletten uit Tongeren (Romeins)
Kathy Sas	/	Kralen in git (Romeins)
Sylvia Fünfshilling	Universität Basel	Glazen kan (Romeins)

Overzicht bachelorthesissen collectiestukken – gefinaliseerd in 2024

Onderzoeker	Instelling	Object(ensemble)/thema
Pratik Donthamshetty	Universiteit Maastricht	Dodecaëders (Romeins)

Overzicht masterthesissen over collectiestukken – gefinaliseerd/ingediend in 2024

Onderzoeker	Instelling	Object(ensemble)/thema
Charline Huet	UCL	Verlichting in de civitas Tungrorum (Romeins)

Overzicht doctoraatsthesisen en postdoctorale onderzoeken over collectiestukken – gefinaliseerd/ingediend in 2024

Onderzoeker	Instelling	Object(ensemble)/thema
Berber van der Meulen	Cardiff U./U. of Reading	Laat-Romeinse militaria in brons (Romeins)

Overzicht doctoraatsthesisen en postdoctorale onderzoeken over collectiestukken – in voorbereiding

Onderzoeker	Instelling	Object(ensemble)/thema
Alexandre Duriau	ULB	Bijlen (bronstijd)
Valerio Gentile	Universiteit Leiden	Zwaarden uit Neerharen/Rekem (ijzertijd)
Tim Clerbaut	UGent	Grofkeramiek (Romeins)
Thomas Daniaux	Université de Fribourg	Spelelementen (Romeins)

1.2.3 Project 'Onverwerkt verleden'

In de periode 1986-2004 leidde Alain Vanderhoeven voor het (huidige) agentschap Onroerend Erfgoed heel wat archeologische opgravingen in Tongeren. Ze konden indertijd niet verder wetenschappelijk uitgewerkt worden. Met het project 'Onverwerkt verleden' wil hij als vrijwilliger in het Gallo-Romeins Museum de vondsten en hun archeologische contexten bestuderen, o.a. aan de hand van de opgravingsplannen- en tekeningen. Hiermee hopen we de basis te leggen voor latere ontsluiting. Het agentschap bewaart de opgravingsensembles in zijn depot in Vilvoorde. Voor de studie neemt het museum de stukken tijdelijk in bruikleen.

In 2021 ging Alain Vanderhoeven van start met de uitwerking van het kleinste ensemble: de opgraving uit 2001 van een Romeinse stadswoning aan de Sint-Truidersteenweg in Tongeren. Het onderzoek omvat vier delen: de studie van de archeologische sporen, de studie van de archeologische vondsten, de studie van de plantaardige resten en de studie van de dierlijke resten. De studie van de archeologische sporen (deel 1) werd afgerond in 2023. In 2024 voltooide Alain Vanderhoeven de determinatie van de archeologische vondsten (deel 2). Alle vondsten werden volgens afspraak met het agentschap ook opnieuw verpakt. Delen 3 en 4 zullen (deels) gebeuren met hulp van externe specialisten, waarna het eindrapport volgt.

Inmiddels werden voorbereidingen getroffen om een volgend opgravingsensemble naar Tongeren te halen, namelijk dat van de Romeinse stadswoning in de huidige Vermeulenstraat (opgraving 2003-2005). Alain Vanderhoeven startte met de inventarisatie van het betreffende materiaal.

1.3 ONTSLUITING COLLECTIE EN ONDERZOEK

Het Gallo-Romeins Museum ontsluit zijn collectiestukken via volgende online platformen: de eigen collectiesite Exploratorium, de Vlaamse beeldbank Art in Flanders, de Vlaamse erfgoedbank Erfgoedplus, het Europese erfgoedportaal Europeana Collections, de Wikimedia-platformen Wikidata (= objectrecord) en Wikimedia Commons (= objectfoto) en de Nomisma-platformen CRRO en OCRE. We streven ernaar de presentatiewaardige voorwerpen uit onze collectie zo breed mogelijk te ontsluiten onder de vorm van zo open mogelijke data.

We gebruiken het internationale online platform Academia om publicaties over onderzoek op de museumcollectie te ontsluiten voor de wetenschappelijke wereld. We stellen er onder meer alle publicaties van het museum ter beschikking en, als we daarvoor de toestemming krijgen, ook publicaties van externen waaraan we meewerkten.

1.3.1 Online platformen

In 2024 concentreerden we ons op onze eigen collectiesite Exploratorium. Op deze site ontsluiten we de belangrijkste en interessantste voorwerpen uit onze collectie onder de noemer 'topstukken' (152 records). We herschreven de publieksteksten van twee topstukken en voegden kaartjes toe die tonen waar de voorwerpen werden gemaakt en gevonden.

Naast die topstukken ontsluiten we via Exploratorium nog andere presentatiewaardige voorwerpen, 6765 in totaal. Daarvan voegden we er 349 toe in 2024. Hierover reiken we basisinformatie en een foto aan. Daarnaast leverden we in 2024 ook inspanningen om de kwaliteit van de objectgegevens te verbeteren. We keken alle objectrecords die we op Exploratorium tonen vormelijk na en pasten ze aan waar nodig. Daarbij richtten we ons vooral op een vlot leesbare objectbeschrijving en uniformiseerden we o.a. de velden 'titel' en 'datum'. Van honderden voorwerpen vervingen we de oude foto's door nieuwe meer kwalitatieve foto's in een visueel uniforme stijl. We zorgden er ook voor dat de vindplaats van een groot aantal voorwerpen terug te vinden is op kaartjes die gegenereerd worden via Google Maps.

Overzicht 'topstukken' Exploratorium – toegevoegd of geüpdatet in 2024

Object	Inventarisnummer
Soldatenbeker in aardewerk uit Tongeren (Romeins)	TO91/016/122
Drinkbeker in glas uit Tongeren (Romeins)	GRM 932

Overzicht objecten Exploratorium – stand van zaken eind 2024

	Aantal
Topstukken	152
Alle objecten	6765

Overzicht gebruik(ers) Exploratorium – 2024

	Aantal
Unieke bezoekers	5000
Bezoekerssessies	6700
Paginaweergaven	28 000

Overzicht objecten Erfgoedplus – stand van zaken eind 2024

	Aantal
Objecten	9517

Overzicht objecten Europeana Collections – stand van zaken 2024

	Aantal
Objecten	4049

Overzicht objecten Art in Flanders – stand van zaken eind 2024

	Aantal
Objecten	152

Overzicht objecten Wikimedia – stand van zaken eind 2024

	Aantal
Objecten	141

Overzicht munten Nomisma – stand van zaken eind 2024

Nomisma-website	Aantal
CRRO	10
OCRE	1045

In 2024 hebben we vier bijkomende wetenschappelijke artikels geüpload in Academia. Het platform werd frequent geconsulteerd.

Overzicht publicaties Academia – stand van zaken eind 2024

	Aantal
Boeken	140
Papers	52
Posters	4
Lezingen	1
Video's	5
Boekbesprekingen	3

Overzicht gebruik(ers) Academia – stand van zaken eind 2024

	Aantal
Totale aantal volgers museum	694
Totale aantal weergaven museumpagina	31 073
Totale aantal vermeldingen museum in publicaties	1532

Overzicht gebruik(ers) Academia – 2024

	Aantal
Weergaven publicaties	9357
Downloads publicaties	4025
Unieke bezoekers	5811
Gelezen pagina's	102 841
Gelezen pagina's meest gelezen publicatie	22 807

1.3.2 Vulgariserende publicaties

We werkten in 2024 mee aan een aantal vulgariserende publicaties over stukken uit onze collectie. Classicus Patrick De Rynck verzorgde in opdracht van ons een artikel over een Romeinse loden vervloekingstablet in *Hermeneus*, een populairwetenschappelijk tijdschrift over de klassieke oudheid. In het boek *Een geschiedenis van België in 100 voorwerpen. Van prehistorie tot nu* komen een zevental van onze collectiestukken aan bod.

Overzicht bijdragen in vulgariserende publicaties – internen (i.s.m. externen) – gefinaliseerd in 2024

- CREEMERS G. 2024: Spreukbeker. Feesten op z'n Romeins. In: VERBOVEN K. (red.), *Een geschiedenis van België in 100 voorwerpen*: 128-132.
- DE RYNCK P. 2024: Zwarte magie in Romeins Tongeren, *Hermeneus* 96, 3: 16-17.

Overzicht bijdragen in vulgariserende publicaties – internen (i.s.m. externen) – gefinaliseerd in 2024

- BUSINE A. 2024: Zilveren ring met christogram. De eerste christenen. In: VERBOVEN K. (red.), *Een geschiedenis van België in 100 voorwerpen*: 139-142.
- CROMBÉ P. 2024: Dissel (Rosmeer ?). Het begin van sociale ongelijkheid. In: VERBOVEN K. (red.), *Een geschiedenis van België in 100 voorwerpen*: 25-29.
- DE MULDER G. & BOURGEOIS J. 2024: Kokerbijl uit het depot van Heppeneert. Rijkdom in de bronstijd. In: VERBOVEN K. (red.), *Een geschiedenis van België in 100 voorwerpen*: 31-34.
- RAEPSAET-CHARLIER M.-T. 2024: De gouden amulet van Baudecet. Magische praktijken in de civitas Tungrorum. In: VERBOVEN K. (red.), *Een geschiedenis van België in 100 voorwerpen*: 79-83.
- VANDENDRIESSCHE H. 2024: Vuistbijl van Kesselt. Meer dan een primitief werktuig. In: VERBOVEN K. (red.), *Een geschiedenis van België in 100 voorwerpen*: 21-24.
- VAN HAEPEREN F. 2024: Viergodensteen. Romeinse goden van de civitas Tungrorum. In: VERBOVEN K. (red.), *Een geschiedenis van België in 100 voorwerpen*: 107-110.

1.3.3 Lezingen

Lezingenreeks 'Sprakwater'

In 2024 organiseerden we zeven lezingen in het kader van onze jaarlijks terugkerende lezingenreeks Sprakwater. Die waren zowel ter plaatse in ons auditorium als online via Zoom te volgen. Gemiddeld verwelkomden we per lezing 38 deelnemers in de zaal en 95 online, dus zo'n 133 in totaal.

Ook in 2024 boden we een gevarieerd programma aan met presentaties over de steentijd, de bronstijd en de Romeinse periode, zowel over onze streken als over andere Europese regio's. De sprekers waren specialisten in o.a. archeologie, geschiedenis, taalkunde en paleobotanie. Als de spreker daarmee instemde, stelden we naderhand een video-opname van de lezing ter beschikking via onze website (zie 4.2.1).

Lezingen Spraakwater – 2024

Datum	Titel	Spreker	Aantal deelnemers	
			online	ter plaatse
17/01	Over de Via Appia. De oudste weg van Rome	Prof. dr. Stephan Mols & dr. Christel Veen	146	14
21/02	Op zoek naar de wortels van onze taal	Dr. Alwin Kloekhorst	128	51
20/03	Zonnekalender, grafheuvel en feestplek. Het Stonehenge van Nederland	Cristian van der Linde	74	35
17/04	Het smelt! Hoogdagen voor de gletsjerarcheologie	Marcel Cornelissen	50	37
16/10	Zoutkoorts. De Romeinen en hun honger naar Noordzeezout	Dr. Michiel Dekoninck	87	36
20/11	Dagelijkse kost. Grieken en Romeinen in ons leven	Patrick De Rynck	127	67
18/12	De Kleine Netevallei in het verre verleden. Van bodemstalen naar realistische reconstructiebeelden	Dr. Annelies Storme	51	26

Andere lezingen

Wetenschappelijk medewerker (vrijwilliger) Alain Vanderhoeven verzorgde enkele lezingen over zijn (aan de collectie gerelateerd) onderzoek, hoofdzakelijk voor een wetenschappelijk publiek

Overzicht lezingen m.b.t. objecten/collectieonderzoek – 2024

Datum	Titel	Spreker	Kader	Locatie
14/5	De Romeinse stad Tongeren	Alain Vanderhoeven	Bezoek studenten UGent	GRM
25/8	Tongern. Der Hauptstadt der civitas Tungrorum	Alain Vanderhoeven	Tentoonstelling 'Wer schreibt der bleibt'	Aken
8/10	Die Ausgrabungen in der Liebfrauenkirche in Tongern (1998-2008). Die spätrömische und frühromische Befunde	Alain Vanderhoeven	Congres 'Conventus Archaeologorum Rhenano-Mosanus'	Jülich
23/11	Westliche Wurzeln. Archäologische Erkenntnisse in Tongern	Alain Vanderhoeven	Congres 'Anfänge und Frühgeschichte des Christentums in der Aachener Region'	Aken

1.4 VAKBIBLIOTHEEK

Het Gallo-Romeins Museum heeft een goed gestoffeerde vakbibliotheek. Die is onontbeerlijk om onze collectie te registreren, documenteren en onderzoeken. Ze telt 8533 monografieën en 381 tijdschriften- en reeksentitels (16 110 volumes van 204 tijdschriften en 5028 volumes van 177 reeksen) over archeologie en de wereld van het verre verleden, goed voor in totaal 29 671 volumes, exclusief de niet-boekmaterialen.

De focus ligt op werken over archeologie in Noordwest-Europa: van de vroegste prehistorie (ca. 500 000 jaar geleden) tot de volle middeleeuwen (ca. 900 n.Chr.). Speciale aandacht gaat naar werken over de civitas Tungrorum. Hoewel de bibliotheek vooral bestemd is voor intern gebruik, zijn ook raadplegingen door externen mogelijk. Geregeld beantwoordt de bibliothecaris ook informatieaanvragen via mail. Onze bibliotheekcatalogus is beschikbaar via de museumwebsite.

In 2024 investeerde het Gallo-Romeins Museum verder in de uitbreiding van de vakbibliotheek. We bestendigden ook de afspraken die we met een vijftiental instellingen hebben, zowel in binnen- als buitenland, om publicaties 'uit te wisselen'. Het afgelopen jaar bezorgden we de catalogus van onze tijdelijke tentoonstelling 'De oudheid in kleur' aan deze partners. Zelf ontvingen we vijf publicaties in ruil. In 2024 mochten we ook 30 publicaties als schenking ontvangen.

De museumbibliotheek gebruikt sinds 2019 het bibliotheeksysteem V-Smart Air van CultuurConnect en Infor. CultuurConnect meldde ons dat V-Smart Air op termijn niet meer voortgezet zal worden. In 2024 startten we een onderzoek op naar een alternatief systeem om onze bibliotheekcollectie te beheren en ontsluiten.

Overzicht aantal aanwinsten bibliotheek – 2024

Aanwinsten	Aantal
Monografieën	85
Niet-boekmaterialen	-
Reeksnummers	25
Volumes van tijdschriften	184

Onze bibliotheekcatalogus was ook in 2024 online beschikbaar via onze website. De bibliothecaris beantwoordde daarnaast informatieaanvragen via mail.

Overzicht aantal raadplegingen/informatieaanvragen externen bibliotheek – 2024

Raadplegingen ter plaatse	18
Informatieaanvragen via mail	10
Unieke aanvragers	18

tentoonstellingen

2.1 PERMANENTE TENTOONSTELLING

In 'Van neanderthaler tot Gallo-Romein', de permanente tentoonstelling van het Gallo-Romeins Museum, vertellen we het verhaal van het leven van de mens in de regio Limburg, van de prehistorie tot de vroege middeleeuwen. De focus ligt op grote ontwikkelingslijnen en maatschappelijke transformaties: de komst van de eerste mensen, het ontstaan van een landbouwmaatschappij en sociale differentiatie, de impact van de Romeinse verovering. Tegen de achtergrond daarvan stellen we onze collectie tentoon.

De scenografie is gelaagd, met een divers mediagebruik: menselijke figuren in kunsthars, wandgrote tekeningen, maquettes, spelapplicaties voor kinderen... Voor dit project werd het Gallo-Romeins Museum in 2011 gehonoreerd met de prestigieuze titel van 'Europees Museum van het Jaar', de belangrijkste Europese museumprijs.

We leveren inspanningen om de expositie aantrekkelijk te houden, en dat voor een divers publiek. In de lente van 2019 integreerden we audiogidsen. Ze zijn er in vier talen. In 2023 integreerden we een interactief schaalmodel van een Romeinse vloerverwarming. We trachten ook geregeld nieuwe stukken te presenteren. In 2023 installeerden we een vitrine met Merovingische objecten.

2.1.1 Huidige permanente tentoonstelling

Naar aanleiding van het onderzoek naar de Keltische elitegraven van Wijshagen (zie 1.2.1) voegden we een aantal stukken uit deze grafensembles toe waarop recent onderzoek gebeurde. Ook herwerkten we de paneelteksten en luisterfragmenten bij de betreffende opstelling.

We integreerden in 2024 ook een Romeins vervloekingsplaatje in de permanente tentoonstelling dat in 2016 gevonden werd tijdens opgravingen op het Regulierenplein in Tongeren en vervolgens onderzocht werd.

Naar aanleiding van de publicatie Een geschiedenis van België in 100 voorwerpen. Van de prehistorie tot nu beslisten we ook om de Romeinse viergodenstein die in 2015 werd teruggevonden bij opgravingen in de Vermeulenstraat in Tongeren, op te nemen in de opstelling. Voor de redactie van de begeleidende teksten maakten we o.a. gebruik van het artikel in het boek van Lannoo en van een wetenschappelijk artikel over de viergodenstein dat in 2025 zal verschijnen in het vakblad *Gallia*.

In 2021 vond een metaaldetectorist in Tongeren een fragment van een Romeinse dodecaëder: een bronzen object met twaalf vijfhoekige vlakken met centrale cirkelvormige openingen en op de hoeken telkens een bolletje. We verwierven het stuk in 2023 en integreerden het in 2024 in de permanente opstelling.

Uiteraard zorgden we er ook voor dat alle technische apparatuur bleef werken en dat de binnenzijde van de vitrines geregeld stofvrij werd gemaakt.

Overzicht nieuwe objecten/nieuwe informatie over objecten in de permanente tentoonstelling – 2024

Keltische elitegraven Wijshagen
Romeins vervloekingsplaatje
Romeinse viergodenstein
Romeinse dodecaëder

2.2 VOORBEREIDINGEN NIEUWE PERMANENTE TENTOONSTELLING

De huidige permanente tentoonstelling van het Gallo-Romeins Museum dateert van 2009. Om technische, museologische, publieksgerichte en wetenschappelijke redenen is ze aan vernieuwing toe. Sinds enige jaren werken we aan de voorbereidingen hiervan. De richtperiode voor de installatie van de vernieuwde expositie is 2028-2030.

Het Gallo-Romeins Museum werkte ook in 2024 verder aan de ontwikkeling van een nieuwe permanente tentoonstelling. Op het einde van 2025 willen we een bestek met een programma van eisen voor het ontwerp, de productie en de installatie van de nieuwe permanente tentoonstelling ('design & build') klaar hebben.

Concept

We legden in 2024 het basisconcept vast. Het kreeg een neerslag in beschrijvende teksten en in principiestekeningen met potentiële zaalindelingen. We omschreven ook een aantal theoretische concepten achter de potentiële opstellingen.

In de nieuwe permanente tentoonstelling komt het leven van de mens centraal te staan, en dat in een gebied dat overeenkomt met de voormalige *civitas Tungrorum*: het bestuursdistrict waarvan Tongeren in de Romeinse tijd de hoofdstad was. De *civitas Tungrorum* omvatte bijna heel het oosten van het huidige België, het zuiden van Nederland, het noorden van het Groothertogdom Luxemburg en enkele kleinere grensgebieden in Frankrijk en Duitsland. Er zal zowel aandacht gaan naar processen van maatschappelijke verandering (prehistorie tot middeleeuwen) als naar hoe mensen in een bepaalde periode in dit gebied (dagelijks) leefden. Tegelijkertijd willen we toekomstige bezoekers duidelijk maken dat deze regio te allen tijde onlosmakelijk verbonden was met andere, verderaf gelegen regio's.

Inhoud

Parallel aan de ontwikkeling van het basisconcept werkten we voort aan de inhoudelijke fundamenteën. Bij een aantal universiteiten lieten we literatuuronderzoek uitvoeren op belangrijke collectiestukken (zie 1.2.1). Zo kunnen we aan de bezoekers hierover zo recent mogelijke wetenschappelijke informatie en inzichten aanreiken.

Daarnaast nodigden we in 2024 een tiental experts uit om een of meerdere lezingen te komen geven in het museum. Zij presenteerden per (archeologische) periode een stand van zaken over de wetenschappelijke kennis van de menselijke bewoning in onze regio. We vroegen hun om extra aandacht te besteden aan nieuwe inzichten, in het bijzonder als die gerelateerd zijn aan (belangrijke) archeologische vondsten uit de *civitas Tungrorum*.

Overzicht lezingen wetenschappelijke experts/periode

29/05/2024	Prof. Marc De Bie (VUB)	Finaalpaleolithicum
06/06/2024	Prof. em. Philip Van Peer (KU Leuven)	Vroeg- en middenpaleolithicum
13/06/2024	Prof. em. Philip Van Peer (KU Leuven)	Midden- en laatpaleolithicum
19/06/2024	Prof. Bart Vanmontfort (KU Leuven)	Vroeg- en middenneolithicum
26/06/2024	Prof. Philippe Crombé (UGent)	Mesolithicum
25/09/2024	Prof. Bart Vanmontfort (KU Leuven)	Laat- en finaalneolithicum
02/10/2024	Prof. Wim De Clercq (UGent)	Vroeg- en midden-Romeinse tijd
16/10/2024	Prof. Eugène Warmenbol (ULB)	Bronstijd (deel 1)
23/10/2024	Prof. Eugène Warmenbol (ULB)	Bronstijd (deel 2)
27/11/2024	Prof. Pieterjan Deckers (KU Leuven)	Laat-Romeinse en Merovingische tijd
29/11/2024	Prof. Guy De Mulder (UGent)	IJzertijd
03/12/2024	Prof. em. Frans Theuws (Universiteit Leiden)	Karolingische tijd

Eind 2024 stelden we het historisch projectbureau Geheugen Collectief aan om interviews af te nemen met wetenschappelijke experts. Het museum bakende 21 (archeologische) periodes af en selecteerde voor elke periode minimum één wetenschappelijke specialist. De zo verkregen informatie zal worden verwerkt in 21 vlot leesbare syntheseseteksten. Die worden geïnterviewden. De teksten zullen aangeleverd worden in de lente van 2025 en dienen in eerste instantie voor intern gebruik. Ze zullen hun nut bewijzen in het volledige verdere ontwikkelingsproces van de tentoonstelling. De informatie zal verwerkt worden in tal van media (tekst, audio, video, interactieve applicaties,...).

Overzicht interviews Geheugen Collectief (uitgevoerd) – 2024

Naam	Instelling	Periode	Interview
Kevin Di Modica	Centre archéologique de la grotte Scladina	Vroegpaleolithicum	10/12/2024
Olivier Touzé	ULiège	Laatpaleolithicum	05/12/2024
Pierre Vermeersch	KU Leuven	Laatpaleolithicum	26/11/2024
Bart Vanmontfort	KU Leuven	Finaalneolithicum	26/11/2024
Steven Vandewal	Stadsarchivaris Tongeren	Laatantieke periode	16/12/2024

Overzicht interviews Geheugen Collectief (in voorbereiding) – 2024

Philip Van Peer	KU Leuven	Middenpaleolithicum
Kevin Di Modica	Centre archéologique de la grotte Scladina	Middenpaleolithicum
Damien Flas	ULiège	Laatpaleolithicum
Pierre Noiret	ULiège	Laatpaleolithicum
Marc De Bie	VUB	Finaalpaleolithicum
Philippe Crombé	UGent	Mesolithicum
Bart Vanmontfort	KU Leuven	Vroegneolithicum
Bart Vanmontfort	KU Leuven	Middenneolithicum
Bart Vanmontfort	KU Leuven	Laatneolithicum
Eugène Warmenbol	ULB	Vroege bronstijd
Eugène Warmenbol	ULB	Middenbronstijd
Eugène Warmenbol	ULB	Late bronstijd
Guy De Mulder	UGent	Vroege ijzertijd
Guy De Mulder	UGent	Midden- en late ijzertijd
Wim De Clercq	UGent	Vroeg-Romeinse tijd
Raymond Brulet	UC Louvain	Vroeg-Romeinse tijd
Alain Vanderhoeven	Gallo-Romeins Museum Tongeren	Vroeg-Romeinse tijd
Wim De Clercq	UGent	Midden-Romeinse tijd
Raymond Brulet	UC Louvain	Midden-Romeinse tijd
Alain Vanderhoeven	Gallo-Romeins Museum Tongeren	Midden-Romeinse tijd
Wim De Clercq	UGent	Laatantieke periode
Alain Vanderhoeven	Gallo-Romeins Museum Tongeren	Laatantieke periode
Rica Annaert	Agentschap Onroerend Erfgoed	Merovingische periode
Frans Theuws	Universiteit Nijmegen	Karolingische periode

Objecten

In 2024 finaliseerden we ook de preselectie van potentiële objecten die we willen tentoonstellen. Daaruit kunnen we putten wanneer we de komende jaren overgaan tot een definitieve selectie. We maakten een zo gevarieerd en representatief mogelijke selectie voor elke deelperiode. Dat deden we hoofdzakelijk op basis van de archeologische literatuur. We dachten ook na over de algemene voorwaarden waaraan de presentatie van de objecten moet voldoen op het vlak van (passieve) conservering en veiligheid. We werkten eveneens een visie uit over het presenteren van menselijke resten.

Media en scenografie

Eind 2024 startten we ook met het zogenoemde interpretatieproces: welke inhoud willen we met behulp van welke media vertellen voor welke doelgroep?

We werkten o.a. de eerste ideeën uit om de nieuwe opstellingen aantrekkelijk te maken voor families met kinderen (van kleuters tot tieners). We werkten ook een eerste voorstel van 'tijdlijn' uit die doorheen een deel van de opstelling zal lopen. Ook formuleerden we de eerste conceptideeën voor een aantal filmproducties. Voor de ontwikkeling van een potentiële immersieve filmervaring over het dagelijks leven in Romeins Tongeren lieten we een (technische) voorstudie uitwerken.

Met het oog op de redactie van de toekomstige tentoonstellingsteksten werkten we richtlijnen uit. Daarnaast ontwikkelden we een lijst met de juiste schrijfwijze van veelgebruikte woorden en afkortingen, alsook een overzicht van 'geprefereerde' termen (zgn. *controlled vocabulary*). We werkten eveneens aan richtlijnen voor de toekomstige grafische ontwerpers.

De uitwerking van de nieuwe permanente tentoonstelling bood een gepaste gelegenheid om onze aanpak inzake inclusie te herzien en te versterken (zie 5.3.5).

2.3 TIJDELIJKE TENTOONSTELLINGEN EN OPSTELLINGEN

Het Gallo-Romeins Museum staat bekend om zijn tijdelijke tentoonstellingen. Ze zetten het museum op de kaart en brengen jaarlijks tienduizenden bezoekers naar Tongeren. We bereiken hiermee een groot, divers en internationaal publiek. Vaak bouwen de tijdelijke exposities voort op onze permanente tentoonstelling: ze verdiepen ze inhoudelijk en verruimen ze geografisch.

Met 'Sagalassos – City of Dreams' brachten we in 2011-2012 een expositie die hoogstaand wetenschappelijk archeologisch onderzoek ontsloot, meer bepaald door de KU Leuven op de Turkse site in Sagalassos. Ook de expositie 'Stonehenge – Voorbij het mysterie' (2018-2019) is daarvan een duidelijk voorbeeld.

Vaak behandelen tentoonstellingen populaire thema's uit de prehistorie, de antieke oudheid en de vroege middeleeuwen, zoals 'Vikingen!' (2014-2015) en 'Gladiatoren – Helden uit het Colosseum' (2015-2016). In dat rijtje past zeker ook 'Oog in oog met de Romeinen' (2021), een grote overzichtstentoonstelling over het (dagelijkse) leven in het Romeinse Rijk i.s.m. het British Museum.

Een bijzondere expositie was 'Timeless Beauty' (2016-2017), een tentoonstelling over het schoonheidsideaal van de vrouw in de Romeinse tijd. Hedendaagse kunst (fotografie van wijlen Marc Lagrange) en het verre verleden (teksten van antieke auteurs en objecten) gingen er met elkaar in dialoog. Dat was ook het geval in 'Imperium Romanum – Het Romeinse Rijk door de lens van Alfred Seiland' (2022-2023). In een sfeervol decor lieten we bezoekers kennismaken met de Oostenrijkse fotograaf en 150 van zijn beste werken.

Met de expositie 'Dacia Felix – Het roemrijke verleden van Roemenië' (2019) gingen we in op de uitnodiging van het tweejaarlijkse Europalia Arts Festival, dat in het teken stond van Roemenië. We brachten het verhaal van zes bekende en minder bekende volkeren uit het verre verleden van het Oost-Europese land: Romeinen, Daciërs en Geten, Grieken, Scythen en Kelten.

Ongeacht het thema en de aard van de tentoonstellingen waken we erover dat ze toegankelijk zijn voor een breed publiek. In het bijzonder zorgen we ervoor dat ze ook aantrekkelijk zijn voor families met kinderen.

2.3.1 Tijdelijke expo 'De oudheid in kleur'

Concept

Van 21 oktober 2023 tot 1 september 2024 presenteerde het Gallo-Romeins Museum de tijdelijke tentoonstelling 'De oudheid in kleur'. Aan de hand van kwaliteitsvolle reconstructies toonden we hoe felgekleurd marmeren beelden waren in de Griekse en Romeinse oudheid. De reconstructies maken deel uit van 'Gods in Color', een tentoonstelling van de Liebieghaus Skulpturensammlung die sinds 2003 de wereld rondreist. Voor onze tentoonstelling werkten we samen met de Liebieghaus Skulpturensammlung een volledig nieuw concept uit.

Aan het begin van de tentoonstelling toonden we bezoekers hoe algemeen verspreid vandaag de idee is van onbeschilderde antieke beelden in wit marmer, onder meer door de populaire beeldcultuur.

In een tweede zaal maakten we duidelijk dat die esthetische voorkeur ontstond tijdens de renaissance en tot vandaag doorleeft. Bezoekers kregen er drie levensgrote beeldhouwwerken te zien: één uit de oudheid, één uit de renaissance en één van de hedendaagse Frans-Amerikaanse kunstenaar Emmanuel Fillion.

In een volgende zaal kwam aan bod hoe antieke beelden werden gemaakt: van het uitkappen van het gesteente in de groeve tot het beeldhouwen en kleurrijk beschilderen. We illustreerden de verschillende fasen met didactische filmpjes.

In de grootste zaal van de tentoonstelling stonden de reconstructies opgesteld. Op touchscreens konden bezoekers swipen tussen de witte sculpturen en de gekleurde versies. Bij een aantal reconstructies waren er video's die inzoomden op opmerkelijke details. Voor wie op zoek was naar meer diepgaande kennis, toonden we op schermen informatie over de opgravingsgeschiedenis van de antieke beelden die gereconstrueerd werden, het uitgevoerde wetenschappelijke onderzoek en de toegepaste reconstructietechnieken.

We voegden aan het einde van de tentoonstelling ook reconstructies toe van enkele beroemde bronzen beelden. Ook die waren ooit gekleurd.

Inhoud

Met 'De oudheid in kleur' ontsloten we de resultaten van recent wetenschappelijk onderzoek voor het brede publiek. We ontwikkelden de tentoonstelling in samenwerking met prof. Vinzenz Brinkmann, conservator van de afdeling Klassieke oudheid van de Liebieghaus Skulpturensammlung in Frankfurt. Samen met zijn echtgenote dr. Ulrike Koch-Brinkmann voert hij al bijna veertig jaar onderzoek naar de beschildering van antieke marmeren beelden. Beide onderzoekers zijn wereldautoriteiten in de studie van antieke polychromie.

We informeerden het publiek niet enkel over de resultaten van hun onderzoek maar gaven via diverse media ook duiding bij de gebruikte onderzoekstechnieken. Ondanks de gedegen (wetenschappelijke) resultaten wezen we bezoekers er in de tentoonstelling ook expliciet op dat het maken van de reconstructies altijd met een zekere graad van onzekerheid gepaard gaat. Tegelijkertijd wilden we benadrukken dat wetenschappelijk onderzoek niet stilstaat en steeds voor nieuwe inzichten zorgt. Daarom toonden we op een aantal plaatsen in de tentoonstelling diverse reconstructies van hetzelfde authentieke beeld.

Objecten

Voor 'De oudheid in kleur' gaf de Liebieghaus Skulpturensammlung ca. 30 hoogwaardige reconstructies van marmeren en bronzen beelden in bruikleen aan het Gallo-Romeins Museum. Alle reconstructies waren met de hand beschilderd, met dezelfde technieken en verfstoffen die ook antieke schilders gebruikten.

Naast de reconstructies toonde het museum ook een aantal authentieke Griekse en Romeinse objecten uit de collectie van de Liebieghaus Skulpturensammlung. We vulden ze aan met enkele voorwerpen uit onze eigen collectie en tal van bruiklenen uit binnen- en buitenlandse musea. Het ging onder andere om originele sculpturen waarop de reconstructies gebaseerd zijn, werktuigen die gebruikt werden bij het maken en beschilderen van antieke standbeelden, en beelden met verfsporen die nog met het blote oog te zien zijn.

Overzicht collectiestukken Gallo-Romeins Museum in 'De oudheid in kleur'

Object	Materiaal	Datering	Vindplaats	Inventarisnummer
Beitel	ijzer	1-400 n.Chr.	Herstappe	GRM 10513
Boor	ijzer	69-250 n.Chr.	Bilzen	69.RO.FE.21
Verfkommetje	aardewerk en pigment	ca. 69 n.Chr.	Tongeren	GRM 4479
Pigmentresten	pigment	40-60 n.Chr.	Tongeren	GRM 19238, GRM 19329, GRM 19241, GRM 19242, GRM 19243, GRM 19244, GRM 19245, GRM 19887

Overzicht bruiklenen 'De oudheid in kleur' – België

Bruikleengever	Aantal
Archeocentrum Velzeke (Zottegem)	5
Koninklijke Musea voor Kunst en Geschiedenis (Brussel)	6
Musée Royal de Mariemont (Morlanwelz)	1

Overzicht bruiklenen 'De oudheid in kleur' – Internationaal

Bruikleengever	Aantal
Georg-August-Universität (Göttingen, DE)	2
Goethe-Universität (Frankfurt am Main, DE)	1
Liebieghaus Skulpturensammlung (Frankfurt am Main, DE)	32
Ludwig-Maximilians-Universität (München, DE)	3
Privécollectie (Frankfurt am Main, DE)	1
Staatliche Antikensammlungen und Glyptothek (München, DE)	2
Universität Heidelberg (Heidelberg, DE)	1
Musée d'Aquitaine (Bordeaux, FR)	1
Musée du Louvre (Parijs, FR)	2
Fillion Art (Pietrasanta, IT)	1
Museo Archeologico Nazionale di Reggio Calabria (Reggio Calabria, IT)	2
Museo Archeologico Nazionale di Venezia (Venetië, IT)	1
Museo del Lapidario di Urbino (Urbino, IT)	1
Museo Nazionale Romano (Rome, IT)	2
Parco Archeologico di Pompei (Pompeï, IT)	16
Musei Vaticani (Vaticaanstad)	3
The British Museum (Londen, GB)	1
Göteborgs Universitet (Göteborg, SE)	1
Ny Carlsberg Glyptotek (Kopenhagen, DK)	2

Scenografie

'De oudheid in kleur' was een gevarieerde tentoonstelling. Ze werd gekenmerkt door een openvolging van sferen.

Een video-installatie trok de bezoekers de tentoonstelling in. Ze ontdekten hoe alomtegenwoordig vandaag het beeld van 'antieke beelden in wit marmer is'. Even verderop in de zaal konden bezoekers genieten van drie levensgrote, authentieke beeldhouwwerken. We stelden ze op in een witglanzende ruimte, tegen een achtergrond van grootse videobeelden die we maakten in een marmergroef nabij Carrara, in Italië.

Een van de hoogtepunten van de expositie was een opstelling met videoprojecties: bezoekers waanden zich even op de binnenplaats van een luxewoning uit de eerste eeuw v.Chr., gelegen op het Griekse eiland Delos. In het midden van de ruimte plaatsten we een reconstructie van een standbeeld van een jonge vrouw. Het was, net zoals in de oudheid, beschilderd in pastelkleuren. De omringende projecties lieten de bezoekers ervaren hoe de kleuren van het beeld veranderden door de invloed van het licht en het weer.

In de grootste zaal van de tentoonstelling stond het overgrote deel van de reconstructies opgesteld. We kozen voor een esthetische benadering, maar duiden de stukken steeds in ruimte en tijd via o.a. labels en luisterfragmenten.

De presentatie van de reconstructies van enkele imposante bronzen beeldhouwwerken vormde de apotheose van de expositie. De donkere setting waarin ze werden opgesteld contrasteerde met die waarin we de marmeren reconstructies presenteerden.

In de tentoonstelling klonk op de achtergrond muziek van muzikant en componist Gianni Marzo.

De scenografie van 'De oudheid in kleur' werd verzorgd door het Gentse bureau Pièce Montée.

Toegankelijkheid

In de 'De oudheid in kleur' maakten we gebruik van een diversiteit aan media opdat een grote groep mensen toegang zou kunnen krijgen tot de (inhouden van de) tentoonstelling.

We opteerden voor een beperkt aantal panelen met heldere teksten, aan het begin van elke sectie. De archeologische vondsten en reconstructies ontsloten we aan de hand van beknopte objectbeschrijvingen. Via een audiogids kregen volwassenen en kinderen meer diepgaande uitleg. De informatievoorziening was er in drie talen: Nederlands, Frans en Engels.

We zorgden ervoor dat het ook voor families met kinderen aantrekkelijk was om 'De oudheid in kleur' te bezoeken. We ontwikkelden een audiotour op maat van 7- tot 12-jarigen. Via interactieve computerspellen kregen de kinderen inzicht in de manier waarop beelden in de klassieke oudheid werden gemaakt. Andere spellen met puzzel- en tekenopdrachten zetten hen aan om kleuren en patronen op de reconstructies van nabij te verkennen. Tot slot was er op zondag en tijdens schoolvakanties een creatief atelier. Dat was inbegrepen in de toegangsprijs. Geïnspireerd door de kleurencomposities op de reconstructies konden de kinderen op een marmeren tabletje een eigen ontwerp maken dat ze vervolgens inkleurden en als souvenir mee naar huis kregen.

Samenwerking met studenten PXL-MAD School of Arts

In het voorjaar van 2024 breidden we 'De oudheid in kleur' uit met hedendaagse kunst. Hiervoor werkten we samen met studenten van PXL-MAD School of Arts in Hasselt. Zes studenten van de afstudeerrichting Vrije Kunsten dompelden zich onder in het thema van de tentoonstelling en gingen er creatief mee aan de slag. Een aantal van hen vond inspiratie in welbepaalde reconstructies, anderen waren gefascineerd door de vergankelijkheid van kleuren op antieke beelden.

Randprogramma – lezingen en demonstraties

Over de inhoud van de tentoonstelling verzorgden we in 2024 enkele lezingen, zowel in het Gallo-Romeins Museum als aan enkele universiteiten.

Lezingen in het kader van 'De oudheid in kleur'

Datum	Locatie	Organisatie
17/04/2024	UAntwerpen	Antwerpse Vereniging voor Romeinse Archeologie
15/05/2024	Gallo-Romeins Museum	Vrienden van Sagalassos
25/05/2024	KU Leuven	Archeologiedagen
29/05/2024	Gallo-Romeins Museum	Vrienden van Sagalassos

houd van de tentoonstelling verzorgden we in 2024 enkele lezingen, zowel in het

Op vrijdag 23 en zaterdag 24 februari 2024 gaven we geïnteresseerden de mogelijkheid om de ‘De oudheid in kleur’ te bezoeken samen met dr. Ulrike Koch-Brinkmann. De experte ging dieper in op de pigmenten en kleurstoffen die in de oudheid werden gebruikt, lichtte toe hoe het bereiden van verfstoffen in z’n werk ging, wat de betekenis van de kleuren was en welke technieken de schilders van toen hanteerden. Ze gaf ook meer inzicht in het proces om de beelden zo waarheidsgetrouw mogelijk te reconstrueren. Daarna gingen de deelnemers actief aan de slag in een atelier. Onder begeleiding van dr. Koch-Brinkmann zetten ze een patroon uit op een marmeren ondergrond. Daarvoor lieten ze zich inspireren door de reconstructie van het beeld van een sfinx, een van de topstukken van de tentoonstelling. Tot slot maakten ze verf op basis van koperpigmenten, net zoals in de oudheid, en kleurden ze het patroon in.

Op zondag 25 februari was dr. Koch-Brinkmann aanwezig in de tentoonstelling. Ze gaf er demonstraties over het beschilderen van (antieke) sculpturen.

Publieksboek

Naar aanleiding van de tentoonstelling ‘De oudheid in kleur’ gaf uitgeverij LannooCampus een rijk geïllustreerd publieksboek uit: ‘De oudheid in kleur. Hoe antieke standbeelden er echt uitzagen’. De teksten werden geschreven door prof. Vinzenz Brinkmann, dr. Ulrike Koch-Brinkmann en Sam Cleymans, wetenschappelijk medewerker Tentoonstellingen in het Gallo-Romeins Museum. Het boek werd uitgegeven in het Nederlands en in het Frans. Beide taalversies waren eind 2024 volledig uitverkocht.

Overzicht publieksboek

Taal	Oplage
Nederlands	2000
Frans	700

Bezoekersreacties

De expositie viel bij onze bezoekers om diverse redenen erg in de smaak. Uit de vele reacties en (online) reviews bleek dat de tentoonstelling voor veel bezoekers een openbaring was. Ze bleken zich er niet van bewust te zijn dat antieke marmeren en bronzen beelden (zo) gekleurd waren (zie 5.3.3).

2.3.2 Opstelling ‘De oudste Tongenaren’

Sinds enkele jaren genieten bezoekers in de toegangshal van het museum van een heel bijzondere opstelling. In 2013 kwam tijdens opgravingen in Tongeren een Romeins grafveld aan het licht dat dateert uit het begin van onze jaartelling. Vooral één graf trok de aandacht van de onderzoekers. Het was de laatste rustplaats van een volwassen man en twee kinderen. Ze werden samen begraven. Uit DNA-onderzoek bleek dat de kinderen broer en zus waren, de man was geen familie.

Het onderzoek naar dit graf paste in een groter syntheseonderzoek, uitgevoerd door het Vlaams Erfgoed Centrum (VEC). Hierover is meer informatie terug te vinden in de jaarrapportering van 2020. De goede bewaarstaat van de schedelresten en de resultaten van het DNA-onderzoek lieten toe om gezichtsreconstructies te maken. Dat was een primeur: nooit eerder reconstrueerden specialisten in België het gelaat van mensen die leefden in de Romeinse tijd.

We toonden de opstelling ook in 2024 in onze inkomhal.

Bijlage 1: colofon ‘De oudheid in kleur’

Bijlage 2: campagnebeeld ‘De oudheid in kleur’

A photograph of a man in a dark jacket and glasses pointing towards a large, textured stone wall. A group of young people, some wearing lanyards and a blue shirt with 'ITALIA' on it, are looking at the wall. The scene is lit with a strong red light. A large, semi-transparent white letter 'S' is overlaid on the image, with the text 'publieksbemiddeling' centered within its lower loop.

publieksbemiddeling

3.1 SCHOLENWERKING

Het Gallo-Romeins Museum heeft een rijk aanbod voor diverse schoolgroepen, van kleuters over leerlingen van het lager en secundair onderwijs tot studenten uit het hoger onderwijs. Kernpubliek zijn tien- tot veertienjarigen.

Leerkrachten kunnen in het museum terecht voor zelfstandige ontdekkingen met of zonder audiogids, rondleidingen, (creatieve) workshops, educatieve spellen... We bieden ook een programma aan dat leerkrachten de mogelijkheid biedt om zelf de thema's uit te kiezen die in een rondleiding op de permanente tentoonstelling aan bod moeten komen. Ten slotte heeft het Gallo-Romeins Museum ook een steeds uitgebreider aanbod aan onlinetools waarmee leerkrachten – samen met hun leerlingen – hun bezoek in de klas kunnen voorbereiden en nadien kunnen verwerken.

De programma's enten zich vooral op de permanente tentoonstelling. Maar ook in het kader van tijdelijke exposities werken we telkens een degelijk aanbod uit. Op onze website plaatsten we bij de informatie over een aantal programma's een kant-en-klaar overzicht van de eindtermen waaraan er in het betreffende programma wordt gewerkt.

3.1.1 Programma-aanbod

In 2024 hield het Gallo-Romeins Museum grotendeels vast aan het bestaande educatieve aanbod. Wel werd nieuw didactisch materiaal ontwikkeld – in de vorm van tekeningen – voor de programma's 'De oermens' en 'De oermens mini'. Daarnaast werd het programma 'Ten aanval!' op beperkte wijze inhoudelijk bijgestuurd.

Overzicht programma's voor scholen gerelateerd aan de permanente tentoonstelling – 2024

Kleuters

Naam programma	Graad	Type	Taal	Deelnemers
De oermens mini	-	Rondleiding + workshop	Nl.	271
Op eigen houtje	-	Zelfstandig bezoek zonder audiogids	Nl./Fr./Du./Eng.	12

Lager onderwijs

Naam programma	Graad	Type	Taal	Deelnemers
Museumzappen	2/3	Rondleiding	Nl./Fr.	1450
À la carte	1/2/3	Rondleiding met keuze	Nl.	44
Ten aanval!	2/3	Rondleiding + workshop	Nl./Fr.	2811
Atuatuca Tungrorum	3	Rondleiding + bordspel	Nl./Fr.	917
De oermens	1/2/3	Rondleiding + workshop	Nl./Fr.	1766
De oermens mini	BULO	Rondleiding + workshop	Nl.	29
Verhaaltekenen: Er was eens...	2/3	Rondleiding + workshop	Nl./Fr.	193
Bob de Graver vertelt	1/2/3	Zelfstandig bezoek met audiogids	Nl./Fr./Du./Eng.	389
Op eigen houtje	1/2/3	Zelfstandig bezoek zonder audiogids	Nl./Fr./Du./Eng.	282
Op stap met de medicus	3	Erfgoed- en kruidenwandeling extra muros	Nl.	0
Welkom in Atuatuca Tungrorum!	3	Interactieve les op school (n.a.v. Erfgoedweken)	Nl.	72

Secundair onderwijs

Naam programma	Graad	Type	Taal	Deelnemers
Van het een komt het ander	1/2/3	Rondleiding	Nl./Fr.	1221
À la carte	1/2/3	Rondleiding met keuze	Nl.	532
Bij de Gallo-Romeinen	1/2/3	Rondleiding	Nl./Fr.	3533
Ten aanval!	1	Rondleiding + workshop	Nl./Fr.	97
Archeoloog@work	1	Rondleiding + workshop	Nl./Fr.	2966
Atuatuca Tungrorum	1	Rondleiding + bordspel	Nl./Fr.	627
De oermens	1	Rondleiding + workshop	Nl./Fr.	116
Verhaaltekenen: Er was eens...	1	Rondleiding + workshop	Nl./Fr.	17
Tijdreis	1/2/3	Zelfstandig bezoek met audiogids	Nl./Fr./Du./Eng.	758
Bob de Graver vertelt	1	Zelfstandig bezoek met audiogids	Nl./Fr./Du./Eng.	209
Op eigen houtje	1/2/3	Zelfstandig bezoek zonder audiogids	Nl./Fr./Du./Eng.	1398
Op stap met de <i>medicus</i>	1	Erfgoed- en kruidenwandeling extra muros	Nl.	227

Hoger onderwijs

Naam programma	Type	Taal	Deelnemers
Inwijding voor toekomstige leerkrachten	Presentatie & rondleiding met demo	Nl.	107
À la carte	Rondleiding met keuze	Nl.	83
Van het een komt het ander	Rondleiding	Nl./Fr.	28
Bij de Gallo-Romeinen	Rondleiding	Nl./Fr.	91
Tijdreis	Zelfstandig bezoek met audiogids	Nl./Fr./Du./Eng.	121
Op eigen houtje	Zelfstandig bezoek zonder audiogids	Nl./Fr./Du./Eng.	125

3.1.2 Erfgoedweken

Tijdens de Erfgoedweken (15 tot 26 april 2024) trokken we met het programma 'Welkom in *Atuatuca Tungrorum!*' naar leerlingen van het zesde leerjaar van het lager onderwijs. Aan de hand van authentieke voorwerpen en replica's liet een medewerker van de afdeling Publieksbemiddeling de leerlingen kennismaken met het dagelijks leven van 2000 jaar geleden. Tijdens deze interactieve les leerden de leerlingen ook enkele woordjes Latijn en knutselden ze een Romeinse woning in elkaar. Scholen in een straal van 30 kilometer rond Tongeren konden deze activiteit gratis boeken.

3.1.3 Zomerschool

Van 19 tot 30 augustus 2024 werkte het Gallo-Romeins Museum mee aan de zomerschool, georganiseerd door stad Tongeren in samenwerking met BSGO Athenee. Het doel van de zomerschool is om leerlingen van de derde kleuterklas t.e.m. het zesde leerjaar klaar te stomen voor het nieuwe schooljaar en leerachterstanden terug te dringen. De zomerschool was toegankelijk voor leerlingen van alle Tongerse basisscholen. Leerlingen met grote onderwijsnoden kregen voorrang bij de inschrijving. In totaal namen 145 kinderen deel.

Het Gallo-Romeins Museum werkte mee aan het zogenaamde verrijkingsprogramma dat de kinderen in de namiddag kregen aangeboden. Op 19, 20, 21, 22, 26, 27 en 28 augustus brachten klassen een (gratis) bezoek aan het museum. Onder begeleiding van een gids of publieksmedewerker bezochten de leerlingen de permanente tentoonstelling. Daarna volgde een creatieve verwerkingsactiviteit. We engageerden ons om ook aan eventuele toekomstige edities deel te nemen.

3.1.4 YOUCA Day

Het Gallo-Romeins Museum neemt al enkele jaren deel aan de YOUCA Day (Youth for Change and Action). Op die dag engageren meer dan 15 000 Vlaamse en Brusselse jongeren zich om te werken bij een bedrijf, organisatie, overheidsinstelling of particulier. Het loon dat zij verdienen, wordt gedoneerd aan projecten van geëngageerde jongeren wereldwijd. Op 17 oktober 2024 stelden we zes leerlingen tewerk. We bereidden een inspirerende dagplanning voor. De jongeren ondersteunden verschillende diensten van het museum en maakten zo kennis met de museumwerking.

3.1.5 Educatieve programma's 'De oudheid in kleur'

Ook in het kader van de tijdelijke expositie 'De oudheid in kleur' werkten we een aanbod uit voor scholen, zowel voor scholen van het lager, secundair en hoger onderwijs. Zij konden kiezen uit een begeleide rondleiding of een zelfstandig bezoek, met of zonder audiogids.

Tijdens de rondleidingen ontdekten leerlingen en studenten stap voor stap hoe antieke beelden gemaakt werden. Naast de authentieke beelden bestudeerden ze uiteraard de gekleurde reconstructies en de onderzoeksresultaten waarop die laatste gebaseerd waren. Welke beelden in de tour aan bod kwamen, bepaalden leerlingen en studenten zelf. Uiteraard leerden ze ook waar de misvatting vandaan komt dat Griekse en Romeinse beelden wit waren. Een vakkundige gids stond telkens in voor (interactieve) informatieoverdracht. De audiotour voor het lager onderwijs bracht leerlingen langs een twintigtal hoogtepunten van de expo. De audiotours voor het secundair en hoger onderwijs telden een dertigtal luisterfragmenten.

Overzicht programma's voor scholen gerelateerd aan de tijdelijke expo 'De oudheid in kleur' – 2024

Lager onderwijs

Naam programma	Graad	Type	Taal	Aantal deelnemers
Kleurenfeest!	2/3	Rondleiding	Nl./Fr.	198
Kleurrijke ontdekkingstocht!	2/3	Zelfstandig bezoek met audiogids	Nl./Fr.	0
Op eigen houtje	2/3	Zelfstandig bezoek zonder audiogids	Nl./Fr.	103

Secundair onderwijs

Naam programma	Graad	Type	Taal	Aantal deelnemers
En toen... was er kleur!	1/2/3	Rondleiding	Nl./Fr.	4744
Kleurrijke hoogtepunten	1/2/3	Zelfstandig bezoek met audiogids	Nl./Fr.	1926
Op eigen houtje	1/2/3	Zelfstandig bezoek zonder audiogids	Nl./Fr.	393

Hoger onderwijs

Naam programma	Graad	Type	Taal	Aantal deelnemers
De oudheid bekent kleur!	-	Rondleiding	Nl./Fr.	136
Kleurrijk verleden	-	Zelfstandig bezoek met audiogids	Nl./Fr.	115
Op eigen houtje	-	Zelfstandig bezoek zonder audiogids	Nl./Fr.	28

3.1.6 Digitaal lesmateriaal

Het Gallo-Romeins Museum deelt interessant lesmateriaal digitaal met leerkrachten. Het museum beschikt hiervoor over een eigen leskanaal op LessonUp en een organisatiepagina op KlasCement.

In het kader van de tijdelijke tentoonstelling 'De oudheid in kleur' voegden we extra informatie toe in LessonUp: negen filmpjes die in de tentoonstelling te zien waren, alsook een digitale les over vormelijke kenmerken en kleurkenmerken van beelden uit diverse periodes van de klassieke oudheid. Op het einde van de digitale les konden de leerlingen hun kennis testen aan de hand van een quiz. Na afloop van de tentoonstelling maakten we een deel hiervan blijvend beschikbaar (educatieve video's).

Overzicht gebruik LessonUp – 2024

	Aantal
Views van het leskanaal (algemeen)	20 512
Views van lesoverzichten (educatieve video's en lesplannen)	5670
Afgespeelde educatieve video's en lesplannen	1013

Overzicht lesmateriaal op LessonUp – 2024

	Aantal
Educatieve video's	81
Lesplannen – educatieve programma's permanente expo	4
Educatieve video's – tijdelijke expo 'De oudheid in kleur'	9
Lesplan – Tijdelijke expo 'De oudheid in kleur'	1

Overzicht aantal educatieve video's op LessonUp – stand van zaken eind 2024

Type	Samenlevingstype of cultuurgroep				
	Jagers-verzamelaars	Eerste landbouwers	Kelten	Gallo-Romeinen	Germanen
Geanimeerde kaarten	1	2	1	4	2
De gids vertelt...	2	1	-	11	-
De gids vertelt... (met quiz)	-	-	-	4	-
Demonstratievideo's	8	1	2	27	-
functie objecten					
Kortfilms	-	-	2	17	-
Slideshows	-	-	-	1	-
Totaal	11	4	5	64	2

Overzicht lesplannen (gekoppeld aan educatieve programma's permanente expo) op LessonUp – stand van zaken eind 2024

Naam programma	Onderdelen			
	Inleidende les	Verwerkende les	Onthoudblaadje	Overzicht eindtermen
Ten aanval! (LO)	x	x	x	x
Oermens (LO)	x	x	x	x
Verhaaltekenen (LO)	x	x	x	x
À la carte (LO)	x	/	/	/

Overzicht lesmateriaal (gekoppeld aan educatieve programma's tijdelijke expo) op LessonUp – stand van zaken eind 2024

Type	Aantal
Demonstratievideo's	5
'Making of'-video's	4
Digitale les	1

Overzicht van leermiddelen op KlasCement – stand van zaken eind 2024

Omschrijving	Soort	Aantal views	Aantal keer gebruikt
De Romeinen: tijdschrift i.s.m. uitgeverij Averbode	Downloadbaar lesmateriaal	4278	1178
Gallo-Romeins Museum: educatieve video's	Video	1265	227
Gallo-Romeins Museum: scholenaanbod	Activiteit	717	123
Gallo-Romeins Museum: lesplannen voor schoolbezoeken	Interactieve oefening	1956	384
Concept- en paneelteksten permanente tentoonstelling	Downloadbaar lesmateriaal	1187	108
Exploratorium	Website	993	57

3.2 VRIJETIJDWERKING

Het Gallo-Romeins Museum organiseert jaarlijks een breed scala aan programma's en activiteiten om een groot en divers publiek te boeien met de collectie. Daarbij willen we bezoekers enthousiasmeren voor de prehistorie, Romeinse tijd en vroege middeleeuwen. We spelen actief in op de publieke belangstelling voor (lokale) archeologie en dragen bij aan het vergroten van het maatschappelijk draagvlak voor archeologisch onderzoek.

3.2.1 Programma's en activiteiten voor families met kinderen

Zoals al vele jaren het geval is voorzag het Gallo-Romeins Museum ook in 2024 in extra activiteiten voor families met kinderen.

Kijktocht

De Kijktocht is een fotozoektocht voor kinderen van 5 tot en met 12 jaar. De opdrachten zijn gedifferentieerd in moeilijkheidsgraad. Ze zetten kinderen ertoe aan om een aantal bijzondere voorwerpen uit de collectie aandachtig te bekijken. Deze Kijktocht is beschikbaar in het Nederlands en het Frans. Hij is inbegrepen in de toegangsprijs en liep ook in 2024 het hele jaar door, uitgezonderd in de (Vlaamse) schoolvakanties.

Extra aanbod tijdens schoolvakanties

Tijdens de kerstvakantie van 2023-2024 en de paasvakantie van 2024 bood het museum een zogenoemde Voeltocht aan. Met een op maat gemaakt boekje verkenden kinderen van 7 tot 12 jaar de permanente tentoonstelling. Onderweg voerden ze bij een tiental collectiestukken diverse voelopdrachten uit. Het voelen vergrootte daarbij het begrip van de functie van het object. Voor de voelopdrachten maakten we gebruik van authentieke archeologische objecten en hoogwaardige replica's. Er was een versie voor Nederlandstaligen en Franstaligen.

Tijdens de krokusvakantie organiseerden we een nieuwe editie van Supergids. Dit programma waarden onze bezoekers vooral door het persoonlijke contact tussen begeleider en deelnemer en de praktische benadering. In elke zaal van de permanente tentoonstelling stond een Supergids klaar. Die beantwoordde vragen, demonstreerde, vertelde op maat van het kind en bracht de collectie tot leven aan de hand van replica's. De kinderen ontdekten, voelden, pasten, proefden, roken...

In de zomervakantie nam het Gallo-Romeins Museum deel aan de jaarlijkse zoektocht Schatten van Vlieg. In samenwerking met de foodarcheoloog, Jeroen Van Vaerenbergh, werkten we een Proeftocht uit voor kinderen van 7 tot 12 jaar. Jongere kinderen konden ook meespeuren mits wat extra (voorlees)hulp van de ouders. Aan de hand van acht voorwerpen maakten de kinderen kennis met diverse voedingsproducten en eetgewoonten van in de prehistorie tot in de Romeinse tijd. Bij elke stop konden ze ook echt smaken uit het verre verleden proeven. Tot slot nam elk kind een Romeins receptje mee naar huis. We hernamen de Proeftocht tijdens de kerstvakantie van 2024-2025.

In de herfstvakantie organiseerden we de workshop '(T)huisjes in het verre verleden'. Die werkten we uit in het kader van Erfgoeddag (zie 3.2.2).

Kijktocht

Permanent aanbod (behalve tijdens de schoolvakanties)

1716 deelnemers/gebruikers (kinderen) (NL)

287 deelnemers/gebruikers (kinderen) (Fr.)

Voeltocht

Kerstvakantie – 23/12/2023 > 7/01/2024

453 deelnemende kinderen (in 2024)

Paasvakantie – 30/03/2024 > 14/04/2024

875 deelnemende kinderen: 865 Nederlandstalige – 10 Franstalige

Supergids

Krokusvakantie – 10/02/2024 > 18/02/2025

937 deelnemende kinderen (0 tot 18 jaar)

1708 deelnemende volwassenen (18+)

Proeftocht (Schatten van Vlieg)

Zomervakantie – 29/06/2024 > 01/09/2025

1821 deelnemende kinderen: 1628 Nederlandstalige – 193 Franstalige

Kerstvakantie – 21/12/2024 > 05/01/2025

424 deelnemende kinderen (in 2024): 394 Nederlandstalige – 30 Franstalige

(T)huisjes in het verre verleden

Herfstvakantie – 26/10/2024 > 03/11/2024

565 deelnemende kinderen: 541 Nederlandstalige – 24 Franstalige

Verjaardagsfeestje

Kinderen van 7 tot 12 jaar kunnen ook het hele jaar door in het Gallo-Romeins Museum terecht voor een Romeins verjaardagsfeestje. Om te starten krijgen de jarige en zijn/haar genodigden een Romeinse feestoutfit aangemeten. Vervolgens verkennen ze met een gids de permanente tentoonstelling. Samen ontdekken ze hoe Romeinen feestjes bouwden en welke voorwerpen ze daarvoor gebruikten. De gids maakt gebruik van didactisch materiaal om de rondleiding zo interactief mogelijk te maken. Er worden ook linken gelegd naar de eigen leefwereld van de kinderen. In het atelier boren de kinderen tot slot hun creativiteit aan en maken ze een Romeins geïnspireerd selfieportret. Afsluiten kan met eigen lekkers in de eetzaal. Die staat gratis ter beschikking.

Verjaardagsfeest

Permanent aanbod (voor kinderen van 7 tot 12 jaar)

106 deelnemers (kinderen)

10 feestjes

3.2.2 Erfgoeddag

Jaarlijks neemt het Gallo-Romeins Museum deel aan Erfgoeddag (21 april 2024 – jaarthema 'Thuis'). Het museum werkte een extra rondleiding voor volwassenen uit in de permanente tentoonstelling: 'Thuis in het verre verleden'. Daarin kwamen de verschillende manieren van wonen in het verre verleden aan bod. Geregeld maakte de gids ook de vergelijking met onze hedendaagse manier van wonen.

Voor kinderen van 7 tot 12 jaar ontwikkelden we de workshop '(T)huisjes in het verre verleden'. Tijdens een kort bezoek aan de permanente tentoonstelling leerden ze hoe oermensen, de eerste landbouwers en Romeinen woonden. Vervolgens kozen ze hun favoriete (t)huis uit het verre verleden en knutselden dat in elkaar. Dat (t)huisje namen ze als aandenken mee naar huis. Deelname aan de rondleiding en de workshop was gratis.

De permanente tentoonstelling 'Van neanderthaler tot Gallo-Romein' was op Erfgoeddag voor iedereen vrij toegankelijk.

Erfgoeddag – 21 april 2024

Rondleiding 'Thuis in het verre verleden': 81 deelnemers (volwassenen)

Workshop '(T)huisjes in het verre verleden': 53 kinderen

Reguliere bezoekers: 492

3.2.3 Archeologiedagen

Op zondag 26 mei 2024 nam het Gallo-Romeins Museum deel aan de Archeologiedagen, een initiatief van Forum Vlaamse Archeologie en de Vlaamse provincies. De permanente tentoonstelling 'Van neanderthaler tot Gallo-Romein' was gratis toegankelijk. Bezoekers konden die zelfstandig verkennen met een audiogids.

Daarnaast konden ze zich inschrijven voor een 'Archeotour' onder begeleiding van een gids. Deze tour startte met een korte rondleiding in de permanente tentoonstelling. De gids gaf er duiding bij de stichting van Atuatuca Tungrorum. Aan de hand van een grote stadsmaquette en diverse archeologische voorwerpen kregen de deelnemers ook inzicht in het uitzicht en de omvang van Tongeren in de Romeinse tijd. Daarna stapten ze met de gids op een comfortabele bus voor een boeiende rondrit in en rond Tongeren. Ze hielden halt bij diverse archeologische restanten die het stadszicht in Tongeren bepalen: de Romeinse stadsmuur, de tempelsite, het aquaduct en een grafheuvel (tumulus). Op elk van de locaties gaf de gids vakkundig toelichting.

Archeologiedag – 26 mei 2024

Rondleiding 'Archeotour': 152 deelnemers

Reguliere bezoekers: 346

3.2.4 Cursus 'Aan het begin van je Latijn'

In het najaar van 2024 organiseerde het Gallo-Romeins Museum een tweede editie van de cursus 'Aan het begin van je Latijn'. Doelgroep waren volwassenen zonder (of met een beperkte) voorkennis van het Latijn. De cursus telde twaalf lessen en ging telkens door op zaterdagvoormiddag (10u30-13u00). Lesgever was een docent klassieke talen. Tijdens de lessen kregen de cursisten de Latijnse basisgrammatica (o.a. verbuigingen, vervoegingen en naamvallen) onder de knie, lazen ze vereenvoudigde Latijnse teksten en bespraken ze diverse thema's van de Romeinse cultuur. Bijzonder aan de cursus was de aandacht voor het lokale Romeinse erfgoed. Zo bezochten de cursisten regelmatig de permanente tentoonstelling 'Van neanderthaler tot Gallo-Romein' om zich aan de hand van diverse objecten te verdiepen in de (Gallo-)Romeinse cultuur. Daarnaast bestudeerden ze ook (inscripties op) diverse archeologische objecten uit onze depots.

Cursus 'Aan het begin van je Latijn'

Lesdata: 7/09, 14/09, 21/09, 28/09, 5/10, 12/10, 19/10, 9/11, 16/11, 7/12, 14/12, 21/12

Aantal cursisten: 16 (volzet)

3.2.5 Kinder- en jongerenwerking

Kleurrijke kapitelen

Het Gallo-Romeins Museum organiseerde tijdens de paasvakantie van 2024 een tweedaagse creatieve workshop voor kinderen tussen acht en twaalf jaar: 'Kleurrijke kapitelen'. We werkten hiervoor samen met Pentagoon Academie Beeld (deeltijds kunstonderwijs).

De deelnemers genoten van een begeleid bezoek aan de permanente tentoonstelling 'Van neanderthaler tot Gallo-Romein' én de tijdelijke tentoonstelling 'De oudheid in kleur'. Ze leerden hoe beelden en gebouwen in de Romeinse tijd beschilderd werden. Onder begeleiding van twee docenten van Pentagoon Academie Beeld gingen de kinderen vervolgens zelf creatief aan de slag in het atelier. Ze creëerden o.a. kleurrijke kapitelen in gips en karton.

We presenteerden de werkjes van 10 april tot 30 juni in de permanente opstelling. We organiseerden ook een toonmoment voor ouders en vrienden van de deelnemers.

Workshop – 'Kleurrijke kapitelen'

09/04/2024 > 10/04/2024

30 deelnemers en 2 monitoren + 43 ingeschrevenen 'toonmoment'

Tijdelijke opstelling 'Kleurrijke kapitelen'

Looptijd: 10/04/2024 > 30/06/2024

Flitsend verleden – fotografische collages

Voor jongeren van 12 tot en met 15 jaar organiseerde het museum in de herfstvakantie een driedaagse workshop in samenwerking met jeugdcultuurhuis Villa Basta: 'Flitsend verleden – fotografische collages'.

De tieners genoten van een begeleid bezoek aan de permanente tentoonstelling en maakten kennis met de opgravingsgeschiedenis van enkele topstukken. Ze bestudeerden hierbij ook opgravingsplannen. Waar en wanneer werden de objecten gevonden? Wat was de vondstcontext? Hoe verliepen de opgravingen en ging het archeologisch onderzoek in zijn werk? Vervolgens gingen de deelnemers in groepjes aan de slag om de opgedane kennis creatief te vertalen. Ze creëerden collages in papier die ze vervolgens fotografeerden. Een docent fotografie van Villa Basta begeleidde hen.

De kunstzinnige 'fotocollages' weerspiegelen de manier waarop archeologen het verleden laag na laag blootleggen. Elk werk is een soort van visuele zoektocht naar het verhaal achter de betreffende vondst. De jongeren schreven ook een korte tekst die duiding gaf bij hun fotocollage. Ze presenteerden hun werk aan elkaar. In 2025 tonen we de foto's in een tijdelijke opstelling.

Workshop – 'Flitsend verleden' (fotografische collages)

28/10/2024 > 30/10/2024

10 deelnemers en 3 monitoren

Flitsend verleden – analoge fotografie

In de lente van 2024 openden we de tijdelijke opstelling 'Flitsend verleden – analoge fotografie'. Die toont het resultaat van de workshop die het museum samen met jeugdorganisatie Villa Basta organiseerde in de herfstvakantie van 2023.

We toonden vijf analoge foto's waarmee de deelnemende jongeren de functie van een aantal Romeinse voorwerpen evoceerden. Naast de foto's toonden we ook de collectiestukken die hen inspireerden. We openden de opstelling samen met de deelnemende jongeren en hun familie op

29 maart 2024. Ze was toegankelijk voor alle bezoekers van de permanente tentoonstelling en dat tot en met 5 januari 2025. De foto's kregen nadien een plek op de museumwebsite als 'online opstelling' (zie 4.2.1).

Tijdelijke opstelling – 'Flitsend verleden' (analoge fotografie)

Looptijd: 29/03/2024 > 05/01/2025

43 ingeschrevenen 'opening'

Terugkeermoment

Op 22 mei 2024 organiseerde het Gallo-Romeins Museum een 'terugkeermoment' voor deelnemers van voorbije workshops voor jongeren. Elke deelnemer ontving een uitnodiging om samen met een vriend(in) een vip-bezoek te brengen aan de tijdelijke tentoonstelling 'De oudheid in kleur'. Na afloop was er tijd om even bij te praten met een hapje en een drankje. We ontvingen vijftien jongeren.

3.2.6 Programma 'Casa Romana': voor mensen die blind of slechtziend zijn

Specifiek voor mensen die blind of slechtziend zijn bood het museum ook in 2024 het begeleide programma 'Casa Romana' aan. Samen met hun begeleider en een museumgids bezoeken de deelnemers de Gallo-Romeinse zaal van de permanente tentoonstelling. Aan de hand van tactiele plattegronden vertelt de gids over het ontstaan, de structuur en het uitzicht van Romeins Tongeren. Vervolgens ontdekken de bezoekers de architectuur en indeling van een stadswoning. Hiervoor werken we met tactiele schaalmodellen. Tot slot focust de gids op de Romeinse keuken. De deelnemers kunnen voelen aan replica's van Romeins kookgerei. Ze ruiken aan en proeven van enkele ingrediënten, typisch voor de Romeinse keuken.

In 2024 werd het programma drie keer gereserveerd. Tien mensen namen deel.

3.2.7 Rondleidingen voor (familie)groepen

In 2024 behielden we ons bestaande aanbod. Het museum biedt al enkele jaren twee rondleidingen aan in de permanente tentoonstelling.

De rondleiding 'Van neanderthaler tot Gallo-Romein' is vooral geschikt voor socioculturele verenigingen. Een ervaren gids geeft uitleg bij de hoogtepunten van de permanente tentoonstelling. Jagers en verzamelaars, de eerste boeren, Kelten, Ambiorix en de Eburonen, Gallo-Romeinen en Germanen... ze passeren allemaal de revue. In de rondleiding staan de blikvangers uit onze collectie centraal.

De rondleiding 'Iedereen kiest!' is vooral bedoeld voor families met kinderen, collega's en vriendengroepen. Het bezoek start met een gesprek met de gids. Welke voorwerpen vinden de deelnemers extra interessant, mooi, merkwaardig? Ze kiezen hun favoriete objecten uit honderd topstukken. De gids maakt er een boeiend geheel van, inspelend op de persoonlijke vragen en wensen van de deelnemers. Die krijgen na afloop een postkaart mee van hun favoriete collectiestuk: een fijne herinnering aan het museumbezoek.

Daarnaast konden bezoekers genieten van rondleidingen in de tijdelijke tentoonstelling 'De oudheid in kleur'. Er werd frequent gebruik van gemaakt.

In 2024 bood het Gallo-Romeins Museum individuele bezoekers de mogelijkheid om op zondagvoormiddag gratis aan te sluiten bij een instaprondleiding, een nieuw initiatief. Het aanbod gold zowel voor de permanente tentoonstelling 'Van neanderthaler tot Gallo-Romein' als voor de tijdelijke tentoonstelling 'De oudheid in kleur'. Het maximale aantal deelnemers voor een rondleiding in de permanente tentoonstelling lag op twaalf personen. Voor de tijdelijke tentoonstelling ging het om maximaal achttien personen. Bezoekers betaalden enkel hun toegangsticket.

Overzicht rondleidingen met gids – 2024 (aantal personen/aantal groepen)

Type	Familie- en vriendengroepen	Verenigingen
Van neanderthaler tot Gallo-Romein	367/27	1268/105
Iedereen kiest!	13/1	0
De oudheid in kleur	1259/99	2781/190

Overzicht instaprondleidingen op zondag – 2024 (aantal deelnemers/aantal rondleidingen)

Instaprondleiding op zondag – permanente tentoonstelling	386/49
Instaprondleiding op zondag – tijdelijke tentoonstelling (t.e.m. 30/06/2024)	478/35

3.2.8 Bijzondere programma's en activiteiten

Evenement 'Cena Romana'

In het najaar van 2024 organiseerde het Gallo-Romeins Museum een zogenoemde 'Cena Romana'. We werkten hiervoor samen met de alumnivereniging Classici Lovanienses (KU Leuven), studentenvereniging Thiasos en het Museumcafé. De avond bestond uit een maal bereid met ingrediënten die ook voorhanden waren in de Romeinse tijd, livemuziek, historische re-enactment, voordracht en een gladiatorengevecht. De deelnemers maakten op een unieke manier kennis met de Romeinse (eet)cultuur. Velen onder hen maten zich een Romeinse outfit aan.

Evenement 'Cena Romana' – 9 november 2024

Aantal deelnemers: 155

Lezing Ilja Leonard Pfeijffer

In de lente van 2024 was Ilja Leonard Pfeijffer te gast in het Gallo-Romeins Museum. Classicus Patrick De Rynck ging met de auteur in gesprek over zijn meest recente boek Alkibiades. Na het gesprek was er ruim de tijd voor een gedachtewisseling met het publiek.

Lezing Ilja Leonard Pfeijffer – 19 april 2024

Aantal deelnemers: 145

3.2.9 Voorbereidingen toekomstige activiteiten en evenementen

Concert i.s.m. fanfareorkest 'De Werkmanszonen'

Het museum werkte in 2024 samen met fanfareorkest De Werkmanszonen. De organisatie vroeg de Zwitserse componist Ludovic Neurohr een muziekstuk te componeren over de verovering van onze gebieden door het Romeinse leger. Op vraag van De Werkmanszonen voorzagen we de componist van wetenschappelijke informatie. We gaven geregeld inhoudelijk feedback tijdens het compositieproces. Het werk kreeg de titel 'Atuatuca'. Centraal in het stuk staat de confrontatie tussen de legioenen van Julius Caesar en de Eburonen onder leiding van Ambiorix, zoals verwoord in *De Bello Gallico*. In samenwerking met De Werkmanszonen werkte het museum in 2024 aan de voorbereidingen van een belevenisvolle concertreeks waarin de compositie live zal worden uitgevoerd. Die is gepland in de lente van 2025.

Romeinenfestival

In 2024 startte het Gallo-Romeins Museum met de voorbereidingen voor een 'Romeins weekend'. Tijdens dit evenement beogen we een groot aantal bezoekers op een laagdrempelige manier in contact te brengen met diverse facetten van het dagelijkse leven in onze streken in de Romeinse tijd. In 2024 legden we contacten met verschillende groepen en experts uit de re-enactmentwereld en de (experimentele) archeologie. Samen met hen werken we aan een gevarieerd programma-aanbod voor groot en klein. Het 'Romeins weekend' zal plaatsvinden tijdens het laatste weekend van augustus 2025.

communicatie

DE OUDHEID IN
KLEUR

4.1 OFFLINE

4.1.1 Printadvertenties

Net zoals in andere jaren plaatste het Gallo-Romeins Museum ook in 2024 geregeld betaalde advertenties in kranten en tijdschriften, zowel in België (Vlaanderen en Wallonië) als in Nederlands-Limburg. We promootten daarmee zowel de permanente opstelling als de tijdelijke expositie 'De oudheid in kleur', alsook alle hieraan gerelateerde programma's, activiteiten en evenementen.

Ter promotie van zijn tijdelijke tentoonstelling plaatste het museum spots op nationale en regionale radio en televisie. Daarnaast sloten we overeenkomsten met een aantal mediabedrijven (mediadeals met prijsafspraken voor advertenties).

Overzicht advertenties in dagbladen en tijdschriften – 2024

Dagbladen – België – NL.	Aantal
De Standaard, Het Belang van Limburg, Het Nieuwsblad, Gazet van Antwerpen	21
Dagbladen – België – Fr.	Aantal
Le Soir, Le Soir Mad, La Meuse	4
Dagbladen – Nederland (Limburg)	Aantal
De Limburger, Voila, De Limburger-Uitdips	4
Tijdschriften – België – NL.	Aantal
De Zondag, Libelle (via Visit Limburg-Gast), Knack (via Visit Limburg-Gast), FietsActief (via Visit Limburg-Gast), Wandelmagazine (via Visit Limburg-Gast), Feeling (via Visit Limburg-Gast), Knack Focus, Plus Magazine, Touring Magazine, Pasar, De Witte Raaf, Openbaar Kunstbezit Vlaanderen (verdeling van folders), Ex Situ, Riebedebie, Klasse voor Leerkrachten, Advisie	22
Tijdschriften – België – Fr.	Aantal
7Dimanche, Le Vif L'Express, Touring Magazine	4
Tijdschriften – Nederland	Aantal
Archeologie Magazine, Zout Magazine	3

Overzicht radio- en televisiespots – 2024

Radio – België – NL.	Aantal
Radio 1	13 uitzendingen spot 20 seconden 48 uitzendingen spot 5 seconden
Televisie – Limburg – NL.	Aantal
TV Limburg	56 uitzendingen spot 20 seconden
Televisie – België – NL.	Aantal
Eén	13 uitzendingen spot 20 seconden
Canvas	9 uitzendingen spot 20 seconden

Overzicht mediadeals – 2024

VAR	Eén, Canvas, Radio 1, radio1.be
Mediahuis	TV Limburg, De Standaard, Het Belang van Limburg, Gazet van Antwerpen, Nieuwsblad, standaard.be, hbvl.be, gva.be, nieuwsblad.be
Roularta Media Group	De Zondag, Knack Focus, Libelle, Plus Magazine
Touring	Touring Magazine
Primetime	gezinsbond.be
Rosiel	Le Soir, La Meuse, 7Dimanche, lesoir.be, sudpresse.be, out.be, RTL-Info
Bulletin Magazine	website (native advertentie)
Agrafa Affichage	affiches en folders
Virtumedia	Archeologie Magazine, archeologieonline.nl, isgeschiedenis.nl

4.1.2 Drukwerk – affiches, flyers en brochures

Het museum bracht de tentoonstelling ‘De oudheid in kleur’ ook onder de aandacht via een diversiteit aan drukwerk. Zo plaatsten we vlaggen, zeilen, billboards en roll-ups in het Tongerse stadscentrum en waren we aanwezig via promotionele standen in de bibliotheken van Hasselt, Genk, Beringen en Tongeren.

Daarnaast voerden we een grootschalige affichage- en foldercampagne in diverse culturele en openbare plaatsen in Limburg, Antwerpen, Vlaams-Brabant, Oost-Vlaanderen, Luik en Nederlands-Limburg.

Overzicht druk affiches, folders, flyers e.a. – 2024

Type	Taal
A2-affiche, blue back, outdoor, tijdelijke tentoonstelling ‘De oudheid in kleur’	Nl, Fr
A2-affiche, tijdelijke tentoonstelling ‘De oudheid in kleur’	Nl, Fr
A2-affiche ‘Blanko’	Nl
Folder tijdelijke tentoonstelling ‘De oudheid in kleur’ (verlenging)	Nl, Fr
Flyer performance ‘Levend standbeeld – De oudheid in kleur’	Nl
Vrijkaart tijdelijke tentoonstelling ‘De oudheid in kleur’	Nl
Kaart ‘Scholenactie’ permanente tentoonstelling	Nl, Fr
Algemene folder permanente tentoonstelling	Nl, Fr
Flyer lezingenreeks ‘Sprakwater’	Nl
Flyer workshop ‘Kleurrijke kapitelen’	Nl
Flyer workshop ‘Flitsend verleden’	Nl
Flyer workshop ‘Beschildering antieke sculptuur’	Nl
Jeugdbrochure Stad Tongeren	Nl
Flyer actie Blanko	Nl

Overzicht drukwerk – 2024

Type
Gevelsticker museumgebouw
Billboards 20 m²
Borden invalswegen Tongeren (1 m²)
Vlaggen binnenstad Tongeren
Pancartes vuilbakken binnenstad Tongeren
Zeilen binnenstad Tongeren (3x2 m)
Zeilen stadhuis Tongeren (1x4 m)
Sticker venster toeristische dienst Tongeren
Digitale infozuil Museumplein
Zeil Archeologiedagen (1x3 m) Museumplein
Roll-up banners (0,8x2 m)

4.1.3 Persberichten en persaandacht

Het Gallo-Romeins Museum verstuurde ook in 2024 heel wat persberichten. We beschikken over een databank met ca. 750 journalistieke contacten (binnen- en buitenlandse pers). We plaatsten onze persberichten ook systematisch op onze website. We genereerden veel persaandacht.

Overzicht persberichten – NL – 2024

Datum	Onderwerp
30/01/2024	Uniek programma in Gallo-Romeins Museum: zelf marmer kleurrijk beschilderen, net zoals in de oudheid
06/02/2024	Supergidsen in Gallo-Romeins Museum
15/02/2024	Lezing in het Gallo-Romeins Museum: Op zoek naar de wortels van onze taal
04/03/2024	Gallo-Romeins Museum toont werk van studenten PXL-Mad School of Arts in expo 'De oudheid in kleur'
12/03/2024	Lezing in het Gallo-Romeins Museum: Zonnekalender, grafheuvel en feestplek. Het Stonehenge van Nederland.
13/03/2024	Internationaal artiest John Eicke brengt 'Blanko' in het Gallo-Romeins Museum
26/03/2024	Vondsten uit Keltische elitegraven van Wijsbaden nu definitief in Tongers Gallo-Romeins Museum
28/03/2024	Gallo-Romeins Museum organiseert tijdens de paasvakantie extra activiteiten voor families met kinderen
29/03/2024	Gallo-Romeins Museum stelt foto's tentoon die jongeren maakten van collectiestukken
02/04/2024	Ilja Leonard Pfeijffer over Alkibiades in het Gallo-Romeins Museum
08/04/2024	2000 jaar oude objecten zorgen voor magie in het Gallo-Romeins Museum
11/04/2024	Romeins kapiteel inspireert kinderen in Gallo-Romeins Museum
17/04/2024	Gallo-Romeins Museum toont tweede reeks werken van studenten PXL-Mad School of Arts
19/04/2024	Erfgoeddag 'Thuis'
30/04/2024	Op Archeotour met het Gallo-Romeins Museum
21/05/2024	Gallo-Romeins Museum verlengt looptijd succesvolle tijdelijke tentoonstelling 'De oudheid in kleur'
26/06/2024	Proeftocht in het Gallo-Romeins Museum
08/08/2024	Proef het verre verleden. Voor families met kinderen
03/09/2024	Gallo-Romeins Museum bereikt meer dan 60.000 bezoekers met tijdelijke tentoonstelling 'De oudheid in kleur'
28/09/2024	Gallo-Romeins Museum organiseert opnieuw basiscursus Latijn
11/10/2024	Hoe boeiend is het verre verleden
25/10/2024	(T)huis in het verre verleden
12/11/2024	Lezing in het Gallo-Romeins Museum: Dagelijkse kost. Grieken en Romeinen in ons leven.
06/12/2024	Gallo-Romeins Museum verwelkomt 100.000ste bezoeker.
11/12/2024	De Kleine Netevallei in het verre verleden. Van bodemstalen naar realistische reconstructiebeelden
13/12/2024	Proeftocht in het Gallo-Romeins Museum
30/12/2024	Gallo-Romeins Museum wist ook in 2024 groot publiek te boeien met neanderthalers, Kelten en Romeinen

Overzicht persberichten – Fr – 2024

Datum	Onderwerp
11/01/2024	Programme unique au Musée gallo-romain : peinture en couleur sur marbre, comme dans l'Antiquité
22/03/2024	L'Artiste international John Eicke presente « Blanko » au Musée gallo-romain
21/05/2024	Vu son succès, le Musée gallo-romain prolonge l'exposition temporaire « L'Antiquité en couleurs »
24/06/2024	Visite gourmande au Musée gallo-romain
08/08/2024	Visite gourmande au Musée gallo-romain
03/09/2024	L'exposition temporaire « L'Antiquité en couleurs » du Musée gallo-romain a attiré plus de 60 000 visiteurs
25/10/2024	Le passé lointain comme à la maison
13/12/2024	Visite gourmande au Musée gallo-romain
30/12/2024	Des Néandertaliens aux Celtes, en passant par les Romains : le Musée gallo-romain a encore passionné le grand public en 2024

Overzicht artikels schrijvende pers België (editie Limburg) – 2024 (niet-exhaustief)

Medium	Datum	Kop
Het Laatste Nieuws Limburg	11/01/2024	Gallo-Romeins Museum blikt terug op topjaar - Meer dan 86 000 bezoekers in het Gallo-Romeins Museum in 2023
Het Laatste Nieuws Limburg	10/02/2024	Supergids weet raad
Het Belang van Limburg	17/02/2024	Supergids in het Gallo-Romeins Museum. Duizenden boeken
Het Belang van Limburg	6/03/2024	Studenten laten zich inspireren in Gallo-Romeins Museum
Het Laatste Nieuws Limburg	6/03/2024	PXL-MAD-studenten stellen tentoon in Gallo-Romeins Museum
Het Laatste Nieuws Limburg	23/03/2024	Kom artiest John Eicke inkleuren
Het Laatste Nieuws Limburg	30/03/2024	Beschilder eens... een levend standbeeld
De Zondag	31/03/2024	'De oudheid in kleur'. John Eicke, levend standbeeld in kleur
Het Belang van Limburg	3/04/2024	Succesauteur Ilja Leonard Pfeijffer hoge gast in Gallo-Romeins Museum
Het Nieuwsblad Limburg	3/04/2024	Succesauteur Ilja Leonard Pfeijffer hoge gast in Gallo-Romeins Museum
Het Belang van Limburg	6/04/2024	Langs bloesems en mysterieuze plekken
Het Laatste Nieuws Limburg	10/04/2024	Nieuwe magische stukken tentoongesteld in Gallo-Romeins Museum
Het Belang van Limburg	27/04/2024	Romeinse soldaten kregen dagelijks hun graanpap dankzij Limburgse herenboeren
Het Laatste Nieuws Limburg	22/05/2024	Gallo-Romeins Museum verlengt tijdelijke expo
Het Nieuwsblad Limburg	23/05/2024	Gallo-Romeins Museum verlengt expo 'De oudheid in kleur' en gaat dan verbouwen
Het Belang van Limburg	23/05/2024	Gallo-Romeins Museum verlengt expo 'De oudheid in kleur' en gaat dan verbouwen
Het Laatste Nieuws Limburg	29/06/2024	Proef eens wat je voorouders aten
Het Belang van Limburg	18/07/2024	Tongenaar ontwerpt schaakspel over zijn stad. "De Koning is nu Ambiorix"
Het Belang van Limburg	30/08/2024	Ook in Limburgse musea wordt al iets gebroken
Het Belang van Limburg	4/09/2024	'De oudheid in kleur' lokt 60 000 bezoekers
Het Belang van Limburg	6/09/2024	Vazen uit de oudheid minutieus ingepakt
Het Belang van Limburg	6/09/2024	Vazen uit de oudheid minutieus ingepakt
Het Belang van Limburg	14/11/2024	Romeins tafelen in Gallo-Romeins Museum: "Linzen met pastinaak en kastanje"
Het Belang van Limburg	7/12/2024	Onaangename nacht, maar bezoek aan GRM maakt alles goed
Het Laatste Nieuws Limburg	31/12/2024	105 000 bezoekers voor Gallo-Romeins Museum. Vooral expo 'De oudheid in kleur' bleek een grote hit
Het Belang van Limburg	31/12/2024	Gallo-Romeins Museum beleeft recordjaar met 105 000 bezoekers
Nieuwsblad Limburg	31/12/2024	Gallo-Romeins Museum blikt terug op recordjaar met 105 000 bezoekers

Overzicht artikels schrijvende pers België – NL. – 2024 (niet-exhaustief)

Medium	Datum	Kop
De Standaard	03/02/2024	Expo Binnenland
De Standaard	03/03/2024	Expo binnenland. Cultuurtips
Knack	27/03/2024	Onder vrienden
Het Laatste Nieuws	30/03/2024	8 tips voor een boeiende paasvakantie in eigen land
Het Laatste Nieuws	02/04/2024	Beschilder eens... een levend standbeeld
De Standaard	03/04/2024	Debat met auteur Pfeijffer in Gallo-Romeins Museum
De Tijd	20/08/2024	Tips voor binnen en buiten – De oudheid in kleur

Overzicht artikels schrijvende pers België – Fr. – 2024 (niet-exhaustief)

Medium	Datum	Kop
La Libre Belgique	07/01/2024	Nos choix étoiles
Moustique	07/06/2024	L'Antiquité en colorama
La Libre Belgique	02/08/2024	L'Antiquité en couleurs à Tongres

Overzicht artikels schrijvende pers buitenland – 2024 (niet-exhaustief)

Medium	Datum	Kop
Aachner Zeitung	17/08/2024	Via Belgica: Highway der Antike

Overzicht audiovisuele pers – radio – België (editie Limburg) – 2024 (niet-exhaustief)

Datum	Zender	Item
10/02/2024	Radio 2 Limburg	Supergids
10/02/2024	Radio Boo/Euradio	Supergids
23/02/2024	Radio 2 Limburg	Lezing 'Op zoek naar de wortels van onze taal'
26/03/2024	Radio 2 Limburg	Vondsten uit Keltische elitegraven van Wijshagen definitief in Gallo-Romeins Museum
26/05/2024	Radio 2 Limburg	Archeotour
19/06/2024	Radio Boo/Euradio	De oudheid in kleur
30/07/2024	Radio 2 Limburg	Proeftocht
03/09/2024	Radio 2 Limburg	De oudheid in kleur
30/12/2024	Radio 2 Limburg	105 000 bezoekers voor het Gallo-Romeins Museum

Overzicht audiovisuele pers – radio – België – NL. – 2024 (niet-exhaustief)

Datum	Zender	Item
01/04/2024	Radio 2	Blanko
07/08/2024	Klara-Expresso	Kroonstukken

Overzicht audiovisuele pers – tv – België (editie Limburg) – 2024 (niet-exhaustief)

Datum	Zender	Item
13/02/2024	TV Limburg	Supergids
26/03/2024	TV Limburg	Vondsten uit Keltische elitegraven van Wijshagen definitief in Gallo-Romeins Museum
04/03/2024	TV Limburg	De oudheid in kleur – PXL-Mad School of Arts
25/06/2024	TV Limburg	Proeftocht
03/09/2024	TV Limburg	De oudheid in kleur
30/12/2024	TV Limburg	105 000 bezoekers voor het Gallo-Romeins Museum

Overzicht audiovisuele pers – tv – België – NL. – 2024 (niet-exhaustief)

Datum	Zender	Item
26/01/2024	Eén	De oudheid in kleur
17/05/2023	VTM	Blanko

Overzicht audiovisuele pers – tv – België – Fr. – 2024 (niet-exhaustief)

Datum	Zender	Item
06/04/2024	RTBF	De oudheid in kleur
22/04/2024	Arte	De oudheid in kleur
22/11/2024	RTBF	museumcollectie

Overzicht audiovisuele pers – tv – buitenland – 2024 (niet-exhaustief)

Datum	Zender	Item
02/01/2024	France TV	Diefstal artefact Pompeï
03/01/2024	Europe 1, Paris	Diefstal artefact Pompeï

4.2 DIGITAAL

4.2.1 Website

Verbeteren gebruiksvriendelijkheid

In 2023 lanceerde het Gallo-Romeins Museum zijn nieuwe website. Naast praktische info vinden geïnteresseerden er onder andere informatie over actuele en voorbije tentoonstellingen, activiteiten en lezingen.

In 2024 werkten we aan de optimalisering van de website. We voerden een aantal technische aanpassingen door om de site nog gebruiksvriendelijker te maken, bijvoorbeeld een 'call to action'-knop. We maakten ook handige overzichtspagina's en implementeerden een toepassing om afbeeldingen op mobiele apparaten beter weer te geven.

De website is en blijft het belangrijkste communicatiekanaal van het museum.
De site wordt frequent bezocht.

Bezoekersstatistieken website – 2024

	Aantal
Unieke gebruikers	134 884
Sessies	200 862
Aantal sessies per gebruiker	1,4
Duur van de sessie	1:32 min.
Paginaweergaven	541 170
Pagina's/sessie	2,69

Extra informatie en beleving

Op onze museumwebsite rapporteerden we aan het brede publiek vanaf 2024 ook over onze lopende en recente onderzoeksprojecten en (grote) registratie- of restauratieprojecten. Op een projectpagina stelden we beknopt elk project voor. Ook over het project 'Onverwerkt verleden' (zie 1.2.3) is nu informatie te vinden.

Sinds 2024 bieden we een overzicht aan van archeologische sites en monumenten in de regio.

Geïnteresseerden kunnen voortaan ook genieten van de virtuele tours van de laatste vijf voorbije tijdelijke tentoonstellingen. Via die virtuele tours – met o.a. 360°-foto's, video en tekst – kunnen geïnteresseerden de expo's opnieuw beleven. We plaatsten de tours eind 2024 online. Een virtuele tour van de expositie 'De oudheid in kleur' is in voorbereiding.

Net zoals in 2023 plaatsen we in 2024 opnames van voorbije lezingen van Spraakwater online (zie 1.3.3). Ook tijdelijke opstellingen, die het resultaat waren van workshops voor jongeren, leefden verder op onze website (zie 3.2.5).

Overzicht opnamen lezingen Spraakwater online – 2024

Titel	Aantal keer bekeken (views)
De Kleine Netevallei in het verre verleden	
Het Stonehenge van Nederland	124
Opzoek naar de wortels van onze taal	224
Slavernij bij de oude Grieken en Romeinen	214
De oudheid in kleur. Hoe antieke beelden er écht uitzagen	378
The Roman Invasion of Scotland: the Battle of Mons Graupius	150
Hannibal in de Alpen: de eeuwige zoektocht	75
Karaktermoord op een Romeins staatsman: Catilina als schurk	336
Plagues in the Roman Empire	93
Van Zuid-Afrika tot Europa. Wat stenen werktuigen ons vertellen over...	135
Welkom in het antropoceen: het tijdperk van de mens	108
De verbazende diversiteit van het eerste christendom	184
Ongelijkheid van oudheid tot heden	147
Romeinse oorsprong van de historische wijnlandschappen in het Middellandse Zeegebied en West-Europa	170
Romeinse grenzen in de 21ste eeuw: van Rome tot werelderfgoed	188
Before Ambiorix: Julius Caesar in Britain 55-54 BC	137
De Kempen en Noord-Gallië in de Merovingische tijd	242
Doggerland, een verdwenen prehistorische wereld in de Noordzee	238
Wat bomen ons vertellen	134
Romein of vreemdeling? Etnische diversiteit en identiteit in de Romeinse wereld	167
Objecten van het Gallo-Romeins Museum: nieuwste inzichten	124
De eerste bewoners van Tongeren. Wie waren ze en waar kwamen ze vandaan?	118
Tungrians and Batavians in Vindolanda, a military fort near Hadrian's Wall (United Kingdom)	70
Ongekend & onverwacht: een volstrekt nieuw legioenskamp uit de vroeg-Romeinse tijd in Valkenburg...	69
Een gouden zwaard en een groot paard: Keltische vorsten met Europese contacten in de Lage Landen	91
Tongeren na Sint-Servaas. Een blik op de vroegmiddeleeuwse stad	153

Overzicht virtuele tours voorbij tentoonstellingen – 2024

Timeless Beauty
 Stonehenge – Voorbij het mysterie
 Dacia Felix – Het roemrijke verleden van Roemenië
 Oog in oog met de Romeinen
 Imperium Romanum

Overzicht tijdelijke opstellingen online – 2024

Flitsend verleden – analoge fotografie
 Flitsend verleden – Stop-motion
 Luisterpoëzie

4.2.2 Blog 'De oudheid is overal'

Het Gallo-Romeins Museum heeft sinds enkele jaren een blog: 'De oudheid is overal!'. Gastblogger is classicus Patrick De Rynck. Ongeveer twee keer per maand schrijft hij een nieuwe blogtekst. Zijn uitgangspunt: hoe onze tijd verweven blijft met de wereld van Romeinen en Grieken. De blog kon ook in 2024 gelezen en beluisterd worden via onze website en via de muziekstreamingsdienst Spotify.

Overzicht gebruikers blog 'De oudheid is overal!' (museumwebsite) – 2024

Datum	Blogartikel	Bekeken	Unieke lezers	Beluisterd
11/01/2024	Groet!	1266	505	235
29/01/2024	Ik zweer	869	339	200
14/02/2024	Tot de dood ons niet scheidt	925	385	192
01/03/2024	Gij zult geen dieren doden	830	329	146
25/03/2024	Koken voor de doden	703	305	178
08/04/2024	Alkibiades in Tongeren	408	135	34
03/05/2024	De tragedies van Gent	109	91	36
21/05/2024	Het Romeinse secreet	188	115	56
12/06/2024	Het schild op	410	166	57
05/07/2024	De geest van Olympia	284	99	51
05/09/2024	Gezond van geest en lichaam	169	66	12
20/09/2024	Hannibal voor de poorten	169	52	18
10/10/2024	Keizer Justinianus en woke	168	63	26
25/10/2024	Nergens beter dan thuis?	175	61	25
08/11/2024	Van monster tot rolmodel	215	73	21
29/11/2024	Keizer Donald Trump	173	66	19
13/12/2024	Gewist uit de herinnering	122	45	17

Overzicht gebruikers blog 'De oudheid is overal!' (Spotify) – 2024

Datum	Blogartikel	Beluisterd
11/01/2024	Groet!	58
29/01/2024	Ik zweer	42
14/02/2024	Tot de dood ons niet scheidt	46
01/03/2024	Gij zult geen dieren doden	33
25/03/2024	Koken voor de doden	31
08/04/2024	Alkibiades in Tongeren	nvt
03/05/2024	De tragedies van Gent	nvt
21/05/2024	Het Romeinse secreet	24
12/06/2024	Het schild op	3
05/07/2024	De geest van Olympia	4
05/09/2024	Gezond van geest en lichaam	4
20/09/2024	Hannibal voor de poorten	4
10/10/2024	Keizer Justinianus en woke	4
25/10/2024	Nergens beter dan thuis?	4
08/11/2024	Van monster tot rolmodel	5
29/11/2024	Keizer Donald Trump	6

4.2.3 Sociale media – Facebook en Instagram

Het Gallo-Romeins Museum beschikt over een Facebook- en Instagrampagina. Ook in 2024 plaatsten we geregeld berichten op deze socialemediakanalen. We promootten er onze tentoonstellingen, activiteiten en programma's. Ook brachten we berichten om onze collectiestukken en onderzoeksprojecten in de kijker te zetten. We plaatsten zowel geschreven berichten als videocontent in de vorm van Reels en Stories. In 2024 steeg het aantal mensen dat het museum volgt via Facebook en Instagram gestaag verder. Het is een trend die zich al enkele jaren aftekent.

Overzicht posts Facebookpagina – 2024

Maand	Aantal posts
Jan	9
Feb	11
Maa	15
Apr	16
Mei	17
Jun	13
Jul	9
Aug	10
Sep	10
Okt	11
Nov	13
Dec	13
Totaal	147

Overzicht posts Instagram – 2024

Type	Aantal posts
Berichten/posts	104
Stories	94
Films (Reels)	11

Overzicht vind-ik-leuks/volgers Facebook-pagina – 2018/2019/2020/2021/2022/2023/2024 (cumulatief)

Type	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Vind-ik-leuks	7000	7980	8612	9490	10 063	10 296	10 311
Volgers	-	-	9011	10 062	10 591	10 897	11 047

Algemeen overzicht Instagram 2018/2019/2020/2021/2022/2023/2024

Type	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Berichten/posts	2	16	32	41	66	92	104
Stories	-	-	10	147	133	149	94
Films (IGTV)	-	-	1	-	4	3	11
Volgers	250	500	980	1455	1735	2095	2551

In 2024 publiceerde het Gallo-Romeins Museum op zijn socialemediakanalen geregeld berichten over de eigen collectie, alsook over voorwerpen die te zien waren in de expo 'De oudheid in kleur'. We trachtten de berichten te koppelen aan actuele thema's of aan activiteiten die in het museum plaatsvonden. We maakten ook geregeld linken met de collectiewebsite Exploratorium. Daar vonden geïnteresseerden nog meer informatie over het desbetreffende object terug. Ook eigen collectiestukken die we uitleenden aan andere musea en recente aanwinsten plaatsen we onder de aandacht.

Overzicht collectiestukken permanente collectie op Facebookpagina museum – 2024

Object(ensemble)	Vind-ik-leuks	Gedeeld	Weergaven
Grafsteen van de neven Capito en Secundo	96	4	3099
Beeldje van de god Attis	63	3	2507
Kies van een mammoet	60	5	2745
Vervloekingsplaatje	80	12	3164
Soldatenbeker	129	16	4283
Kalksteen met de afbeelding van vier Romeinse goden	110	6	3032
Bodem van kopje in aardewerk	88	13	5955
Amfoor	21	1	1580
Loden baar	57	5	2491
Kralensnoer	113	9	3370
Okerstift	26	2	3211
Bronsdepot	52	4	4886
Schijffibula	61	6	2799

Overzicht collectiestukken expo 'De oudheid in kleur' op Facebookpagina museum – 2024

Object(ensemble)	Vind-ik-leuks	Gedeeld	Weergaven
Waterkruik	49	4	2584
Hoofd van een beeld van de Egyptische koningin Berenike II	68	4	1988
Grafbeeld van beeldhouwer Amabilis	53	3	1547
Aquarel marmeren beeld van jonge vrouw	40	4	1885

Overzicht collectiestukken permanente collectie op Instagrampagina museum – 2024

Object(ensemble)	Vind-ik-leuks	Weergaven
Grafsteen van de neven Capito en Secundo	51	587
Beeldje van de god Attis	37	465
Kies van een mammoet	54	865
Vervloekingsplaatje	30	433
Soldatenbeker	35	388
Kalksteen met de afbeelding van vier Romeinse goden	55	579
Bodem van kopje in aardewerk	38	413
Amfoor	33	432
Loden baar	37	448
Kralensnoer	33	516
Okerstift	30	589
Bronsdepot	4	699
Schijffibula	37	563

Overzicht collectiestukken expo 'De oudheid in kleur' op Instagrampagina museum – 2024

Object(ensemble)	Vind-ik-leuks	Weergaven
Waterkruik	27	440
Hoofd van een beeld van de Egyptische koningin Berenike II	45	517
Grafbeeld van beeldhouwer Amabilis	45	443
Aquarel marmeren beeld van jonge vrouw	67	728

In 2024 ontwikkelde het Gallo-Romeins Museum negen korte filmpjes over de meest opmerkelijke reconstructies in de opstelling van de tijdelijke expo 'De oudheid in kleur'. De filmpjes waren een succes op sociale media met een gemiddeld bereik van 1319 accounts op Facebook en 1334 accounts op Instagram.

Overzicht video's expo 'De oudheid in kleur' op Facebookpagina museum – 2024

Object(ensemble)	Vind-ik-leuks	Gedeeld	Weergaven
Beeld van een vrouw	45	8	1793
Beeld van een jonge vrouw	61	8	2108
Hoofd van een beeld van een krijger	36	2	1339
Beeld van een ruiter te paard	27	6	873
Beeld van de Griekse godin Artemis	38	11	1589
Beeld van een sfinx	23	5	898
Beeld van een boogschutter	25	2	938
Grafbeeld van de jonge vrouw Phrasikleia	43	3	1220
Bronzen beeld van een krijger	34	4	1148

Overzicht video's expo 'De oudheid in kleur' op Instagrampagina museum – 2024

Object(ensemble)	Vind-ik-leuks	Weergaven
Beeld van een vrouw	42	1458
Beeld van een jonge vrouw	64	1814
Hoofd van een beeld van een krijger	71	1658
Beeld van een ruiter te paard	43	951
Beeld van de Griekse godin Artemis	54	1596
Beeld van een sfinx	51	1057
Beeld van een boogschutter	49	830
Grafbeeld van de jonge vrouw Phrasikleia	54	1253
Bronzen beeld van een krijger	73	1388

4.2.4 Nieuwsbrieven en mailings

Het Gallo-Romeins Museum stuurde in 2024 geregeld digitale nieuwsbrieven uit. We hielden hierbij rekening met de interesses die door de intekenaars werden doorgegeven (tentoonstellingen, activiteiten voor families met kinderen, lezingen, scholenaanbod, blog 'De oudheid is overal!').

Overzicht digitale nieuwsbrieven (NI.) – 2024

Datum	Onderwerp	Verzonden aantal	Geopend procent	Geklikt procent
10/01/2024	Lezing Spraakwater – Over de Via Appia: de oudste weg van Rome	10 918	30,29 %	2,09 %
13/01/2024	Blog – Groet!	11 013	33,66 %	3,18 %
26/01/2024	Aan de slag met marmer en pigmenten	11 545	34,60 %	1,40 %
03/02/2024	Blog – Ik zweer	10 983	36,53 %	2,59 %
08/02/2024	Krokusvakantie in het Gallo-Romeins Museum	11 468	34,42 %	1,19 %
15/02/2024	Lezing Spraakwater – Op zoek naar de wortels van onze taal	10 835	33,57 %	1,94 %
19/02/2024	Blog – Tot de dood ons niet scheidt	11 433	36,47 %	2,72 %
20/02/2024	Plan nu je bezoek aan 'De oudheid in kleur' in het Gallo-Romeins Museum	11 384	34,65 %	1,06 %
03/03/2024	Blog – Gij zult geen dieren doden	11 393	35,21 %	2,60 %
13/03/2024	Lezing Spraakwater – Zonnekalender, grafheuvel en feestplek. Het Stonehenge van Nederland	10 764	33,13 %	1,21 %
26/03/2024	Paasvakantie in het Gallo-Romeins Museum	225	51,56 %	2,21 %
26/03/2024	Paasvakantie in het Gallo-Romeins Museum	11 504	34,07 %	0,92 %
29/03/2024	Blog – Koken voor de doden	11 373	33,91 %	2,35 %
09/04/2024	Erfgoeddag – Thuis in het verre verleden	11 377	34,47 %	0,69 %
10/04/2024	Lezing Spraakwater – Het smelt! Hoogdagen voor de gletsjerarcheologie	10 735	32,66 %	1,06 %
19/04/2024	Er valt de komende weken weer heel wat te beleven in het Gallo-Romeins Museum	11 366	26,42 %	0,89 %
03/05/2024	Op archeotour met het Gallo-Romeins Museum	12 384	34,45 %	1,63 %
05/06/2024	Nieuws vanuit het Gallo-Romeins Museum	12 370	35,32 %	1,59 %
29/06/2024	Zomervakantie in het Gallo-Romeins Museum	12 377	35,69 %	1,28 %
02/08/2024	Belevenisvolle maand augustus in Gallo-Romeins Museum	12 376	35,85 %	1,20 %
29/08/2024	Expo 'De oudheid in kleur' – Laatste kans	12 362	33,20 %	0,87 %
19/09/2024	Gallo-Romeins Museum – Leerrijk en leuk	1843	29,35 %	2,17 %
27/09/2024	Cena Romana/Romeins feest	12 176	37,44 %	3,17 %
10/10/2024	Lezing – Zoutkoorts. De Romeinen en hun honger naar Noordzeezout			
14/10/2024	Er valt de komende weken weer heel wat te beleven in het Gallo-Romeins Museum	10 600	35,89 %	1,01 %
25/10/2024	Gallo-Romeins Museum – Activiteiten in november	10 901	34,01 %	1,38 %
14/11/2024	Lezing – Dagelijkse kost – Grieken en Romeinen in ons leven	10 721	29,08 %	1,77 %
11/12/2024	Lezing – Annelies Storme – De Kleine Netevallei in het verre verleden.			
20/12/2024	Kerstvakantie in het Gallo-Romeins Museum	11 227	36,62 %	0,87 %
23/12/2024	Nieuwjaarswensen 2025	319	64,26 %	5,64 %

Overzicht digitale nieuwsbrieven Fr. – 2024

Datum	Onderwerp	Verzonden aantal	Geopend procent	Geklikt procent
31/07/2024	Un mois d'août placé sous le signe de l'expérience au Musée gallo-romain	623	32,58 %	2,73 %

4.2.5 Online advertenties

In 2024 zette het Gallo-Romeins Museum sterk(er) in op online adverteren. Tot september 2024 liep er een grote online advertentiecampaagne voor de tentoonstelling 'De oudheid in kleur'.

We plaatsten advertenties via Meta (Facebook en Instagram) en via Google Ads.

Op Meta werkten we zowel met video-advertenties als met advertenties op basis van afbeeldingen. Advertenties verschenen in Vlaanderen, Nederlands-Limburg en Wallonië.

Na afloop van 'De oudheid in kleur' zetten we een campagne op om de permanente expositie te promoten (Google ads en Meta).

Daarnaast liepen er via Meta kleinere online advertentiecampaagnes voor de activiteiten in de permanente tentoonstelling. Het bureau waarmee we samenwerkten optimaliseerde de online campagnes zodanig dat de kost per conversie minimaal was.

Overzicht digitale advertenties in dagbladen, tijdschriften, nieuwsbrieven – 2024

België – Nl.	Aantal
radio1.be, destandaard.be, hbvl.be, nieuwsblad.be, gva.be, item in de nieuwsbrief van de Gezinsbond, item in de nieuwsbrief van Plus Magazine, tento.be, zondag.be, riebdebbe.be, vlvo.be, website Visit Limburg, nieuwsbrief Visit Limburg, vivo.be	19
België – Fr.	Aantal
lesoir.be, out.be, sudpresse.be, RTL-info	8
Nederland (Limburg)	Aantal
L1.nl, archeologieonline.nl, item in nieuwsbrief Archeologieonline, item in nieuwsbrief isgeschiedenis.nl, website zoutmagazine.eu, nieuwsbrief Zoutmagazine	8

Overzicht online advertentiecampaagnes – 2024

Tijdelijke tentoonstelling 'De oudheid in kleur' – van jan. 2024 tot sep. 2024

	Weergaven	Kliks	Conversies
Meta Ads			
Afbeelding	286 629	743	
Video	43 000	254	
Google Ads (Search Ads, Display Ads, Performance Max Ads)	238 173	15 957	136

Permanente tentoonstelling – van okt. 2024 tot dec. 2024

	Weergaven	Kliks	Conversies
Meta Ads	652 163	1263	
Google Ads (Search Ads, Display Ads, Performance Max Ads)	24 505	753	4

Blanko – van 18 maa. 2024 tot 4 apr. 2024

	Weergaven	Kliks	Conversies
Meta Ads	72 079	89	

Proeftocht zomervakantie 2024 – van jul. 2024 tot sep. 2024

	Weergaven	Kliks	Conversies
Meta Ads	56 723	2052	

Proeftocht kerstvakantie 2024 – van 12 dec. 2024 tot 6 jan. 2025

	Weergaven	Kliks	Conversies
Meta Ads	182 748	377	

4.3 PROMOTIONELE EVENEMENTEN EN SAMENWERKINGEN

4.3.1 Evenementen

Levend standbeeld

In opdracht van het museum bracht straatartiest Patrick van Horne een act als levend standbeeld. Hij baseerde zich hiervoor op een wereldberoemd standbeeld van keizer Augustus, gevonden nabij de Prima Porta in Rome. Een wetenschappelijke reconstructie van dit beeld was te zien in 'De oudheid in kleur'. Op vraag van het museum bracht Patrick van Horne zijn act op verschillende toeristische plaatsen in Limburg. Via een flyer kreeg het publiek uitleg over het kleurrijke beeld en de tentoonstelling.

Blanko in kleur

Om de tijdelijke tentoonstelling 'De oudheid in kleur' te promoten organiseerde het museum op 1, 2 en 3 april 'Blanko in kleur'. John Eicke, wereldautoriteit in de kunstvorm 'levende standbeelden', bracht enkele keren per dag zijn act 'Blanko'. De artiest daagde het publiek uit om hem als levend standbeeld van kop tot teen te beschilderen. Jong en oud leefde zich (creatief) uit. Bezoekers genoten van kleurrijke mocktails in het Museumcafé. Een muziekgroep bracht tussen de optredens liedjes rond het thema 'kleur'. Met het evenement genereerden we aandacht voor de tentoonstelling in de geschreven en audiovisuele pers, en dat zowel regionaal als nationaal.

4.3.2 Samenwerkingen

Actie HBvL

Het museum zette in juni 2024 een promotionele actie op met de krant *Het Belang van Limburg*. Deelname gebeurde via de app van het dagblad. In totaal namen 2351 mensen deel. Van de 500 ter beschikking gestelde duo-tickets brachten 338 mensen een bezoek aan de tentoonstelling.

Overzicht acties met mediahuizen – 2024

Aanleiding	Contractant	Medium	Actie
Expo 'De oudheid in kleur'	Mediahuis	Het Belang van Limburg	500 duotickets

Museumpas

Het Gallo-Romeins Museum werkte in 2024 samen met diverse organisaties om extra aandacht te genereren voor zijn permanente en tijdelijke tentoonstelling. We onderhielden nauwe contacten met de medewerkers van de museumpas (museumPASSmusées). We plaatsten onder andere een aantal (promotie)panelen van de museumpas in de ontvangsthal. De museumpas schonk op zijn website en in zijn digitale nieuwsbrief extra aandacht aan onze activiteiten. Het museum nam ook deel aan een van de voordeelacties van de museumpas. Gedurende de maand juni kregen bezoekers met een museumpas de mogelijkheid om het tentoonstellingsboek van de expo 'De oudheid in kleur' te kopen tegen de prijs van 20,00 euro i.p.v. 29,99 euro. In ruil kwam het museum uitgebreid aan bod in de promotionele acties die de museumpas voerde.

Riebedebie

Het Gallo-Romeins Museum is lid van Riebedebie – Koepel van Attracties en Musea vzw. De organisatie schonk geregeld aandacht aan de activiteiten van het museum, onder andere in brochures, op zijn website en in digitale nieuwsbrieven.

UiTatabank

Het museum plaatste ook in 2024 al zijn activiteiten op de UiTatabank (uitinvlaanderen.be).

zakelijk beheer

5.1 GEBOUW, VEILIGHEID EN DUURZAAMHEID

5.1.1 Gebouwbeheer

Het museum beheert zijn gebouw als een voorzichtig en redelijk persoon. We werken hiervoor nauw samen met de centrale stadsdienst 'Technische Aangelegenheden'. Het stadsbestuur blijft jaarlijks in het gebouw investeren. Zo werd in 2024 de dakbedekking van het museumcafé vernieuwd. Ook de bedieningspanelen in de bezoekersliften werden vervangen.

5.1.2 Voorbereiding toekomstige infrastructuurwerken

Het huidige museumgebouw dateert van 2009 en is op een aantal vlakken aan vernieuwing toe.

In 2020 gaven we opdracht aan een gespecialiseerde firma om een studie uit te voeren met het oog op de verbetering van het binnenklimaat (temperatuur, luchtvochtigheid, CO₂-concentratie). Het comfort en de gezondheid van de personeelsleden en bezoekers waren belangrijke aandachtspunten. Uiteraard ging er ook aandacht naar de collectie. Als de plannen worden gerealiseerd, zullen de klimatologische omstandigheden om de stukken (ook bruiklenen) te bewaren en presenteren significant verbeteren. Midden 2021 presenteerde het studiebureau zijn bevindingen in de vorm van een voorontwerp. Het kreeg de opdracht om dat verder uit te werken tot een definitief ontwerp. Dat is inmiddels voltooid.

Het museum wil ook de technische uitrusting (vloeren, wanden, bekabeling en contactpunten elektriciteit en data, verlichting) van zijn expositiezalens verbeteren, onder meer om de dynamiek in de collectiepresentaties te kunnen vergroten. In 2023 werd een studiebureau aangesteld om een voorstudie met ontwerp te maken. In 2024 gaf het stadsbestuur groen licht om een definitief ontwerp te maken. Het bureau kreeg ook de opdracht om het definitieve ontwerp m.b.t. de aanpassing van het binnenklimaat af te stemmen op het ontwerp van de technische infrastructuur van de expositiezalens.

Beide dossiers (klimaat en technische uitrusting expositiezalens) zullen in een later stadium voorwerp uitmaken van een integrale herinrichting. Er zijn bovendien plannen om ook de onthaalruimtes, de shop, de vestiaire en het sanitair te vernieuwen. Hiervoor startten we in 2024 met het maken van een programma van eisen.

Eind 2024 rezen bovendien plannen om de op til staande verbouwing en herinrichting aan te grijpen om op een pragmatische manier een nieuw, gecentraliseerd intern depot met onderzoeksruimte te realiseren. Het museum deed het voorstel om alle depotruimtes in de toekomst op hetzelfde niveau onder te brengen. We maakten alvast een programma van eisen met het oog op het aantrekken van een ontwerper om een voorstudie te maken.

5.1.3 Veiligheid

In 2024 nam het Gallo-Romeins Museum verschillende maatregelen om de veiligheid in het museum te verbeteren.

We vernieuwden het alarmsysteem en schakelden over op een nieuw beheerdersplatform (software). Ook de communicatie met de externe meldkamer verloopt nu via een app, wat het veiligheidsbeheer vergemakkelijkt. Een aantal deuren werden mechanisch versterkt.

Voor een veiliger en efficiënter sleutelbeheer implementeerden we een digitale sleutelkluis met een bijhorend beheerdersplatform (software). In het kader van (brand)veiligheid installeerden we een aan- en afwezigheidsbord voor personeelsleden.

In 2024 vernieuwden we de brandbluspomp en de brandblusapparaten in het museumgebouw.

Medewerkers spelen een cruciale rol in de algemene veiligheid. Daarom organiseerden we ook in 2024 opleidingen. Op 28 oktober kregen de onthaalmedewerkers een opleiding brandveiligheid met praktische oefeningen. Op 4 november richtten we een infosessie 'security awareness' in voor het hele museumteam, om inzicht te geven in mogelijke risico's en hoe daar adequaat op te reageren.

5.1.4 Ecologische duurzaamheid

LED-verlichting

In 2024 zetten we de transitie naar ledverlichting in de permanente tentoonstelling verder. We maakten o.a. gebruik van ledverlichting van een voorbije tijdelijke tentoonstelling. Ook vervingen we een deel van de noodverlichting door nieuwe, meer duurzame modellen.

Hergebruik tentoonstellingsmeubilair

In de opdracht voor het ontwerp en de productie van de tijdelijke tentoonstelling 'De oudheid in kleur' integreerden we een aantal bepalingen over duurzaamheid. Zo verplichtten we de opdrachtnemers om maximaal gebruik te maken van meubilair en technische apparatuur die we aankochten voor voorbije exposities. Ook vroegen we om bij voorkeur te werken met materialen en producten die voldoen aan (inter)nationaal erkende normen en standaarden voor ecologische duurzaamheid en om zoveel mogelijk materialen te gebruiken die gerecycleerd en/of hergebruikt kunnen worden.

Alle vitrines die we in de tentoonstelling gebruikten, stonden eerder opgesteld in de expo 'Oog in oog met de Romeinen' (2021). Ook recupereerden we heel wat meubels, sokkels en presentatie-elementen uit voorbije tentoonstellingen. Voor de meeste audiovisuele producties maakten we gebruik van hardware (schermen en players) uit eerdere exposities. Na afloop van 'De oudheid in kleur' stockeerden we een groot deel van de tentoonstellingsinfrastructuur met het oog op hergebruik. We huren daarvoor een bedrijvenhal op een industrieterrein in Tongeren. In een database houden we een overzicht bij van alle beschikbare elementen. Niet alleen in 'De oudheid in kleur' maar ook in de tijdelijke opstelling 'Flitsend verleden' (zie 3.2.5) maakten we gebruik van oudere vitrines en audiovisuele apparatuur.

Tot slot zetten we bij de afbraak van het tentoonstellingsmateriaal ook in op duurzame verwerking, bijvoorbeeld door de houtmaterialen te laten afvoeren met het oog op recyclage.

Deelname onderzoek polluenten

Een aantal vitrines die we produceerden voor de tentoonstelling 'Oog in oog met de Romeinen' (2021) leenden we in het najaar van 2024 uit aan de KU Leuven. In het kader van een doctoraatsonderzoek aan het Departement Burgerlijke Bouwkunde zullen o.a. analyses worden uitgevoerd naar de uitstoot van volatiele polluenten.

5.2 MEDEWERKERS

5.2.1 Personeelsleden

Personeelsbestand

Op 31 december 2024 telde het Gallo-Romeins Museum 49 personeelsleden. Dat komt overeen met 38 vte's (voltijdse equivalenten). Een aantal medewerkers was langdurig afwezig door ziekte (5). Andere genoten een verlofstelsel (3).

Het personeelsbestand onderging in 2024 verschillende wijzigingen.

We verwelkomden tien nieuwe medewerkers. In de afdeling Zakelijk Beheer startten een nieuwe onthaalmedewerker en twee administratieve medewerkers. De afdeling Collectie werd versterkt met twee medewerkers, de afdeling Tentoonstellingen met één nieuwe collega. Bij de afdeling Publieksbemiddeling traden drie nieuwe medewerkers in dienst, en de cel Communicatie, Marketing en PR verwelkomde een medewerker digitale communicatie.

We namen afscheid van vijf collega's: twee gingen met pensioen, twee andere traden uit dienst. Eén onthaalmedewerker muteerde naar de dienst Cultuur met standplaats Borgloon.

Via een bevorderingsprocedure ging een medewerker over naar graad B4 en een andere naar graad A4. Vier medewerkers werden statutair.

In 2024 werden een aantal van de vrijgekomen functies door interne mobiliteit ingevuld, namelijk die van shopverantwoordelijke en coördinator onthaal.

Naar aanleiding van de indiensttreding van een aantal nieuwe medewerkers werkten we in 2024 aan een verfijning van de functietitels. Ze zullen in 2025 worden geïmplementeerd.

Overzicht personeelsleden – situatie eind 2022/2023/2024

Jaar	2022	2023	2024
Aantal vte's*	37,8	36,2	38
Aantal medewerkers**	44	44	49
In dienst	9	5	10
Uit dienst	2	4	5
Langdurig afwezig (ziekte)	3	3	5
Langdurig afwezig (verlofstelsel)	3	3	3
Deeltijds contract	2	2	2
Voltijds contract	42	42	47
Contractueel bepaalde duur	7	6	2
Contractueel onbepaalde duur	30	33	39
Statutair	7	5	8
Niveau A	13	13	15
Niveau B	13	12	16
Niveau C	13	14	13
Niveau D	5	5	5

* exclusief mensen die genieten van verlofstelsels en langdurig ziek zijn

**inclusief mensen die genieten van verlofstelsels en langdurig ziek zijn

Vorming en opleidingen

Ook in 2024 genoten de medewerkers van het Gallo-Romeins Museum van tal van leermomenten over een waaier aan onderwerpen. Ze volgden opleidingen en lezingen, namen deel aan contactdagen en webinars en participeerden aan congressen en studiedagen.

Via het platform GoodHabit is er een aanbod van meer dan 100 online opleidingen: van Office 365-toepassingen en mindfulness tot allerlei managementtrainingen (timemanagement, beter vergaderen enz.). Via MuseumNext kunnen medewerkers deelnemen aan online internationale congressen over ontwikkelingen en trends in de museale sector. Belangrijke leermomenten waren ook de lezingen van experts in het kader van de voorbereidingen van een nieuwe permanente tentoonstelling (zie 2.1.2).

Om op de hoogte te blijven van de actualiteit stelde het museum verschillende kranten dagelijks ter beschikking. Elke ochtend kregen de museummedewerkers ook relevante persartikelen in hun mailbox.

Het Gallo-Romeins Museum is ook geabonneerd op heel wat vaktijdschriften. Jaarlijks kopen we bovendien wetenschappelijke publicaties aan over museologie, educatie, tentoonstellingsontwikkeling enz. Ze krijgen een plaats in onze vakbibliotheek (zie 1.4).

Uiteraard gebeuren er geregeld werkbezoeken aan andere musea (zie 5.3.4). Dankzij de ICOM-kaarten die we aan de medewerkers ter beschikking stellen worden er ook in de vrije tijd veel inspirerende musea bezocht.

Overzicht deelname studiedagen, workshops, lezingen, e.a. (niet-exhaustief) – 2024

11/01 en 18/01	Opleiding	Basisopleiding Sketchup	FARO
24/01	Opleiding	Eindtermen 'historisch bewustzijn' secundair onderwijs	PXL
31/01 en 18/11	Opleiding	Ergonomisch beeldschermwerk	Mensura
01/02 en 08/02	Opleiding	Sketchup voor gevorderden	FARO
06/02	Lezing	KU Leuven onderzoekt de prehistorie: Menselijke bewoning langs Demer en Dijle	HAGOK & Natuurpunt (Haacht)
24/02	Contactdag	Lunula Metaaltijdendag	ULB
27/02	Infosessie	Investeringsubsidies bovenlokale cultuur- en jeugdinfrastructuur	DCJM
08/03	Netwerkmoment	Lerend netwerk: secundair onderwijs	Rubenshuis
11/03	Webinar	Impactvol gidsen	Toerisme Vlaanderen
11/03	Infosessie	EagleBe	Stad Tongeren
23/04	Webinar	Afspraken maken in de cultuursector, waar moet je op letten?	Cultuurloket
26/04	Contactdag	Romeinendag	KMKG
29/04	Werkbezoek	Duurzaamheid in het BELvuemuseum	FARO
29-30/04	Studiedag	Creative Museums Summit	MuseumNext (online)
06/05	Vorming	Communiceren met families, voor onthaalmedewerkers	Toerisme Vlaanderen
14/05	Studiedag	Visuele beperking en toegankelijkheid van musea	KMSK Brussel
14/05	Webinar	De Vlaamse erfgoeddatabank	meemoo (online)
24/05	Studiedag	Toegankelijkheid en inclusie	KAM
28/05	Sectormoment	Sectornamiddag meemoo musea 2024	meemoo
30/05	Congres	Groot Onderhoud ("De toekomst is nu!")	FARO
03/06	Webinar	Hoe ontwikkelen en aanbieden van relevante online leermiddelen voor scholen?	ICOM CECA
05/06	Lerend netwerk	Lerend netwerk: Musea en SO	FARO & Rubenshuis
10-11/06	Congres	Hobby Archaeology: From Citizen Science to Heritage Practice Communities	EPFRN, KU Leuven e.a. (online)
18/06	Infosessie	UNESCO Framework for Culture and Arts Education	Publiq
25/06	Werkbezoek	Brugge(n) bouwen tussen erfgoed en inclusie	Inter
18-19/09	Studiedag	Museums, Games & Play Summit	MuseumNext (online)

04/10	Contactdag	Landschapscontactdag: Beestige landschappen	Agentschap Onroerend Erfgoed
07/10	Opleiding	Training Centoview	Digitopia
9/10	Webinar	Erfgoeddag 2025 infosessie	FARO
17/10	Collegagroep	Collegagroep digitale collectieregistratie FARO	FARO
17/10	Studiedag	Radarbijeenkomst Vitamine C-netwerk	Publiq
18/10	Contactdag	Metaaltijdendag	Stichting Metaaltijdenonderzoek & RMO (Leiden)
22-23/10	Webinar	MuseumNext – Digital Collections Summit	MuseumNext
7/11	Webinar	Erfgoedweken 2025 infosessie	FARO
8/11	Coachingtraject	Krokuskriebels 2025	FARO/ Gezinsbond
12/11	Contactdag	Contactdag menselijke resten in museale context	Yper Museum
13/11	Infodag	Het abc van het Topstukkenbeleid	Departement CJM & FARO
14/11	Infodag	Provinciale infodag archeologie: Bronstijd en ijzertijd	Provincie Antwerpen & Agentschap Onroerend Erfgoed
21/11	Webinar	Channellab – Storytelling	LessonUp
22-23/11	Congres	Journées de la Société Belge d'Études Celtiques: Sangliers et cochons dans le monde celtique	Société Belge d'Études Celtiques & ULB
26/11	Symposium	Tekst in het museum	Rijksmuseum Amsterdam
29/11	Congres	50 jaar grootschalig landschapsonderzoek in Oss: Verleden en toekomst	Universiteit Leiden, Stichting Metaaltijdenonderzoek & RCE (Oss)
03/12	Opleiding	BA4 elektriciteit	Stad Tongeren
3/12	Coachingtraject	Krokuskriebels 2025	FARO/ Gezinsbond
05/12	Infomoment	Toegankelijke familievriendelijke werking	FARO en De Ouders vzw
05/12	Infosessie	Rapportering werkingssubsidie cultureelerfgoeddecreet	DCJM
06/12	Opleiding	Eindtermen 'mens en maatschappij' lager onderwijs	PXL
12/12	Vorming	CS Bestellingen	Stad Borgloon
13/12	Workshop	Gidsen voor mensen met een beperking	Inter en Toerisme Vlaanderen
17/12	Conferentie	Eredoctoraat Svante Pääbo: An Archaic Perspective on Human Origins	ULiège

Werkbezoeken

Het Gallo-Romeins Museum organiseert geregeld werkbezoeken aan andere musea om inspiratie op te doen voor de eigen werking.

Overzicht werkbezoeken aan musea (niet-exhaustief) – 2024

29/01	RMO Leiden (NL)	Permanente tentoonstelling + tijdelijke tentoonstelling 'Het jaar 1000'
22/02	Museum aan de Stroom, Antwerpen	Tijdelijke tentoonstelling 'Zeldzaam & Onmisbaar – Topstukken uit Vlaamse collecties'
14/03	RMO Leiden (NL)	Permanente tentoonstelling + tijdelijke tentoonstelling 'Het jaar 1000'
04/09	Van Abbemuseum, Eindhoven	Permanente tentoonstelling
10/10	Rubenshuis, Antwerpen	Rubens Experience
18/10	RMO, Leiden (NL)	Tijdelijke tentoonstelling 'Bronstijd – Vuur van verandering'

Lidmaatschappen

Medewerkers namen ook in 2024 een rol op in allerlei raden, overleg- en projectgroepen.

Overzicht deelname/lidmaatschap adviesraden, werkgroepen en netwerkorganisaties – 2024

Naam	Organisatie
Guido Creemers	Comité voor de verspreiding van het onderzoek in de Gallo-Romeinse archeologie
Bart Demarsin	European Exhibition Network (EEN)
Else Hartoch	Adviesraad Ten Duinen Koksijde
Else Hartoch	Comité van de Cel Archeologie van de Metaaltijden
Else Hartoch	Comité voor de verspreiding van het onderzoek in de Gallo-Romeinse archeologie
Jana Hendrickx	Netwerk Vitamine C – Publiq (netwerkorganisatie voor cultuureducatie)
Barbara Swennen	Museumoverleg XL
Barbara Swennen	Museumoverleg landelijke musea
Alain Vanderhoeven	Vicusgroep (Jülich/Maastricht/Aken/Tongeren)
Alain Vanderhoeven	Overleg onderzoeksagenda Romeins Maastricht
Laura Slechten	Adviesraad museumPASSmusées

Interne communicatie en teambuilding

Het Gallo-Romeins Museum werkte ook in 2024 aan een goede interne communicatie. Zo werden persberichten systematisch aan alle medewerkers (digitaal) bezorgd, alvorens ze uit te sturen aan de pers. Artikels in kranten en dagbladen waarin het museum aan bod komt, maakten we bekend via de mededelingenborden. Er was ook steeds een actuele kalender beschikbaar met een overzicht van alle activiteiten die het museum organiseerde en wie hiervoor het interne aanspreekpunt was.

We startten met het opstellen van een ‘personeelshandboek’. Hierin willen we informatie bundelen met betrekking tot personeelsaangelegenheden die ons verstrekt wordt via de centrale diensten.

Op 22 mei en 26 november 2024 hielden we een ‘globaal overleg’ (zie 5.3.1). Hierop werden alle medewerkers uitgenodigd. Zowel de directeur als de afdelingsverantwoordelijken en hun medewerkers gaven er een stand van zaken over de lopende projecten. Alle facetten van de museumwerking kwamen er beknopt aan bod.

Nieuwe medewerkers, vrijwilligers en stagiairs stelden we stevast aan iedereen voor en leidden we rond.

De leidinggevenden, in het bijzonder de afdelingshoofden, voerden geregeld (informele) feedback- en reflectiegesprekken met medewerkers.

Het museum organiseerde enkele activiteiten waarop de medewerkers elkaar in informele sfeer konden ontmoeten. We startten het nieuwe (werk)jaar met een gezamenlijk ontbijt. Dat is inmiddels een traditie geworden. Op 24 juni bezochten we tijdens onze jaarlijkse dienstuitstap met alle medewerkers de stad Borgloon (stadswandeling, lunch, bezoek wijngaarden). In de kerstperiode gingen we tijdens de lunchpauze samen naar de schaatsbaan. Tijdens verjaardagen werd er stevast getrakteerd. Mensen die met pensioen gingen, zwaaiden we feestelijk uit. Voor Pasen en Sinterklaas verzorgde de stad Tongeren een attentie voor de personeelsleden.

5.2.2 Vrijwilligers

Het Gallo-Romeins Museum werkte in 2024 samen met zeven vrijwilligers. De meeste engageerden zich voor onbepaalde duur. Het museum voorziet voor ieder van hen een vrijwilligersvergoeding. We versterkten de band met de vrijwilligers door hen uit te nodigen voor teamactiviteiten met het personeel (zie 5.2.1). We bedanken hen jaarlijks met een cadeau uit de eigen shop.

Er waren in 2024 vrijwilligers actief in elke afdeling van het museum. Vooral met Alain Vanderhoeven is er al jaren een intense samenwerking (zie 1.2.3 en 1.3.3) op wetenschappelijk vlak. Bert Jeurissen maakte het afgelopen jaar diverse promofilmmpjes die we postten op onze Facebookpagina, Instagrampagina en website. Carine Grootaers begeleidde diverse programma's voor scholen en socioculturele verenigingen. Jo Put begeleidde verjaardagsfeestjes. Kris Delcroix ontwikkelde en doceerde de cursus 'Aan het begin van je Latijn'. Christian Callot versterkte in 2024 meermaals het onthaalteam bij de ontvangst van museumbezoekers. Milan Nullens gaf advies aan de afdeling Publieksbemiddeling over de scenografie van tijdelijke opstellingen.

Overzicht vrijwilligers – 2024

Naam	Afdeling/cel
Alain Vanderhoeven	Collectie
Bert Jeurissen	Communicatie, Marketing en PR
Milan Nullens	Publieksbemiddeling
Jo Put	Publieksbemiddeling
Carine Grootaers	Publieksbemiddeling
Kris Delcroix	Publieksbemiddeling
Christian Callot	Onthaal

5.2.3 Gidsen

Het Gallo-Romeins Museum heeft een team van 58 (voornamelijk) freelance gidsen. Ze verzorgen rondleidingen, zowel voor scholen en socioculturele verenigingen als voor familie- en vriendengroepen. Ook zijn ze actief tijdens allerhande activiteiten en evenementen, vooral tijdens weekends en schoolvakanties. Een goed uitgebouwde gidsenwerking is structureel ingebed in onze organisatie: we besteden veel aandacht aan de rekrutering, opleiding, coaching en evaluatie van deze medewerkers. Daarnaast betrekken we gidsen ook in de evaluatie en bijsturing van educatieve programma's en de gidsenwerking zelf.

In 2024 startte het museum met de herwerking van het gidsencompetentieprofiel. Dat gebeurde in samenwerking met enkele vertegenwoordigers van ons gidsenteam.

Het Gallo-Romeins Museum organiseerde ook in 2024 diverse opleidingen (online en/of in situ) voor onze gidsen. We stelden steeds een diversiteit aan cursusmateriaal ter beschikking. Tijdens het jaarlijkse startmoment bij het begin van het schooljaar kregen gidsen naast praktische informatie over nieuwigheden ook een algemeen overzicht van het voorbije werkjaar én blikten we vooruit.

Ook in 2024 hielden we het gidsenteam continu op de hoogte van het reilen en zeilen in het museum, voorbereidingen van nieuwe projecten, enz. De medewerkers Publieksbemiddeling stonden op quasi dagelijkse basis in contact met de gidsen. We verstuurden ook maandelijks 'stand van zaken'-mails. Heel wat gidsen namen geregeld telefonisch of per mail contact op.

Op 21 juni 2024 organiseerden we onze jaarlijkse gidsendrink. Dat biedt ons de gelegenheid om onze freelance gidsen te bedanken voor hun inzet én is tegelijkertijd een netwerkmoment waar gidsen en andere museummedewerkers met elkaar in gesprek kunnen gaan.

We monitoren onze gidsen quasi permanent, aan de hand van digitale enquêtes (zie 5.3.3). Elke gids ontving in 2024 een uitgebreid rapport met daarin de via de enquêtes verzamelde gegevens over zijn/haar gidsactiviteiten. Met een aantal van hen gingen we hierover ook in gesprek.

Overzicht aantal gidsen – 2024

	Nl.	Fr.	Du.
Programma's voor scholen	44	15	3
Kleuter- en lager onderwijs	35	11	3
Secundair onderwijs	42	15	3
Hoger onderwijs	35	12	3
Programma's vrijetijdswerking	43	12	3
Totaal	51	15	3

Overzicht gidsenopleidingen – 2024

Datum	Inhoud van de opleiding	Aantal deelnemers
05/02/2024	Educatief evenement: Supergids	18
07/02/2024	Educatief evenement: Supergids	9
18/04/2024	Educatief evenement: Thuis in het verre verleden (Erfgoeddag)	4
08/05/2024	Educatief evenement: Archeotour (Archeologiedagen)	4
16/05/2024	Educatief evenement: Archeotour (Archeologiedagen)	5
05/09/2024	Jaarlijks startmoment	17
11/09/2024	Jaarlijks startmoment	25
07/10/2024	Educatief programma: De oermens	5
07/10/2024	Educatief programma: De oermens mini	5

5.3 INTERNE ORGANISATIE

5.3.1 Overleg- en beslissingsstructuren

Het Gallo-Romeins Museum beschikt over een helder organisatie- en personeelsorganogram. Daarop zijn een aantal overleg- en beslissingsorganen geënt. Veelal komen ze samen volgens een vast ritme. De besluitvorming verloopt transparant. De interne beslissingsmacht ligt bij de Stuurgroep (directeur en afdelingshoofden). Vanaf midden 2024 komt die wekelijks samen. De ene keer gaat het overleg over de opvolging van de herinrichtingswerken en de vernieuwing van de permanente expositie, de andere keer wordt er gefocust op de 'reguliere werking'. Maandelijks hebben de leden van de Stuurgroep overleg met de verantwoordelijke schepen en de directeur Socioculturele aangelegenheden Tongeren-Borgloon in het zogenoemde Kernoverleg. De directeur van het museum en de afdelingsverantwoordelijken zijn gemakkelijk benaderbaar. Informatie stroomt vlot door: in en tussen de afdelingen én van en naar de Stuurgroep.

Het Gallo-Romeins Museum kent een uitgebreid scala aan (formele) overlegvormen met diverse doelen. Ze zijn repetitief van aard. Een heldere verslaggeving is een constante. In 2024 zagen een aantal (semistructurele) overlegstructuren het levenslicht met het oog op de ontwikkeling van de nieuwe permanente expositie. Ook voor de opvolging van de werken aan de infrastructuur werd een specifiek overleg opgezet.

Ook in 2024 werkten we aan projecten waarbij de medewerking van mensen uit verschillende afdelingen vereist was. Daarvoor riepen we stevast extra overlegstructuren in het leven.

Overzicht overleg- en beslissingsorganen (niet exhaustief) – 2024

Kernoverleg – maandelijks

Bevoegde schepen, directeur Socioculturele aangelegenheden, leden van de Stuurgroep, coördinator Communicatie

Stuurgroep – wekelijks

Directeur en afdelingshoofden Zakelijk beheer, Publieksbemiddeling, Collectie en Tentoonstellingen

Administratief-financieel overleg – tweewekelijks

Met o.a. directeur Socioculturele aangelegenheden stad Tongeren-Borgloon

Overleg budgetcontrole – driemaandelijks

Globaal overleg – driemaandelijks

Alle personeelsleden

Overleg nieuwe permanente tentoonstelling – maandelijks

Met medewerkers uit alle afdelingen

Werkgroep infrastructuur – ad hoc

Met directeur Technische aangelegenheden stad Tongeren-Borgloon

Overleg afdeling Publieksbemiddeling – tweewekelijks

Onder leiding van afdelingshoofd Publieksbemiddeling

Overleg afdeling Tentoonstellingen – tweewekelijks

Onder leiding van afdelingshoofd Tentoonstellingen

Overleg afdeling Collectie – maandelijks

Onder leiding van afdelingshoofd Collectie

Overleg cel Communicatie, Marketing en PR – wekelijks

Overleg coördinator cel Gebouwbeheer, Techniek en Veiligheid – tweewekelijks

Onder leiding van afdelingshoofd Zakelijk Beheer

Overleg technische dienst stad Tongeren – maandelijks

Overleg extern communicatiebureau – maandelijks

Overleg coördinator cel Onthaal – wekelijks

Onder leiding van afdelingshoofd Zakelijk Beheer

Overleg cel Onthaal – maandelijks

Met alle onthaalmedewerkers

Overleg digitale projecten – tweewekelijks

Onder leiding van coördinator afdeling Zakelijk Beheer

Overleg werkgroep digitalisering – halfjaarlijks

Overleg werkgroep inclusie – ad hoc

5.3.2 Digitalisering van administratieve processen

Het Gallo-Romeins Museum bleef systematisch werken aan de digitalisering van administratieve processen. Zo verbeterden we de werking van de reservatiedienst in 2024 door reservaties van scholen en verenigingen voortaan bij te houden in een digitale agenda. We ontwikkelden ook verschillende webformulieren. Die vergemakkelijken het reserveringsproces, zowel voor de klanten als voor de medewerkers van de reservatiedienst. Er is inmiddels een webformulier om schoolbezoeken te reserveren en een voor mensen die een bezoek willen brengen via 'Iedereen verdient vakantie'. Ook de inschrijvingen voor de vakantiecampen van het museum gebeuren sinds eind 2024 via een onlineformulier.

Voor het bijhouden van de bezoekersstatistieken evolueerde het museum van statische rapporten naar het gebruik van dynamische dashboards.

Midden 2024 startte het museum met de voorbereidingen van de aankoop van een CRM-systeem. We willen het in eerste instantie gebruiken voor onze communicatie met zakelijke contacten. We verkenden de markt door verschillende musea te bevragen en leveranciers uit te nodigen voor demo's. Tegelijkertijd werkten we een protocol uit voor het bijhouden van klant- en bezoekersgegevens. Deze worden voortaan na een bepaalde periode automatisch geanonimiseerd.

5.3.3 Kwaliteitsmonitoring

Ook in 2024 peilden we of bezoekers tevreden waren over de kwaliteit van ons aanbod.

We namen kennis van de reacties die ze nalieten in het gastenboek in de inkomhal. We gingen ook geregeld na welke commentaren Museum-pashouders nalieten op het platform van de museum-pas. We namen ook kennis van feedback van bezoekers op sociale media (Facebook en Instagram) en online platforms als Google Review en Tripadvisor.

In 2024 schonken we uiteraard veel aandacht aan de bezoekerscommentaren op de expositie 'De oudheid in kleur' (zie 2.2.1). Uit de vele reacties en (online) reviews bleek dat de tentoonstelling voor veel bezoekers een revelatie was. Ze waren verrast dat antieke marmeren en bronzen beelden (zo) gekleurd waren.

Bezoekers uitten ook een grote waardering voor de reconstructies op ware grootte, die hen hielpen zich in te beelden hoe Romeinse en Griekse beeldhouwwerken er echt moeten hebben uitgezien. Ze stelden het op prijs dat de reconstructies gebaseerd waren op de resultaten van wetenschappelijk onderzoek. Tot slot waren bezoekers vol lof over de heldere en toegankelijke manier waarop de soms moeilijke materie werd ontsloten, voor volwassenen maar ook voor kinderen.

We observeerden in 2024 ook het gedrag van bezoekers in de 'De oudheid in kleur'. Hierbij gingen we onder andere na hoe mensen zich door de opstelling bewogen, bij welke objecten en audiovisuele producties ze (het langst) bleven stilstaan en welke teksten ze lazen en/of beluisterden. We bespraken de verzamelde gegevens geregeld tijdens het overleg van de afdeling Tentoonstellingen. De bevindingen leidden tot enkele aanpassingen in de opstelling, o.a. met betrekking tot 'wayfinding'. Ze waren vooral relevant met het oog op toekomstige tentoonstellingsprojecten, in het bijzonder met betrekking tot het gebruik van diverse media.

Om de tevredenheid van (school)groepen na te gaan werkten we met digitale enquêtes. Leerkrachten en andere groepsverantwoordelijken konden de digitale vragenlijsten eenvoudig openen door een QR-code te scannen. De enquête bevatte niet alleen vragen over de prestaties van de gidsen. Ook de mate waarin de deelnemers tevreden zijn over het gekozen programma kwam erin aan bod.

In 2024 beantwoordden 503 mensen de vragenlijst, 459 Nederlandstaligen en 44 Franstaligen. De overgrote meerderheid van de respondenten bleek de rondleidingen en workshops zeer boeiend te vinden. De respondenten waren globaal beschouwd lovend over de vakkennis van de gidsen en de manier waarop zij deze kennis overbrachten. Leerkrachten gaven ook aan dat de thema's die besproken werden tijdens de educatieve programma's, aansloten bij de lesinhouden en eindtermen.

Door de data digitaal te capteren zijn ze gemakkelijk en snel te analyseren. Dat biedt de mogelijkheid om onze gidsen adequaat te monitoren (zie 5.2.3).

5.3.4 Beleidsparticipatie en adviesinwinning

Adviesgroepen

Ook in 2024 werkten we met meerdere adviesgroepen. De leden ervan zijn mensen die een specialisatie hebben in deelfacetten van onze werking.

De afdeling Publieksbemiddeling beschikt sinds 2020 over twee adviesgroepen: een voor het lager onderwijs en een voor het secundair onderwijs. Het doel van die adviesgroepen is om de scholenwerking van het museum te ondersteunen en verder uit te bouwen. Daarnaast blijven we via de adviesgroepen ook op de hoogte van onderwijshervormingen en vakdidactische ontwikkelingen.

In de bijeenkomsten van de adviesgroepen 'lager onderwijs' en 'secundair onderwijs' werd o.a. het basisconcept van de nieuwe tentoonstelling eind 2024 een eerste keer besproken (zie 2.1.2). In 2024 verlegden we de focus van de externe adviesgroep van de afdeling Collectie van het Gallo-Romeins Museum (tijdelijk) naar de voorbereidingen van onze nieuwe permanente tentoonstelling. Op de bijeenkomst van 13 juni 2024 vroegen we de adviesgroep om feedback op onze conceptideeën.

Leden adviesgroep 'lager onderwijs' – 2024

Julie Deweer
leerkracht Basisschool Picpussen Tongeren
 Griet Heitzmann
lector Hogeschool PXL (lerarenopleiding lager onderwijs)
 Kim Reumers
leerkracht BSGO Atheneeke Tongeren
 Hilde Theunissen
freelancegids op diverse cultureelerfgoedlocaties
 Overlegmomenten: 31/01/2024 en 04/06/2024

Leden adviesgroep 'secundair onderwijs' – 2024

Karel Bailleux
freelancegids op diverse cultureelerfgoedlocaties, docent 'toeristische gids Limburg' (SYNTRA)
 Nadia De Rose
pedagogisch begeleider geschiedenis, klassieke talen en CLIL (Katholiek Onderwijs Vlaanderen)
 Yannick Fourier
leerkracht Atheneum Tungrorum Tongeren
 Nikki Duym
leerkracht Sint-Martinusscholen Herk-de-Stad
 Els Vinckx
lector Hogeschool PXL (lerarenopleiding secundair onderwijs)
 Overlegmomenten: 05/06/2024

Leden adviesgroep 'collectie en wetenschap' – 2024

Britt Claes

conservator middeleeuwse archeologische verzamelingen, Museum Kunst en Geschiedenis (Brussel)

Karen Jeneson

conservator, Thermenmuseum Heerlen (NL)

Marleen Martens

onderzoeker archeologie, agentschap Onroerend Erfgoed

Alain Vanderhoeven

(gepensioneerd) erfgoedonderzoeker archeologie, agentschap Onroerend Erfgoed

Bart Vanmontfort

docent, onderzoeksgroep archeologie, KU Leuven

Overlegmoment: 13/06/2024

Ad hoc adviesinwinning

Het Gallo-Romeins Museum laat zich voor de ontwikkeling van zijn schoolprogramma's al enkele jaren ondersteunen door lectoren van de lerarenopleiding van hogeschool PXL. Eind 2024 gaven ze een reeks infosessies aan onze (nieuwe) medewerkers van de afdeling Publieksbemiddeling. Ze gingen in een eerste sessie dieper in op de (nieuwe) minimumdoelen en eindtermen in het lager en secundair onderwijs, respectievelijk voor de vakken 'mens en maatschappij' en 'geschiedenis'.

5.3.5 Voorbereidingen werking inclusie

We installeerden in 2024 een interne werkgroep 'inclusie'. In de schoot van deze werkgroep werd een 'basisdocument voor een inclusief museum' opgesteld. Hierin gaat er aandacht naar de definiëring van begrippen en wetgeving. Het document bevat ook tal van richtlijnen en aandachtspunten om het museum – niet enkel de nieuwe permanente tentoonstelling – toegankelijker te maken, zowel voor, tijdens als na het eigenlijke bezoek.

In het document komen de noden aan bod van een grote groep mensen: blinde en slechtziende mensen, dove en slechthorende mensen, mensen met een verstandelijke beperking, neurodivergente mensen, mensen met een beperkte mobiliteit, families met jonge kinderen, jongeren, mensen met een migratieachtergrond, anderstalige mensen en anderstalige nieuwkomers, mensen uit de LGBTI+-gemeenschap, oudere mensen, mensen in (kans)armoede, e.a.

Het document zal de komende jaren fungeren als een richtinggevend kader dat we nog geregeld zullen bijstellen, maar stelselmatig in de praktijk zullen proberen te brengen. Met het oog hierop startten we met het aftoetsen van een aantal geformuleerde richtlijnen en potentiële acties bij collega's van andere musea en bij vertegenwoordigers van een selectie van bovenstaande groepen.

In het 'basisdocument voor een inclusief museum' verkenden we ook het begrip 'meerstemmigheid'. We bevestigden de ambitie om in de nieuwe permanente tentoonstelling een brede waaier aan stemmen aan bod te laten komen, zowel uit als over het verre verleden.

Overzicht (online) overlegmomenten met betrekking tot inclusie

30/07/2024	Charlotte Van Peer, Museum M Leuven	Online overleg
09/09/2024	Marieke Vanlooche, Inter	Online overleg
17/10/2024	Pasform vzw	Toegankelijkheidscheck
04/12/2024	Nick Bogaerts, ervaringsdeskundige	Overleg

5.4 KENNISDELING EN DIENSTVERLENING

5.4.1 Presentaties en ontvangsten

Het Gallo-Romeins Museum is altijd bereid om zijn kennis te delen. Met plezier staan we mensen te woord en informeren we hen, van leek tot specialist. We nemen ook graag de tijd om collega-instellingen te adviseren, om ze met onze werking te laten kennismaken en om van gedachten te wisselen over allerhande onderwerpen. Medewerkers van het Gallo-Romeins Museum gaan graag in op vragen om lezingen te geven of infosessies te verzorgen.

Op 10 januari 2024 ontvingen we een delegatie van het Agence Wallonne du Patrimoine (AWaP). Aanleiding daarvoor was de opgraving van een Romeins grafveld in Namen dat gelijkenissen vertoont met het Romeinse zuidwestgrafveld van Tongeren. De opgravingsploeg van Namen werd vergast op een presentatie van stadsarchivaris Steven Vandewal over zijn doctoraatsonderzoek over laat-Romeins Tongeren, een presentatie van Annelies De Raymaecker over de opgraving van Studiebureau Archeologie aan de Paardsweidestraat op het zuidwestgrafveld in Tongeren en een presentatie van Alain Vanderhoeven over de opgravingen van het Instituut voor het Archeologisch Patrimonium in 1997-1998 op het zuidwestgrafveld. De opgravingsploeg uit Namen kon ten slotte ook een ruime selectie van vondsten uit het Tongerse zuidwestgrafveld bekijken die deel uitmaken van onze museumcollectie, alsook vondsten van de opgraving aan de Paardsweidestraat.

Op 9 december 2024 organiseerde FARO in samenwerking met het Gallo-Romeins Museum de opleiding 'Het collectieplan: De basis voor een efficiënt collectiebeheer' in het kader van het vormingstraject 'In goede handen'. De opleiding vond plaats in het museum. De cursisten kregen in de voormiddag een theoretische uiteenzetting. Na de middagpauze gaf het afdelingshoofd Collectie een presentatie over het collectiebeleid en het collectieplan van het Gallo-Romeins Museum als praktijkvoorbeeld. We rondde de dag af met een bezoek aan onze nieuwe interne depotruimte (zie 1.1.4).

Op 11 december 2024 gaven we aan een nieuwe medewerker van het Teseum uitleg over onze collectiewerking en het gebruik van het collectiebeheersysteem TMS.

Overzicht onlinemeetings en ontvangsten van collega-instellingen (niet-exhaustief) – 2024

Naam	Organisatie	Type	Periode	Afdeling
Harry Stroobandt	Musea Brugge	Online meeting	03/10/24	Tentoonstellingen
Opgravingsteam Namen	Agence wallonne du Patrimoine	Ontvangst	10/1/24	Collectie
Cursisten	FARO	Ontvangst	9/12/24	Collectie
Mechteld Jansen	Teseum (Tongeren)	Ontvangst	11/12/24	Collectie

Overzicht presentaties over de museale werking – 2024

Datum	Titel	Spreker	Kader	Locatie
20/02	Voeltocht in het Gallo-Romeins Museum: een good practice	Luna Cuypers	Startdag Schatten van Vlieg	Online (Publiq)
22/02	Voeltocht in het Gallo-Romeins Museum: een good practice	Luna Cuypers	Startdag Schatten van Vlieg	Online (Publiq)
12/11	Menselijke resten in museale context	Sam Cleymans	Samenkomst collegagroep	Yper Museum
12/11	Onthaaltaken in het	Fabienne Hayen	Opleiding QRios	GRM
9/12	Het collectiebeleid en het collectieplan van het GRM	Igor Van den Vonder	Opleiding FARO	GRM

5.4.2 Collegagroep 'Musea met een archeologische collectie'

Het Gallo-Romeins Museum startte in 2021 een los samenwerkingsverband en expertise-uitwisselingsnetwerk op voor de Vlaamse musea met een archeologische collectie. De collegagroep komt één of twee keer per jaar samen om van gedachten te wisselen over verschillende aspecten van de museale werking. De leden van de collegagroep treden afwisselend als gastinstelling op, zodat de deelnemers elkaars werking ook beter kunnen leren kennen.

Op 12 november 2024 kwam de collegagroep samen in het Yper Museum (Ieper) rond het actuele thema 'behoud en presentatie van menselijke resten in museale context'. Op deze contactdag presenteerden Marie Lefere en Hannelore Franck van het Yper Museum het onderzoeksproject 'Bits & Bones'. Tom Debruyne van IOED Portiva (Tienen, Linter, Glabbeek, Bierbeek en Hoegaarden) belichtte de collectie menselijke resten afkomstig uit onder meer het Romeinse grafveld van Tienen 'Grijpenveld', dat een 1000-tal graven telt, en de problematiek daarrond. Isabelle De Groote van de Vakgroep Archeologie van UGent was uitgenodigd voor een presentatie over het onderzoeksrapport SYNTAR 21 (2024) van MEMOR in het kader van het syntheseonderzoek 'Ethisch verantwoord omgaan met menselijke botmateriaal'. Wetenschappelijk medewerker van het Gallo-Romeins Museum Sam Cleymans presenteerde het nieuwe 'beleid van het Gallo-Romeins Museum inzake omgang met menselijke resten' (zie 2.1.2). De bijeenkomst van de collegagroep werd afgesloten met een rondleiding doorheen de archeologische collectie van het Yper Museum.

5.4.3 Infopunt 'archeologie'

Ook in 2024 fungeerde het Gallo-Romeins Museum als een aanspreekpunt voor informatie over archeologie en het verre verleden.

Vooraf via mail en telefoon wisten geïnteresseerden ons te vinden. Ze hadden vragen over gevonden voorwerpen, over onze eigen collectiestukken, over archeologische sites en over populaire thema's gerelateerd aan het verre verleden. Ook metaaldetectoristen namen contact met ons op, op zoek naar wetenschappelijke informatie over hun vondsten.

Steeds formuleerden we een bondig antwoord, op voorwaarde dat het onderwerp chronologisch en geografisch tot ons werkingsgebied behoorde. Viel het onderwerp buiten ons expertisegebied, dan verwezen we de vraagsteller door naar andere specialisten. Mensen die een archeologische vondst deden in Vlaanderen en contact met ons opnamen, wezen we op de meldingsplicht en het daartoe bestemde meldingsformulier op de website van het agentschap Onroerend Erfgoed. Zowel particulieren als uitgeverijen hielpen we ook graag aan foto's van onze collectiestukken.

In 2024 beantwoordden we zo in totaal 114 vragen om informatie of afbeeldingen. In 2024 kwamen ook enkele studenten en onderzoekers langs om ter plaatse collectiestukken en/of archiefstukken te consulteren.

Overzicht aantal externe informatievragen afdeling Collectie – 2024

Externe vragen	Aantal
Raadplegingen collectie-/archiefstukken ter plaatse	5
Objectdeterminaties via mail	9
Andere informatieaanvragen via mail/telefoon	114

In 2023 startte een samenwerking tussen striptekenaar Patrick Cornelis en scenarist Lennert Riedé enerzijds en het Gallo-Romeins Museum en stad Tongeren anderzijds. In 2023 kwam Patrick Cornelis met het voorstel een historisch en archeologisch verantwoord stripverhaal te tekenen dat zich afspeelt in de omgeving van Ambiorix, tijdens de Romeinse verovering van onze regio.

In 2024 reikten we bijkomende basisinformatie aan over de periode en beantwoordden we ad hoc concrete vragen van de scenarist en tekenaar. Sinds de tekenaar van start ging, beoordelen we systematisch zijn schetsen op historische correctheid en leveren we ad hoc relevant beeldmateriaal aan. De voltooiing van de strip is voorzien in 2025.

5.4.4 Begeleiding stagiairs en bachelorproeven

In 2024 ontving het Gallo-Romeins Museum bovendien een flink aantal stagiairs. We begeleidde hen intensief.

Overzicht stagiairs – 2024

Renzo Pleevoets

Atheneum Borgloon, 6de jaar Informatica en communicatiewetenschappen
van 25/03/2024 tot 02/04/2024 • Afdeling/cel: Communicatie

Elina Vanherle

Thomas Moore Mechelen, Bachelor Interieurvormgeving
van 05/02/2024 tot 01/05/2024 • Afdeling/cel: Tentoonstellingen

Wodan Van den Bruel

KU Leuven, Master Archeologie
van 26/02/2024 tot 15/03/2024 • Afdeling/cel: Tentoonstellingen

Eva De Smet

KU Leuven, Master Archeologie
van 18/03/2024 tot 01/05/2024 • Afdeling/cel: Tentoonstellingen

Jade Fourier

KU Leuven, Master Archeologie
van 01/11/2024 tot 31/05/2025 • Afdeling/cel: Tentoonstellingen

Hanne Gaens

KU Leuven, Postgraduaat Cultureel Erfgoed
van 01/09/2024 tot 19/02/2025 • Afdeling/cel: Tentoonstellingen

Yasmine Landoulsi

St.-Tarcisiusinstituut, 6de jaar secundair
van 27/03/2024 tot 28/03/2024 • Afdeling/cel: Collectie

Eva De Smet

KU Leuven, Archeologie
van 02/04/2024 tot 30/04/2024 • Afdeling/cel: Collectie

Amber Deferm

KU Leuven, Archeologie
van 02/04/2024 tot 16/04/2024 • Afdeling/cel: Collectie

Aisha Mercken

LUCA School of Arts Genk, Educatieve master beeldende kunsten en productdesign
van 05/02/2024 tot 01/05/2024 • Afdeling/cel: Publieksbemiddeling

Milena Peeters

PXL, Educatieve bachelor secundair onderwijs
van 06/02/2024 tot 16/02/2024 • Afdeling/cel: Publieksbemiddeling

Andreas Derycke

Heilige Drievuldigheidscollege (Leuven), 5de jaar Latijn-Wiskunde
van 17/10/2024 tot 17/10/2024 • Afdeling/cel: Publieksbemiddeling

Mika Hendrickx

GO Atheneum de Ring (Leuven), 6de jaar Moderne Talen
van 17/10/2024 tot 17/10/2024 • Afdeling/cel: Publieksbemiddeling

Axelle Likissas

Leiepoort (Deinze), 4de jaar Grieks-Latijn
van 17/10/2024 tot 17/10/2024 • Afdeling/cel: Publieksbemiddeling

Lena Petry

Sint-Janscollege (Gent), 6de jaar Grieks-Latijn
van 17/10/2024 tot 17/10/2024 • Afdeling/cel: Publieksbemiddeling

Sofie Van Doninck

Sint-Jozefinstituut (Gent), 6de jaar Economie-Moderne Talen
van 17/10/2024 tot 17/10/2024 • Afdeling/cel: Publieksbemiddeling

Jules Vankerkhove

Sint-Godelieve-Instituut (Lennik), 6de jaar Humane Wetenschappen
van 17/10/2024 tot 17/10/2024 • Afdeling/cel: Publieksbemiddeling

Elina Proesmans

CVO Cursa, Polyvalent administratief medewerker
van 02/02/2024 tot 14/06/2024 • Afdeling/cel: Zakelijk beheer

Tijdens het academiejaar 2023-2024 begeleidde een medewerker van de afdeling Publieksbemiddeling mee de bachelorproeven van Danilo Russo en Rick Meens, beide studenten van de lerarenopleiding secundair onderwijs van Hogeschool PXL. In het kader van hun bachelorproef ontwikkelden ze elk een digitaal lesplan voor het secundair onderwijs dat aansluit bij een schoolprogramma dat inhoudelijk gerelateerd is aan de permanente tentoonstelling. De medewerker Publieksbemiddeling maakte ook deel uit van de jury tijdens de verdediging van de bachelorproef van Rick Meens.

5.4.5 Ter beschikking stellen van infrastructuur

Het Gallo-Romeins Museum stelde in 2024 zijn accommodatie meermaals gratis ter beschikking aan zowel verschillende diensten van de stad Tongeren als het lokale cultuur- en welzijnsveld.

Gratis gebruik auditorium – 2024

Organisatie	Activiteit	Frequentie
KLGOG	Lezing	Maandelijks
Pentagoon Academies	Les	Maandelijks
Dauidsfonds	Lezing	8x
Ziekenhuis Oost-Limburg	Jobbeurs voor anderstaligen	Eenmaal per jaar
OCMW Tongeren	Opleiding	Eenmalig
OCMW Tongeren	Netwerkdag	Eenmalig

5.5 MUSEUMSHOP EN MUSEUMCAFE

5.5.1 Museumshop

Ook in 2024 presenteerden we in onze museumshop een uitgebreid gamma boeken over het verre verleden, zowel fictie als non-fictie. Het aanbod bevat werken van klassieke auteurs, strips, romans, educatieve publicaties en prentenboeken voor kinderen. We werkten hiervoor vooral samen met de Standaard Boekhandel.

Voor het eerst namen we strips in het Latijn in het aanbod op. Bij lezingen brachten we publicaties die aan het thema van de lezingen gerelateerd waren extra onder de aandacht.

Tijdens de looptijd van de tijdelijke tentoonstelling 'De oudheid in kleur' richtten we een speciale zone in met producten die refereerden aan deze expositie: postkaarten (6 versies), potloden (2 versies) en magneten (2 versies). Ze refereerden aan de reconstructies van de antieke standbeelden die we in 'De oudheid in kleur' presenteerden. We boden in de shop ook publieksboeken (NL en Fr.) over de tentoonstelling aan.

We werkten in 2024 aan de verbetering van de presentatie van shopproducten, in het bijzonder de belichting ervan. Het uitnodigende karakter van de shop versterkten we door de toegang en de gangpaden te verbreden en een meer logische en overzichtelijke groepering van producten door te voeren.

Overzicht verkoop boeken 2024

Taal	Voor volwassenen 2024	Voor kinderen 2024	Strips 2024
NL	1259	787	545
Fr.	170	204	35
Eng.	64	-	-
Latijn	-	-	59
Totaal	1133	899	566

Overzicht verkoop eigen publicaties – 2024

Type	2024
Atuatuca 1 tot en met 8	16
Publieksboek 'De oudheid in kleur' NL	788
Publieksboek 'De oudheid in kleur' FR	289
Totaal	1093

Overzicht verkoop eigen producten – 2024

Product(categorie)	2024
Postkaarten eigen collectie	587
Postkaarten cartoons Joris Snaet	176
Dopperfles 'In vino veritas, in aqua sanitas'	108
Kwartetspel collectiestukken	32
Memoryspel collectiestukken	30
Postkaarten 'De oudheid in kleur'	1302
Magnetten 'De oudheid in kleur'	474
Potloden 'De oudheid in kleur'	55
Totaal	3765

Overzicht omzet en winst (euro, incl. btw) museumshop – 2024

Maand	Omzet 2020	2021	2022	2023	2024
Jan	10 503,47	3 830,68	5 397,54	9 965	12 259,43
Feb	15 828,68	18 714,59	4 089,94	8 057,77	17 126,95
Maa	5 536,22	15 036,75	5 792,85	7 403,19	14 135,15
Apr	787,95	27 674,41	9 111,32	9 707,9	21 476,84
Mei	752,76	21 387,91	5 813,40	7 674,15	21 478,31
Jun	6 073,05	11 835,91	7 578,82	4 102,63	9 420,15
Jul	18 579,35	30 972,67	10 274,01	11 126,34	12 711,68
Aug	11 036,46	14 039,76	12 227,93	12 085,782	21 744,68
Sep	4 703,82	3 710,47	5 372,58	3 718,16	4 902,11
Okt	4 800,08	4 573,89	6 592,42	10 542,35	5 212,00
Nov	156,40	6 728,97	12 229,39	13 203,06	5 088,00
Dec	6984,68	4 221,43	8 717,24	13 104,66	5 212,00
Totaal	85 742,92	162 727,44	93 197,44	110 691,65	150 857,29

Maand	Winst 2020	2021	2022	2023	2024
Jan	2 697,58	1 018,37	1 312,95	2454	3 391,79
Feb	4 149,38	4 361,18	981,56	1 998,79	5 062,49
Maa	1 489,06	3 500,33	1 422,06	1 697,55	4 216,04
Apr	154,20	6 740,18	3 477,09	2 595,03	6 338,18
Mei	181,68	4 838,26	1 585,72	2 000,98	7 084,88
Jun	1 549,63	2 866,67	1 884,23	1 057,69	2 847,56
Jul	4 864,58	7 448,59	2 422,03	2 954,11	3 794,35
Aug	841,89	3 637,26	3 105,73	3 233,38	7 203,52
Sep	1 130,13	979,58	1 248,80	1 032,82	1 274,39
Okt	1 210,07	1 179,95	1 579,57	3 272,79	1 408,44
Nov	49,64	1 785,43	2 809,77	4 170,32	1 267,18
Dec	1 743,77	1 053,93	1 890,50	3 797,57	1 065,00
Totaal	22 061,61	39 409,73	23 645,01	30 265,03	46 977,82

5.5.2 Museumcafé

In september 2023 werd de uitbating van het Museumcafé in vaste concessie gegund aan BV Veresto, een tak van horecagroep Groep Van Eyck. In het Museumcafé kunnen bezoekers in een gezellig kader hun museumbezoek voorbereiden, even onderbreken of afronden. Voor groepen biedt het Museumcafé arrangementen op maat aan.

We werkten in 2024 nauw samen met het Museumcafé tijdens evenementen als 'Blanko in kleur' (zie 4.3.1) en vooral tijdens de 'Cena Romana' (zie 3.2.8). In het kader van laatstgenoemd evenement creëerden we i.s.m. het Museumcafé en foodarcheoloog Jeroen van Vaerenbergh een menu met gerechten die refereerden aan die in de Romeinse tijd.

5.6 BEZOEKERSCIJFERS

Het Gallo-Romeins Museum ontving in 2024 meer dan 115 000 bezoekers, het hoogste aantal in de afgelopen jaren. In de tijdelijke expositie 'De oudheid in kleur' (21/10/23 tot 01/09/24) verwelkomden we in totaal bijna 65 000 bezoekers, waarvan bijna 50 000 in 2024.

We ontvingen een groot aantal schoolgroepen, vooral leerlingen uit het secundair onderwijs. Tijdens de schoolvakanties werd het museum frequent bezocht door families met kinderen.

Het museum trok vooral binnenlandse bezoekers aan, ook uit het Franstalige landsgedeelte. Ook Tongenaren vonden vlot de weg naar het museum. Er kwamen in 2024 opvallend veel Nederlanders over de vloer.

Overzicht bezoekers – 2024

Type	Aantal
Permanente tentoonstelling	64 328
Tijdelijke tentoonstellingen	48 644
Varia	2368
Totaal	115 314

Overzicht bezoekersaantallen permanente tentoonstelling – 2024

Type	Aantal
Individueel	42 118
Met een vereniging	1779
Met de school	20 431
Totaal	64 328

Overzicht bezoekersaantallen tijdelijke tentoonstelling 'De oudheid in kleur' – 2023-2024

Type	Aantal
Individueel	37 766
Met een vereniging	3246
Met de school	7632
Totaal	48 644

Overzicht herkomst individuele bezoekers permanente tentoonstelling – 2024

Regio	Percentage
Vlaanderen	74,36
Wallonië	5,85
Brussels Hoofdstedelijk Gewest	2,86
Nederland	11,37
Duitsland	1,75
Andere Europese landen	1,89
Wereld	0,74
Onbekend	1,18
Totaal	100

Overzicht herkomst individuele bezoekers tijdelijke tentoonstelling 'De oudheid in kleur' – 2023-2024

Regio	Percentage
Vlaanderen	78,43
Wallonië	7,72
Brussels Hoofdstedelijk Gewest	3,03
Nederland	9,17
Duitsland	0,69
Andere Europese landen	0,79
Wereld	0,17
Totaal	100

Individuele bezoekers uit Tongeren permanente tentoonstelling – 2024

1300

Individuele bezoekers uit Tongeren tijdelijke tentoonstelling 'De oudheid in kleur' – 2023-2024

1583

Overzicht bezoekersaantallen scholen (permanente en tijdelijke expo) – 2024

	2024
Kleuters	283
Lager onderwijs	8182
Secundair onderwijs	18 764
Hoger onderwijs	834
Totaal	28 063

Overzicht aantal bezoekers/bezoeken – 2019/2020/2021/2022/2023/2024

Type	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Permanente tentoonstelling	64 506	32 744	51 712	58 232	68 285	64 328
Tijdelijke tentoonstellingen	50 107	18 723	41 703	15 032	20 299	48 644
Varia	6283	3047	2387	4112	4072	2368
Combi	14 716	5 381	2 402	3 448	6481	9684
Totaal	120 896	54 514	95 802	77 376	92 656	115 340

Overzicht bezoekersaantallen permanente tentoonstelling – 2019/2020/2021/2022/2023/2024

Type	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Individuen	38 420	26 217	45 901	35 014	44 729	42 118
Verenigingen	2479	63	287	1036	1586	1779
Scholen	23 607	6464	5524	22 182	21 970	20 431
Totaal	64 506	32 744	51 712	58 232	68 285	64 328

Overzicht bezoekersaantallen tijdelijke tentoonstellingen – 2019/2020/2021/2022/2023/2024

2019: Stonehenge / Dacia Felix
 2020: Dacia Felix
 2021: Oog in oog met de Romeinen
 2022: Imperium Romanum – Het Romeinse Rijk door de lens van Alfred Seiland
 2023: Imperium Romanum – Het Romeinse Rijk door de lens van Alfred Seiland /
 In de ban van de Merovingers / De oudheid in kleur
 2024: De oudheid in kleur

Type	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Individuen	38 150	15 555	40 519	13 490	18 145	37 766
Verenigingen	5492	1983	29	416	580	3246
Scholen	6465	1482	1155	1126	1406	7632
Totaal	50 107	18 723	41 703	15 032	20 131	48 644

**Overzicht herkomst bezoekers permanente tentoonstelling –
2019/2020/2021/2022/2023/2024 (procent)**

Regio	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Vlaanderen	73,77	81,72	87,29	81,33	77,92	74,36
Wallonië	6,41	5,36	5,52	6,28	5,24	5,85
Brussels Hoofdstedelijk Gewest	2,19	3,18	3,41	3,32	1,97	2,86
Nederland	12,02	8,10	3,03	6,56	10,66	11,37
Duitsland	2,75	0,75	0,25	1,06	0,68	1,75
Europese Unie	1,23	0,50	0,42	1,27	2,79	1,89
Wereld	0,33	0,41	0,09	0,18	0,74	0,74
Onbekend	-	-	-	-	-	1,18
Totaal	100	100	100	100	100	100

**Overzicht herkomst bezoekers tijdelijke tentoonstellingen – 2019/2020/2021/2022/2023/2024
(procent)**

2019: Stonehenge / Dacia Felix

2020: Dacia Felix

2021: Oog in oog met de Romeinen

2022: Imperium Romanum – Het Romeinse Rijk door de lens van Alfred Seiland

2023: Imperium Romanum – Het Romeinse Rijk door de lens van Alfred Seiland /
In de ban van de Merovingers / De oudheid in kleur

2024: De oudheid in kleur

Regio	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Vlaanderen	77,63	74,78	79,63	84,59	85,26	78,43
Wallonië	10,27	11,75	12,67	6,46	5,11	7,72
Brussels Hoofdstedelijk Gewest	3,56	6,10	6,47	3,27	1,72	3,03
Nederland	7,49	6,20	1,14	3,80	5,50	9,17
Duitsland	0,50	0,57	0,02	0,24	0,11	0,69
Europese Unie	0,49	0,48	0,07	1,51	2,29	0,79
Wereld	0,06	0,12	0,01	0,12	0,02	0,17
Totaal	100	100	100	100	100	100

5.7 FINANCIËN

5.7.1 Toegangsprijzen

Het Gallo-Romeins Museum voerde ook in 2024 een gedifferentieerd prijzenbeleid. We hielden de ticketprijzen relatief laag, in het bijzonder voor kinderen en jongeren. We communiceerden helder over wie welke kortingen genoot en onder welke voorwaarden dat het geval was.

Financiële drempels verlagen we op verschillende manieren. Er zijn kortingen voor onder andere leden van toeristische en culturele organisaties, studenten en leden van de Gezinsbond. Met dat laatste benadrukt het museum zijn familievriendelijkheid. We werkten ook in 2024 samen met 'Iedereen verdient vakantie' (Toerisme Limburg). Via dit initiatief konden 140 mensen de permanente en/of tijdelijke tentoonstelling bezoeken voor 1 euro.

Houders van een museumpas (museumPASSmusées) konden zowel de permanente als de tijdelijke exposities bezoeken zonder dat ze daarvoor een supplement hoefden te betalen. Het aandeel bezoekers met een museumpas steeg aanzienlijk in 2024: 13 862 mensen bezochten het Gallo-Romeins Museum met een Museumpas, bijna 5300 meer dan in 2023. Vooral de tijdelijke tentoonstelling 'De oudheid in kleur' was populair bij de bezoekers met een museumpas. In 2024 verkochten we 304 museumpassen en we verlengden er 189.

Scholen betaalden ook in 2024 slechts 1 euro inkom per leerling. De begeleidende leerkrachten kregen gratis toegang. Het museum stelt bovendien kosteloos een eetzaal ter beschikking, waar schoolkinderen hun lunch kunnen nuttigen. Om herhalingsbezoek te stimuleren boden we kinderen die in schoolverband op bezoek kwamen een ticket aan om het museum gratis te komen ontdekken met hun familie. In 2024 maakten 1751 bezoekers gebruik van deze actie.

Ook in 2024 rekende het Gallo-Romeins Museum geen toeslag aan voor het gebruik van audiogidsen, noch voor de deelname aan allerhande programma's en activiteiten (zie 3.2.1). Wanneer er in het museum een verjaardagsfeestje wordt geboekt, mogen de participanten vrij gebruikmaken van de eetzaal voor schoolkinderen.

Mensen in het bezit van een toegangsticket tot de permanente tentoonstelling 'Van neanderthaler tot Gallo-Romein' of tot de tijdelijke tentoonstelling 'De oudheid in kleur' genoten 50% korting op een Discovery Ticket (voordeelticket NMBS) voor een reis naar Tongeren en terug.

Ter promotie van de expo 'De oudheid in kleur' boden we tijdelijke kortingstarieven. Zowel leden van Femma vzw, de Landelijke Gilden en La Ligue des Familles maakten hiervan gebruik.

Overzicht toegangsprijzen – 2024**Permanente tentoonstelling**

Volwassenen:	€ 8
Kinderen en jongeren van 4 tot 18 jaar:	€ 1
65+, personen met een beperking, kortinghouders (o.a. leerkrachten en studenten) en groepen:	€ 5

Tijdelijke tentoonstelling

Volwassenen:	€ 8
Kinderen en jongeren van 4 tot 18 jaar:	€ 1
65+, personen met een beperking, kortinghouders (o.a. leerkrachten en studenten) en groepen:	€ 5

Overzicht rechthebbenden gratis toegang – 2024

Kinderen van 0 t.e.m. 3 jaar
 Leden ICOM (International Council of Museums)
 Begeleiders van mensen met een handicap, op vertoon van een European Disability Card (EDC)
 Leden van het Koninklijk Limburgs Geschied- en Oudheidkundig Genootschap (KLGOG)
 Houders museumPASSmuseés
 Cursisten opleiding 'toeristische gids Limburg' (Syntra-PXL)
 Freelance gidsen van het Gallo-Romeins Museum en de leden van de Tongerse gidsenbond
 Houders City Pass
 Personeelsleden stad Tongeren

Bijlage 3: overzicht bezoekersstatistieken 2024**5.7.2 Inkomsten en uitgaven**

Het Gallo-Romeins Museum leverde de afgelopen jaren al geregeld inspanningen om extra middelen te verkrijgen, onder andere via het Fonds Culturele Infrastructuur en alternatieve kanalen zoals sponsoring.

In 2024 diende het museum samen met dertien partners uit België, Nederland en Duitsland een projectdossier met subsidieaanvraag in bij het Cross-Border Cooperation Programme Interreg Meuse-Rhine. Het project kreeg de naam 'ViaVia' en stelt de toeristische ontsluiting van het gedeelde Romeinse verleden centraal. In het kader van ViaVia engageerde het Gallo-Romeins Museum zich om een immersieve beleving over 'Tongeren, Romeinse stad' te maken (zie 2.1.2). Voor dit project zal het museum gespreid over de jaren 2025, 2026 en 2027 een Interreg-subsidie ontvangen van in totaal 275 000 euro.

Overzicht inkomsten en uitgaven – 2024**INKOMSTEN****Bedragen in euro****Subsidies**

10% werkingssubsidie 2023 - Cultureelerfgoeddecreet	65 007,40
90% werkingssubsidie 2024 - Cultureelerfgoeddecreet	1 126.800,00
subtotaal subsidies	1 191 807,40

Overige inkomsten

Bezoekersvergoeding Museumpas	57 739,50
Verkoop tickets individuele bezoekers	384 597,83
Verkoop tickets en rondleidingen groepsbezoeken	147 268,00
Verhuur auditorium	750,00
Verkoop shopp producten	150 857,29
Concessievergoeding Museumcafé	20 178,60
Bijdragen personeel ontvangst maaltijdcheques	8252,39
subtotaal overige inkomsten	769 643,61

UITGAVEN	Werking	Investering
Personeel		
Bezoldigingen, sociale lasten en bijdragen pensioenen – personeelsleden	2 786 451,25	
Terugbetalingen kosten openbaar vervoer – personeelsleden	15 082,78	
Bezoldigingen – jobstudenten	32 292,30	
Vergoedingen – vrijwilligers	7824,08	
Dienst- en studiereizen	2355,34	
Subtotaal Personeel	2 844 005,75	
Collectie		
Verwerving, registratie en onderzoek		
Onderzoek Romeinse schrijftabletten	919,60	
Onderzoek focusobjecten	1 355,20	139 023,12
Conserveren, restaureren en documenteren objecten	846,9	
Depot		
Huur extern depot	14 103,29	
Aankoop materialen depot	352,11	
Bibliotheek		
Aankoop monografieën en periodieke uitgaven	12 882,44	
Lezingen		
Lezingenreeks Spraakwater	2346,60	
Lezing Ilja Leonard Pfeijffer	3863,10	
Teksten		
Redactie	4295,50	
Vertalingen	2182,72	
ICT		
Licentievergoeding software beheer/catalogus bibliotheekcollectie	2454,47	
Licentievergoedingen, hosting en onderhoud collectiebeheer (TMS)	5995,55	
Herkalibreren klimaatsensoren	3094,88	
Varia		
Verzekering eigen collectie	8123,20	
Onkosten adviesgroep	27,60	
Subtotaal Collectie	62 843,16	139 023,12
Publieksbemiddeling		
Productontwikkeling en aankoop educatief materiaal		
Activiteit 'Kijktocht'	2940,44	
Activiteit 'Proeftocht'/'Schatten van Vlieg' (zomer- en kerstvakantie)	7984,37	
Activiteit 'Huisjes knutselen' (herfstvakantie)	3013,58	
Evenement 'Erfgoeddag'	2160,42	
Evenement 'Archeologiedagen'	1815,00	
Vakantiekamp 'Kleurrijke kapitelen'	1820,64	
Aankoop (educatief) materiaal	8030,96	
Drukwerk	7321,91	
Participatief project/ tijdelijke expo 'Flitsend verleden'		
Workshop	2873,61	
Tijdelijke expo	7456,88	

Gidsen

Vergoedingen prestaties	159 075,00
Drink	2090,00

Teksten

Redactie	526,35
Vertalingen	701,34

Adviesverlening

Vergoedingen externe adviseurs	1619,34
--------------------------------	---------

ICT

Licentievergoedingen LessonUp en software digitale enquêtes	3003,00
---	---------

Subtotaal Publieksbemiddeling**212 432,84****Tentoonstellingen****Permanente tentoonstelling 'Van neanderthaler tot Gallo-Romein'**

Herstelling en onderhoud figuren in kunsthars	8138,60	
Aanpassing geanimeerde kaart		2 214,30
Varia	642,84	

Tijdelijke expo 'De oudheid in kleur'

Vergoedingen bruiklenen	22 085,71	
Scenografie: ontwerp, productie, opbouw en afbraak	10 906,74	94 019,75
Webapplicatie virtuele tour		11 833,80
Kunsttransport	84 253,39	
Vergoeding koeriers	8694,26	
Verzekeringen	6307,75	
Workshop Ulrike Koch-Brinkmann	824,07	
Varia	490,23	
Productie en leasing audioguides	59 349,79	5 578,10
Teksten (redactie en vertalingen)	1192,57	
Drukwerk panelen	5101,62	

Nieuwe permanente tentoonstelling

Voorstudie immersieve ruimte	9801,00	
Redactie teksten cultuurgroepen		33 151,80
Expertenlezingen nieuwe permanente tentoonstelling	659,13	

ICT

Licentievergoedingen Adobe Photoshop en Illustrator	1877,14
---	---------

Subtotaal Tentoonstellingen**221 324,84****146 797,75**

Communicatie, PR en marketing**Algemeen**

Extern communicatiebureau: advies, grafisch werk en (eind)redactie	60 629,50
Extern communicatiebureau: online communicatie	14 696,13
Blog 'De oudheid is overal!'	5106,00
Website: aanpassingen	3475,73
Website: hosting en onderhoud	10 115,60
Vertalingen	2645,99

Permanente expo 'Van neanderthaler tot Gallo-Romein'

Offline marketing	42 656,09
Online marketing	8845,81
Drukwerk	4378,39

Tijdelijke expo 'De oudheid in kleur'

Offline marketing - tijdelijke expo 'De oudheid in kleur'	79 859,39
TV- en radiosspots	63 283,35
Online marketing	8945,55
Inzet levend standbeeld diverse evenementen	2166,80
Drukwerk	10 490,71

Evenementen

Evenement Blanko	11 837,79
Cena Romana	1700,32
Catering evenementen	8081,38

Subtotaal Communicatie, PR en marketing**338 914,53****Zakelijk beheer****Administratie en personeel**

Kantoormateriaal	2558,25
Tekstredactie	2057,00
Abonnementen dagbladen	1596,94
Teambuildingactiviteit	720,00
Cateringkosten	2577,28
Diverse	4786,56

Bijzondere vergoedingen

Samenwerking Gezinsbond vzw	1664,77
Samenwerking museumpas	31 758,00

Bezoekersonthaal

Aankoop en installatie infoschermen	6776,00
-------------------------------------	---------

Shop

Aankoop artikels (o.a. boeken en gadgets) en presentatiemateriaal	94 928,47
---	-----------

Verzekeringen

Brand- en diefstal	7785,06
--------------------	---------

Schoonmaak gebouw

Dienstverlening extern bedrijf schoonmaak	218 656,14
---	------------

Onderhoud, herstellingen en vernieuwingen gebouw

Ereloon voorstudie aanpassing technische infrastructuur expositiezal		46 071,96
Renovatie en herstellingen dak Museumcafé	1327,37	20 194,90
Herstelling liften	1422,49	7370,45
Vervanging bedieningspanelen bezoekersliften		49 743,10
Vernieuwingen i.k.v. brandveiligheid	1631,88	33 898,39
Gedeeltelijke vernieuwing inbraaksysteem	1087,79	15 276,19
Aankoop elektronische sleutelkast		16 468,38
Overige herstellingen en vernieuwingen gebouw	11 272,42	12 612,00
Onderhoud en keuringen technische installaties	42 405,86	
Varia	6032,32	

Aankoop apparatuur, meubilair en materialen

Audiovisuele apparatuur	348,76	8127,96
Apparatuur tourguidingsysteem (aankopen en onderhoud)	11 167,09	
Meubilair	1250,84	8491,86
Materialen (metaalwaren, sanitair materiaal, elektrisch en elektronisch materiaal, hout en verf)	16 655,09	

ICT

Licentievergoeding Microsoft 365	9550,00	
Licentievergoeding en onderhoud kassasysteem	27 133,34	
Huur en verbruik multifunctionele printers	3387,78	
Aankoop hardware	3474,71	17 654,63

Nutsvoorzieningen

Water	7087,26	
Gas	75 081,68	
Elektriciteit	151 844,54	

Telefonie en data

Installatie nieuw wifi-netwerk	507,23	
Abonnement vaste telefonie en internet	5482,77	
Abonnement mobiele telefonie	2171,06	
Onderhoud en beheer telefooncentrale	5196,64	

Varia

Huur opslagloods	15 141,39	
Werkkledij	7747,70	
Bewakings- en interventiediensten	2282,90	

Subtotaal Zakelijk beheer**782 161,13 270 555,51****Totaal uitgaven****4 461 682,25 556 376,38**

Saldo – verschil inkomsten/uitgaven: 3 056 608 euro

Bijlagen

Bijlage 1: colofon 'De oudheid in kleur'

Bijlage 2: campagnebeeld 'De oudheid in kleur'

Bijlage 3: overzicht bezoekersstatistieken 2024

Bijlage 1. Colofon 'De oudheid in kleur'

OPDRACHTGEVER

STAD TONGEREN

Patrick Dewael – burgemeester
en de leden van het schepencollege: An Christiaens (schepen van cultuur) / Johnny Vrancken Patrick
Jans / Krijn Henrotte / Gerard Stassen / Jeannine Vanvinckenroye / Evelyne Stassen
Luc Houbrechts – algemeen directeur

CONCEPT

Gallo-Romeins Museum

INHOUD EN PROJECTORGANISATIE

Gallo-Romeins Museum i.s.m. Liebieghaus Skulpturensammlung, Frankfurt am Main

PROJECTTEAM LIEBIEGHAUS SKULPTURENSAMMLUNG

Vertegenwoordigd door: Philipp Demandt (directeur)

LIEBIEGHAUS POLYCHROMIE ONDERZOEKSPROJECT

Ontwikkeling experimentele reconstructies:

Kristina Balzer / Christoph Bergmann / Corinna Bohn / Vinzenz Brinkmann / Federico Caro /
Ralf Deuke / Paola Donati / Edilberto Formigli / Scott Geffert / Olaf Herzog / Andreas Hickel /
Sylvia Kellner / Ulrike Koch-Brinkmann / Bianca Kress / Thorsten Oppen / Heinrich Piening /
Richard Posamentir / Jorun Ruppel / Jan Stubbe Østergaard / Christian Tobin

Ondersteuning:

Simonetta Bonomi / Christa Verhein Stiftung / Georgios Dantas / Gino Famiglietti / Scott Geffert /
Ministerie van Cultuur en Sport, Helleense Republiek / Seán Hemingway / Raphaël Jacob /
Nikolaos Kaltsas / Marco Leona / Carmelo Malacrino / Metropolitan Museum of Art, New York /
Ministerie van Cultuur, Republiek Italië / Ministerie van Cultuur en Toerisme, Republiek Türkiye /
Massimo Osanna / Demetrios Pandermalis / Miuccia Prada (Fondazione Prada) / Salvatore Settis /
Staatliche Antikensammlungen und Glyptothek, München / Städtischer Museums-Verein e.V. /
Nikolaos Stambolidis / Evi Touloupa / Ismene Trianti

SCENOGRAPHIE EN GRAFISCH ONTWERP

Pièce Montée

Charlotte Debussche / Lisa Vanhaverbeke / Emma Keppens
Rik Jacques / Henryk Virabian / Janpieter Chielens

BRUIKLEENGEVERS

België

Archeocentrum Velzeke, Zottegem
Koninklijke Musea voor Kunst en Geschiedenis, Brussel
Musée Royal de Mariemont, Morlanwelz

Denemarken

Ny Carlsberg Glyptotek, Kopenhagen

Duitsland

Georg-August-Universität, Göttingen
Goethe-Universität, Frankfurt am Main
Liebieghaus Skulpturensammlung, Frankfurt am Main
Ludwig-Maximilians-Universität (O. Primavesi, Leibnizpreis 2007), München
Privécollectie, Frankfurt am Main
Staatliche Antikensammlungen und Glyptothek, München
Universität Heidelberg, Heidelberg

Frankrijk

Musée d'Aquitaine, Bordeaux

Musée du Louvre, Parijs

Italië

Fillion Art, Pietrasanta

Museo Archeologico Nazionale di Reggio Calabria, Reggio Calabria

Museo Archeologico Nazionale di Venezia, Venetië

Museo del Lapidario di Urbino, Urbino

Museo Nazionale Romano, Rome (i.s.m. Expona en Contemporanea Progetti)

Parco Archeologico di Pompei, Pompeï

Vaticaanstad

Musei Vaticani, Vaticaanstad

Verenigd Koninkrijk

The British Museum, Londen

Zweden

Göteborgs Universitet, Göteborg

KUNSTTRANSPORT

Hasenkamp / Hizkia

INSTALLATIE OBJECTEN

Atento / Etoile Mécanique

TEKSTREDACTIE

Gallo-Romeins Museum i.s.m. Patrick De Rynck

VERTALINGEN

Brigitte Zwerver-Berret (FR) / Diana Goodwin (EN)

AUDIOVISUELE EN INTERACTIEVE PRODUCTIES

Concept en inhoud: Gallo-Romeins Museum

Productie: Danse La Pluie (Kathy Holvoet en Klaus Verscheure)

VIDEO-INSTALLATIE INTRODUCTIE

Regie en storyboard: Klaus Verscheure

Montage en color grading: Ludo Bollen

FILM 'DE MARMERGROEVE VAN CERVAIOLE'

Regie en storyboard: Klaus Verscheure

Productie en coördinatie: Kathy Holvoet

Opnames:

*Directeur fotografie: Nicola Gnesi**Drone operator: Michele Celli*

Postproductie:

*Offline editing: Danse La Pluie**Online en color grading: Ludo Bollen***FILM 'IN DE STEENGROEVE'**

Producent: C.D.C. du Gard (1993) - Jean-Claude Bessac en Valérie Bretos

Oorspronkelijke titel: L'exploitation antique de la pierre

Copyright: Centre national de la recherche scientifique, Frankrijk

Editing: Danse La Pluie

FILMS 'VAN MARMERBLOK TOT BESCHILDERD BEELD'

Regie en storyboard: Klaus Verscheure

Productie en coördinatie: Kathy Holvoet

Opmames:

Directeur fotografie: Didier Lenglaert

Beeldhouwer: Isidoor Goddeeris

Schilder: Ulrike Koch-Brinkmann

Wetenschappelijk advies: Frans Doperé en Ulrike Koch-Brinkmann

Postproductie:

Offline editing: Danse La Pluie

Online en color grading: Danse La Pluie

Vertalingen: Elan Languages

3D-PROJECTIE ANTIEKE WONING DELOS

Ontwikkeling, 3D-design en realisatie: Spacemakers i.s.m. Danse La Pluie

Hardware, technische ontwikkeling en kalibratie projectoren: Ocular

FILM 'HET KLEURRIJKE LEVEN VAN VINZEN EN ULRIKE BRINKMANN-KOCH'

Regie en storyboard: Klaus Verscheure

Productie en coördinatie: Kathy Holvoet

Opmames:

Directeur fotografie: Didier Lenglaert

Klank: Geert Vanassche

Interview: Silke Schmidt-Rimpler

Postproductie

Offline editing: Danse La Pluie

Online en color grading: Ludo Bollen

Vertalingen: Elan Languages

FILMS 'OP ZOEK NAAR DE KLEUREN VAN...'

Editing: Danse La Pluie

Vertalingen: Elan Languages

Voice-over: Ann Reymen (NL) / Julie Van H (FR) / Tess Bryant (EN)

FOTOANIMATIES

Editing: Frederic Vanhalst

SLIDERS

Ocular

INTERACTIEVE SPELLEN

Ontwikkeling: Ocular

Tekeningen en animaties: Pokke

Vertaling: Elan Languages

Geluidsopname: Sound Wizard

Voice-over: Warre Borgmans en Ini Massez (NL) / Benoît Grimmiaux en Véronique Lecrompe (FR)

AUDIOGIDS

Concept: Gallo-Romeins Museum

Tekstredactie: Gallo-Romeins Museum i.s.m. Patrick De Rynck

Productie: Guide-ID i.s.m. Sound Wizard

Voice-over audiogids volwassenen: Ini Massez (NL) / Jean-Pascal Ledoux (FR) / Chris Brooker (EN)

Voice-over audiogids kinderen: Warre Borgmans (NL) / Benoît Grimmiaux (FR)

Hardware: Guide-ID / RSF

Vertalingen: Marie-Bé Clabaut (FR) / Brigitte Zwerver-Berret (FR) / Diana Goodwin (EN)

PROJECTIE BEELD MUZE

Concept en inhoud: Liebieghaus Skulpturensammlung
Ontwikkeling: Satis&Fy

HARDWARE EN SOFTWARE

Ocular

FOTO'S EN FILMFRAGMENTEN

Alamy / Artlist / Duits Archeologisch Instituut Athene / Flickr / Gallo-Romeins Museum / Getty images / Liebieghaus polychromie onderzoeksproject / Ny Carlsberg Glyptotek Kopenhagen / Shutterstock / Wikimedia Commons / YouTube

SOUNDSCAPE

Gianni Marzo

TOTAALINRICHTING EN INTERIEURELEMENTEN

Atento

LICHTONTWERP

Chris Pype

DRUK GRAFISCH WERK

Printville / Studio Line

COMMUNICATIE

Hands Mediarouting
Grafisch ontwerp campagnebeeld: Koen Neven

PARTNERS

Vlaamse Gemeenschap - Departement Cultuur, Jeugd en Media
Fonds Culturele Infrastructuur
museumPASSmusées
Radio 2 / Het Belang van Limburg / TV Limburg / De Limburger
NMBS

CATALOGUS

Uitgeverij: LannooCampus

DIRECTIE CULTUUR/TOERISME STAD TONGEREN

Bert Leus - directeur

GALLO-ROMEINS MUSEUM

Wim Arijns / Linda Bogaert / René Clerinx / Sam Cleymans / Guido Creemers / Luna Cuypers / Baudouin Damas / Theo Deckers / Bart Demarsin / Bart Distelmans (directeur) / David Dujardin / Jasper Feucht / Nikki Grommen / Else Hartoch / Fabienne Hayen / Jana Hendrickx / Indra Hertigers / Marco Honinx / Sebastiaan Jammaers / Elly Latet / José Lodeiro Fuentes / Elena Mamaliga / Wouter Martens / Zoë Martens / Patrick Mathei / Stéphanie Mergeay / Sofie Pichal / Verna Renquin / Ilse Schalenbourg / Laura Slechten / Silvano Stuyvers / Barbara Swennen / Igor Van den Vonder / Danny Vandelaer / Oréane Vandenreyt / Eddy Vandormael / Klaartje Vijgen / Kizzy Voets / Ingrid Vrancken / Lieve Walravens / Michaël Wolfs

MET DANK AAN

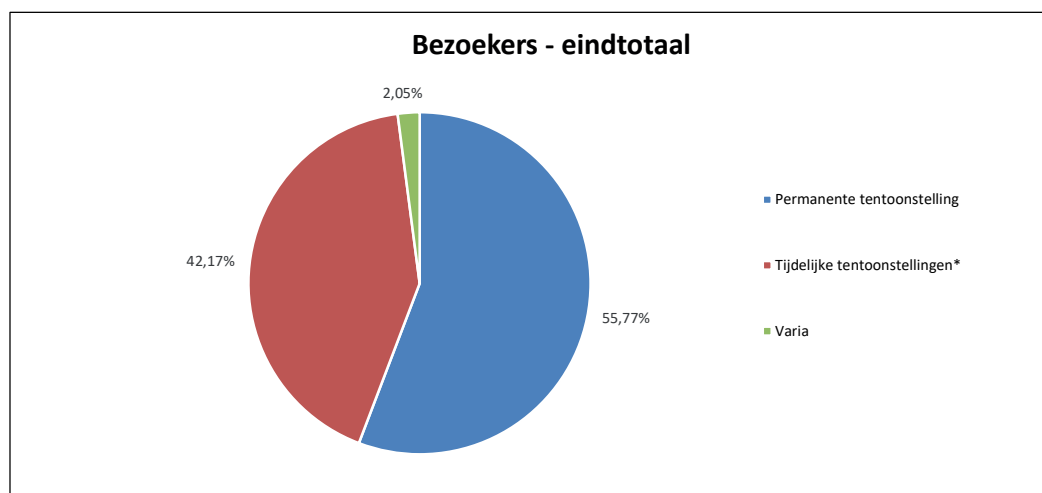
Barbara Baert / Philip Bes / Stef Boogers / Tom Bosmans / Dries Daems / Marjan Debaene / Frans Doperé / Claudy Dujardin / Cécile Evers / Jane Fejfer / Wolfgang Filser / Jeugddienst Stad Tongeren / Natacha Massar / Thorsten Opper / Hanne Peeters / PXL-MAD / Roeland Scheepers / Toon Sykora / Alain Vanderhoeven / Annelies Ysebaert (Galery Ysebaert) alsook het gidsenteam en de vrijwilligers van het Gallo-Romeins Museum

Bijlage 2.
Campagnebeeld 'De oudheid in kleur'

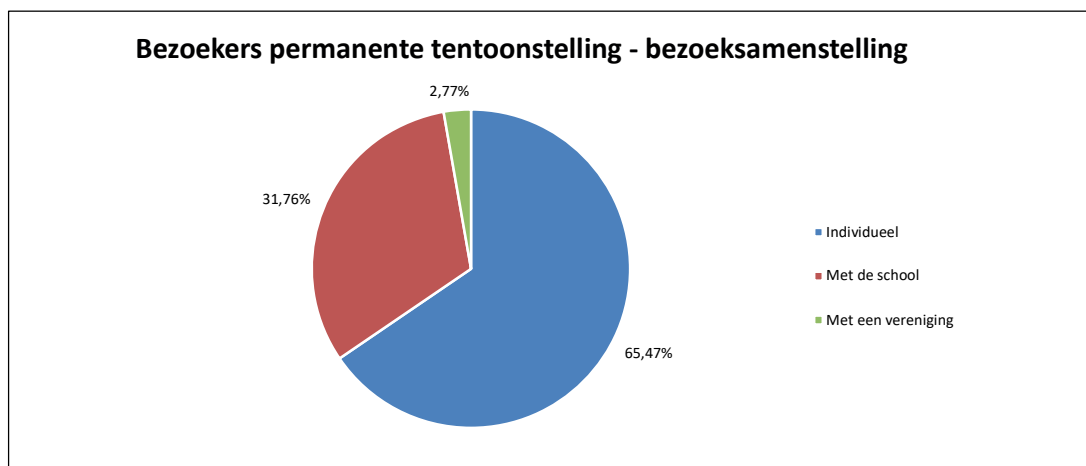
Bijlage 3.
Overzicht bezoekersstatistieken 2024

Bezoekers - eindtotaal	Aantal	Percentage
Permanente tentoonstelling	64328	55,77%
Tijdelijke tentoonstellingen*	48644	42,17%
Varia	2368	2,05%
Totaal	115340	100,00%

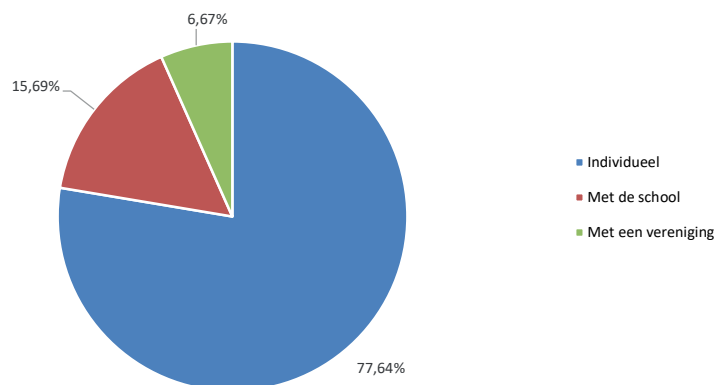
*Looptijd: 'De oudheid in kleur': 21 oktober 2023 - 1 september 2024

Bezoekers permanente tentoonstelling - bezoeksamenstelling	Aantal	Percentage
Individueel	42118	65,47%
Met de school	20431	31,76%
Met een vereniging	1779	2,77%
Totaal	64328	100,00%

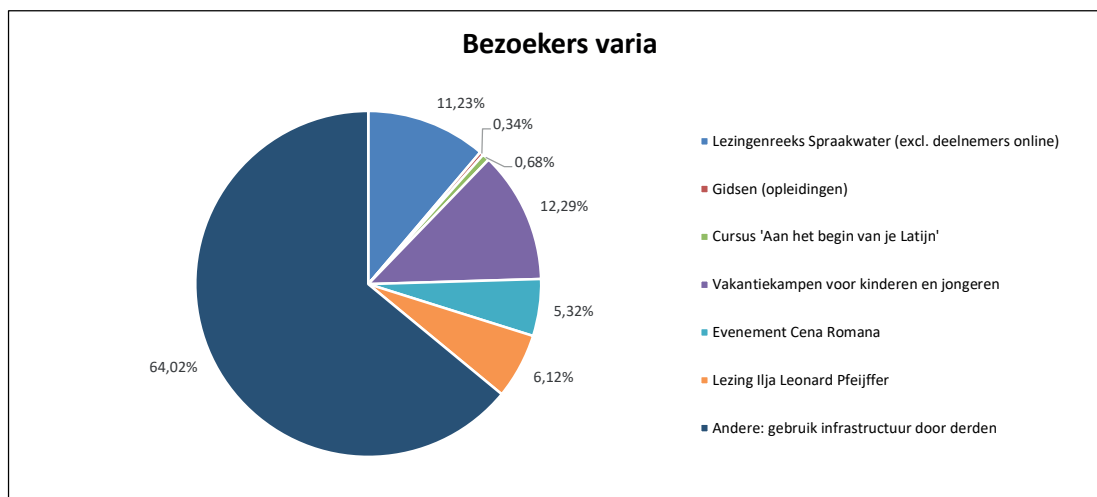
Bezoekers tijdelijke tentoonstelling - bezoeksamenstelling	Aantal	Percentage
Individueel	37766	77,64%
Met de school	7632	15,69%
Met een vereniging	3246	6,67%
Totaal	48644	100,00%

Bezoekers tijdelijke tentoonstelling - categorie

Bezoekers varia	Aantal	Percentage
Lezingenreeks Spraakwater (excl. deelnemers online)	266	11,23%
Gidsen (opleidingen)	8	0,34%
Cursus 'Aan het begin van je Latijn'	16	0,68%
Vakantiekampen voor kinderen en jongeren	291	12,29%
Evenement Cena Romana	126	5,32%
Lezing Ilja Leonard Pfeijffer	145	6,12%
Andere: gebruik infrastructuur door derden	1516	64,02%
Totaal	2368	100%

Lezingen Spraakwater - online: 663

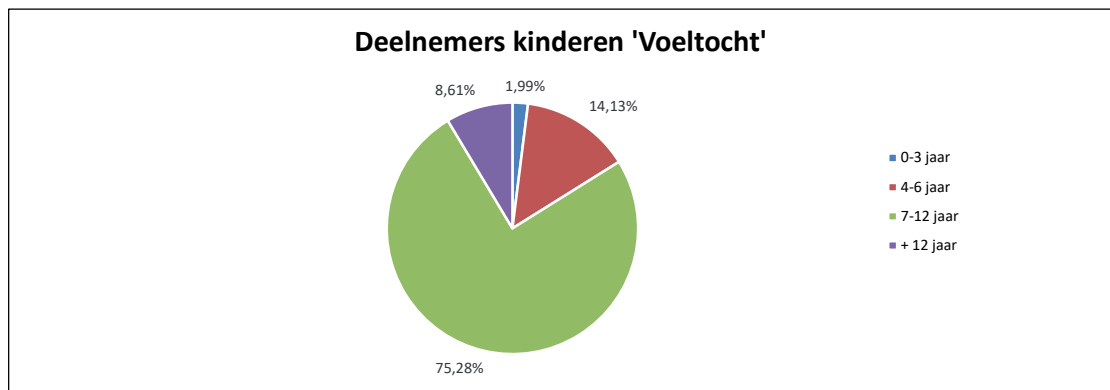

Bezoekers - aantallen per maand													
	Jan	Feb	Mrt	Apr	Mei	Jun	Jul	Aug	Sep	Okt	Nov	Dec	Totaal
Permanente tentoonstelling													
'Van neanderthaler tot Gallo-Romein'	4289	5963	5735	8840	8028	3991	4612	5615	3462	5411	4693	3689	64328
Tijdelijke tentoonstelling													
'De oudheid in kleur'	5010	7322	6852	8328	8576	2937	3771	5533	315				48644
Varia													
	58	185	380	365	143	297	0	145	42	174	453	126	2368
Totaal	9357	13470	12967	17533	16747	7225	8383	11293	3819	5585	5146	3815	115340

Looptijd:
De oudheid in kleur': van 21 oktober 2023 tot 1 september 2024

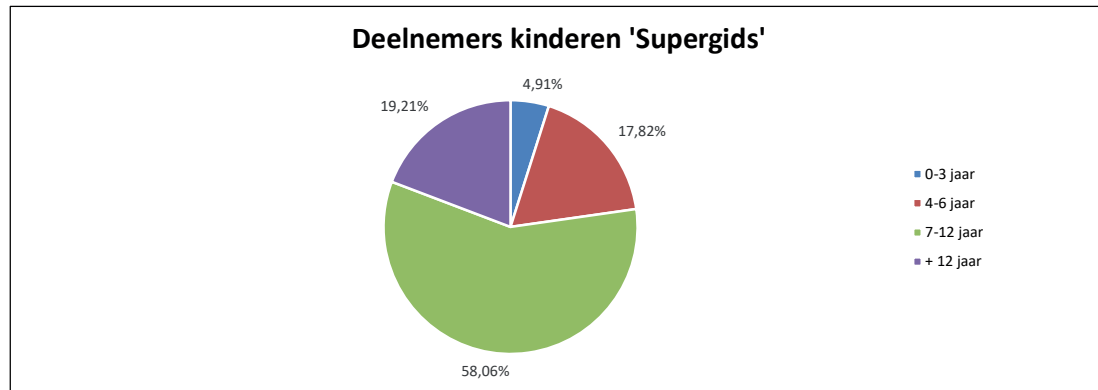
Focus: 'Voeltocht' kerstvakantie 1 januari 2024 - 7 januari 2024

Deelnemers kinderen 'Voeltocht'	Aantal	Percentage
0-3 jaar	9	1,99%
4-6 jaar	64	14,13%
7-12 jaar	341	75,28%
+ 12 jaar	39	8,61%
Totaal	453	100,00%

Focus: 'Supergids' krokusvakantie 10 februari 2024 - 18 februari 2024

Deelnemers kinderen 'Supergids'	Aantal	Percentage
0-3 jaar	46	4,91%
4-6 jaar	167	17,82%
7-12 jaar	544	58,06%
+ 12 jaar	180	19,21%
Totaal	937	100,00%

Focus: 'Voeltocht' paasvakantie 30 maart 2024 - 14 april 2024

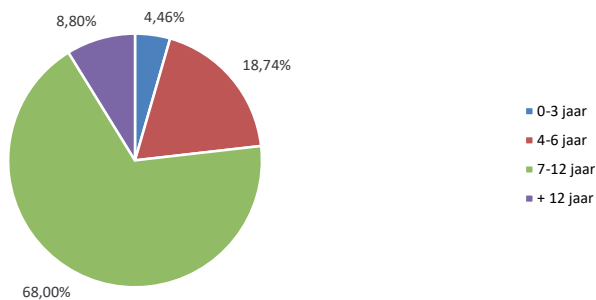
Deelnemers kinderen 'Voeltocht'	Aantal	Percentage
Nederlandstalig	865	98,86%
Franstalig	10	1,14%
Totaal	875	100,00%

Deelnemers kinderen 'Voeltocht'

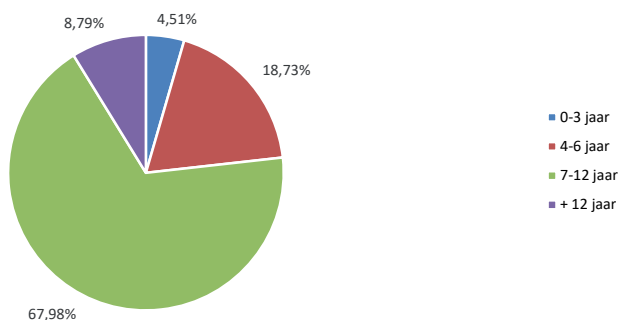
Deelnemers kinderen 'Voeltocht' - totaal/leeftijd	Aantal	Percentage
0-3 jaar	39	4,46%
4-6 jaar	164	18,74%
7-12 jaar	595	68,00%
+ 12 jaar	77	8,80%
Totaal	875	100,00%

Deelnemers kinderen 'Voeltocht' - leeftijd

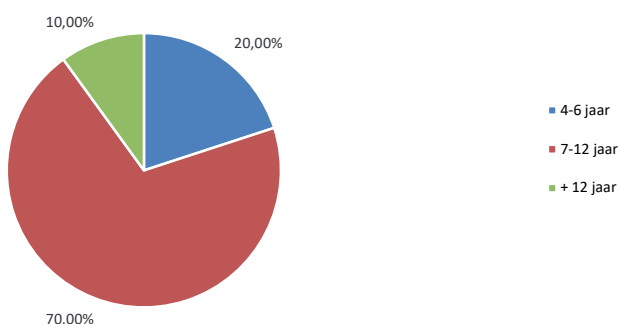
Deelnemers kinderen 'Voeltocht' - Nederlandstaligen/leeftijd	Aantal	Percentage
0-3 jaar	39	4,51%
4-6 jaar	162	18,73%
7-12 jaar	588	67,98%
+ 12 jaar	76	8,79%
Totaal	865	100,00%

Deelnemers kinderen 'Voeltocht' Nederlandstaligen/leeftijd

Deelnemers kinderen 'Voeltocht' - Franstaligen/leeftijd	Aantal	Percentage
0-3 jaar	0	0,00%
4-6 jaar	2	20,00%
7-12 jaar	7	70,00%
+ 12 jaar	1	10,00%
Totaal	10	100,00%

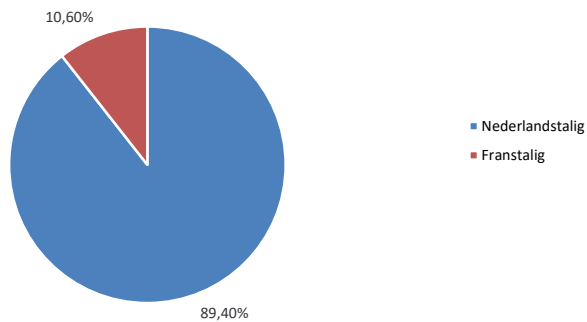
Deelnemers kinderen 'Voeltocht' - Franstaligen/leeftijd

Focus: 'Proeftocht' zomervakantie 29 juni 2024 - 1 september 2024

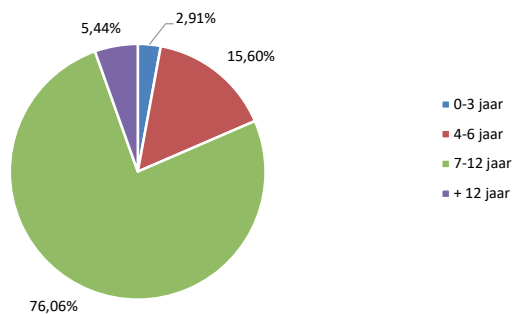
Deelnemers kinderen 'Proeftocht'	Aantal	Percentage
Nederlandstalig	1628	89,40%
Franstalig	193	10,60%
Totaal	1821	100,00%

Deelnemers kinderen 'Proeftocht'

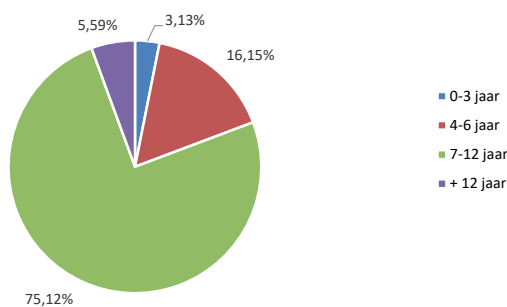
Deelnemers kinderen 'Proeftocht' - totaal/leeftijd	Aantal	Percentage
0-3 jaar	53	2,91%
4-6 jaar	284	15,60%
7-12 jaar	1385	76,06%
+ 12 jaar	99	5,44%
Totaal	1821	100,00%

Deelnemers kinderen 'Proeftocht' - totaal/leeftijd

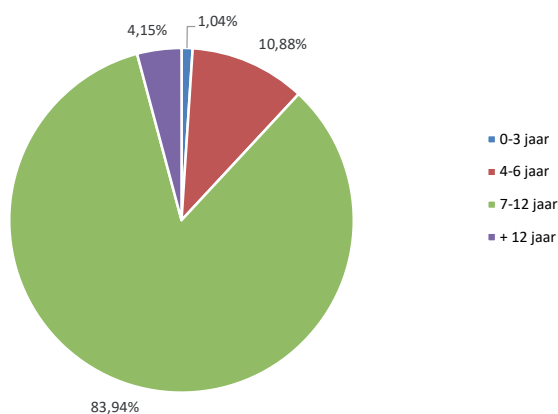
Deelnemers kinderen 'Proeftocht' - Nederlandstaligen/leeftijd	Aantal	Percentage
0-3 jaar	51	3,13%
4-6 jaar	263	16,15%
7-12 jaar	1223	75,12%
+ 12 jaar	91	5,59%
Totaal	1628	100,00%

Deelnemers kinderen 'Proeftocht' - Nederlandstaligen/leeftijd

Deelnemers kinderen 'Proeftocht' - Franstaligen/leeftijd	Aantal	Percentage
0-3 jaar	2	1,04%
4-6 jaar	21	10,88%
7-12 jaar	162	83,94%
+ 12 jaar	8	4,15%
Totaal	193	100,00%

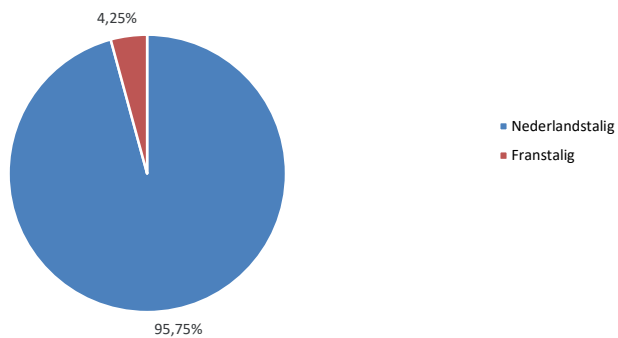
Deelnemers kinderen 'Proeftocht' - Franstaligen/leeftijd

Focus: 'Huisjes knutselen' herfstvakantie 26 oktober 2024 - 3 november 2024

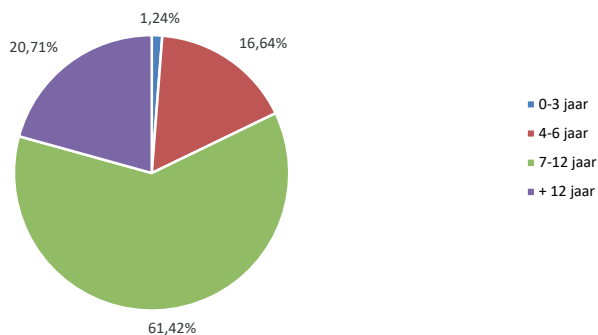
Deelnemers kinderen 'Huisjes knutselen'	Aantal	Percentage
Nederlandstalig	541	95,75%
Franstalig	24	4,25%
Totaal	565	100,00%

Deelnemers kinderen 'Huisjes knutselen'

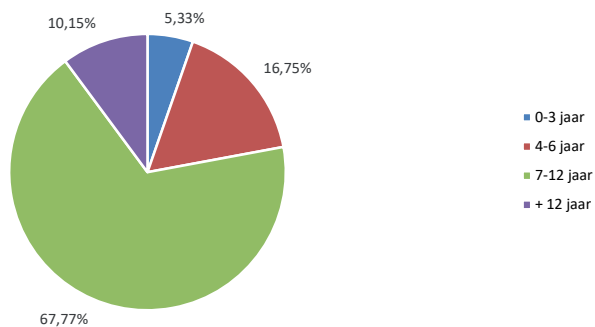
Deelnemers kinderen 'Huisjes knutselen' - totaal/leeftijd	Aantal	Percentage
0-3 jaar	7	1,24%
4-6 jaar	94	16,64%
7-12 jaar	347	61,42%
+ 12 jaar	117	20,71%
Totaal	565	100,00%

Deelnemers kinderen 'Huisjes knutselen' - totaal/leeftijd

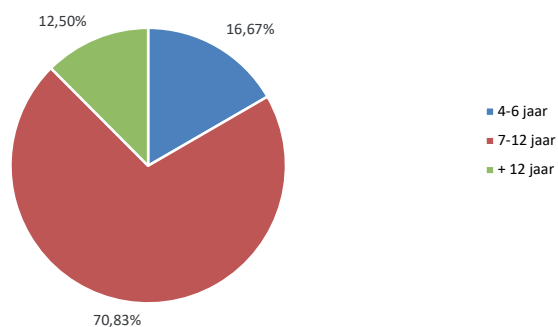
Deelnemers kinderen 'Huisjes knutselen' - Nederlandstaligen/leeftijd	Aantal	Percentage
0-3 jaar	21	5,33%
4-6 jaar	66	16,75%
7-12 jaar	267	67,77%
+ 12 jaar	40	10,15%
Totaal	394	100,00%

Deelnemers kinderen 'Huisjes knutselen' - Nederlandstaligen/leeftijd

Deelnemers kinderen 'Huisjes knutselen' - Franstaligen/leeftijd	Aantal	Percentage
0-3 jaar	0	0,00%
4-6 jaar	4	16,67%
7-12 jaar	17	70,83%
+ 12 jaar	3	12,50%
Totaal	24	100,00%

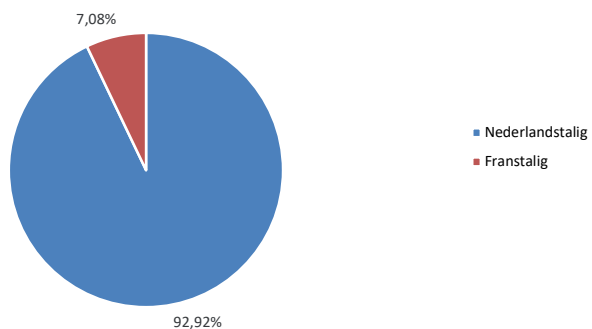
Deelnemers kinderen 'Huisjes knutselen' - Franstaligen/leeftijd

Focus: 'Proeftocht' kerstvakantie 21 december 2024 - 31 december 2024

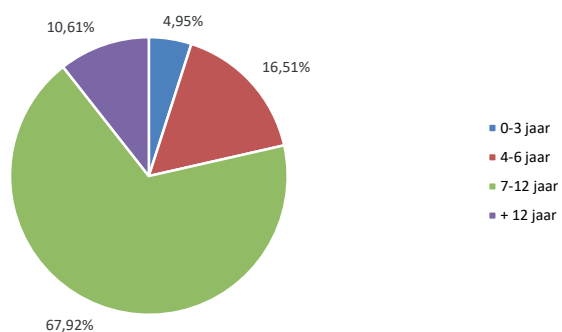
Deelnemers kinderen 'Proeftocht'	Aantal	Percentage
Nederlandstalig	394	92,92%
Franstalig	30	7,08%
Totaal	424	100,00%

Deelnemers kinderen 'Proeftocht'

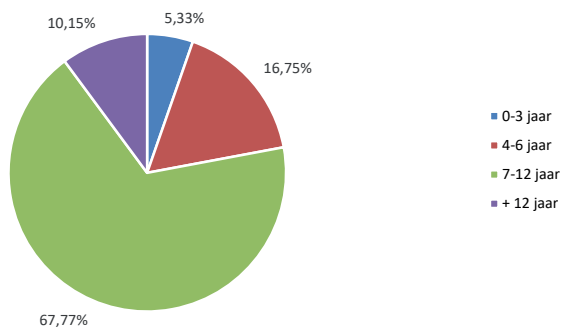
Deelnemers kinderen 'Proeftocht' - totaal/leeftijd	Aantal	Percentage
0-3 jaar	21	4,95%
4-6 jaar	70	16,51%
7-12 jaar	288	67,92%
+ 12 jaar	45	10,61%
Totaal	424	100,00%

Deelnemers kinderen 'Proeftocht' - totaal/leeftijd

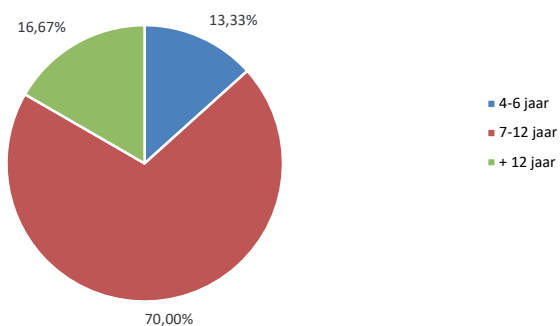
Deelnemers kinderen 'Proeftocht' - Nederlandstaligen/leeftijd	Aantal	Percentage
0-3 jaar	21	5,33%
4-6 jaar	66	16,75%
7-12 jaar	267	67,77%
+ 12 jaar	40	10,15%
Totaal	394	100,00%

Deelnemers kinderen 'Proeftocht' - Nederlandstaligen/leeftijd

Deelnemers kinderen 'Proeftocht' - Franstaligen/leeftijd	Aantal	Percentage
0-3 jaar	0	0,00%
4-6 jaar	4	13,33%
7-12 jaar	21	70,00%
+ 12 jaar	5	16,67%
Totaal	30	100,00%

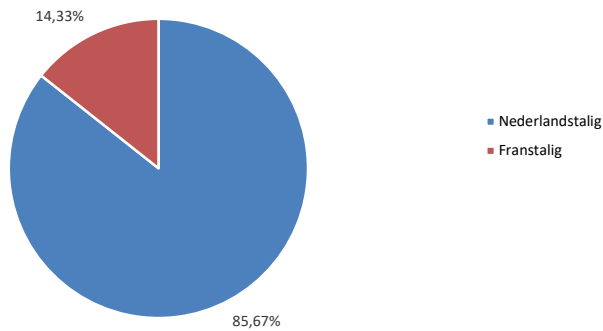
Deelnemers kinderen 'Proeftocht' - Franstaligen/leeftijd

Focus: 'Kijktocht' doorlopend

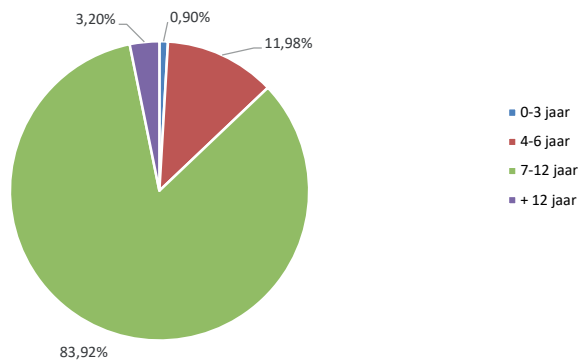
Deelnemers kinderen 'Kijktocht'	Aantal	Percentage
Nederlandstalig	1716	85,67%
Franstalig	287	14,33%
Totaal	2003	100,00%

Deelnemers kinderen 'Kijktocht'

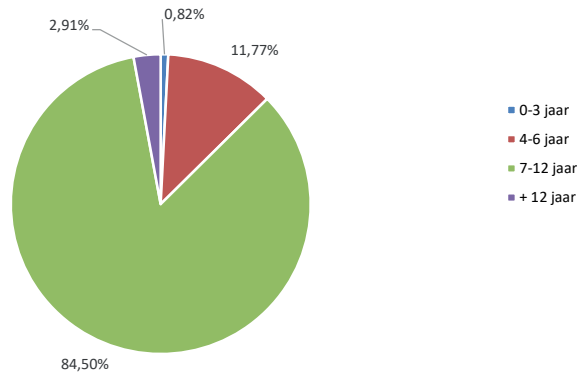
Deelnemers kinderen 'Kijktocht' - totaal/leeftijd	Aantal	Percentage
0-3 jaar	18	0,90%
4-6 jaar	240	11,98%
7-12 jaar	1681	83,92%
+ 12 jaar	64	3,20%
Totaal	2003	100,00%

Deelnemers kinderen 'Kijktocht' - totaal/leeftijd

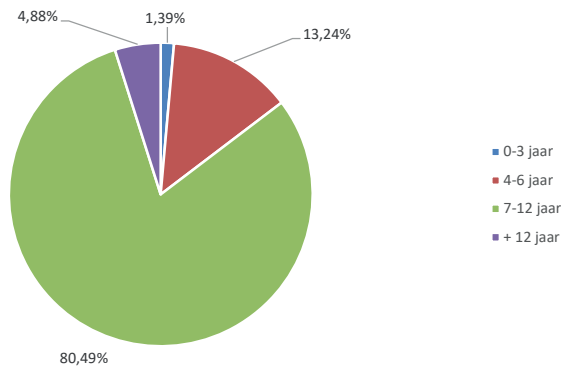
Deelnemers kinderen 'Kijktocht' - Nederlandstaligen/leeftijd	Aantal	Percentage
0-3 jaar	14	0,82%
4-6 jaar	202	11,77%
7-12 jaar	1450	84,50%
+ 12 jaar	50	2,91%
Totaal	1716	100,00%

Deelnemers kinderen 'Kijktocht' - Nederlandstaligen/leeftijd

Deelnemers kinderen 'Kijktocht' - Franstaligen/leeftijd	Aantal	Percentage
0-3 jaar	4	1,39%
4-6 jaar	38	13,24%
7-12 jaar	231	80,49%
+ 12 jaar	14	4,88%
Totaal	287	100,00%

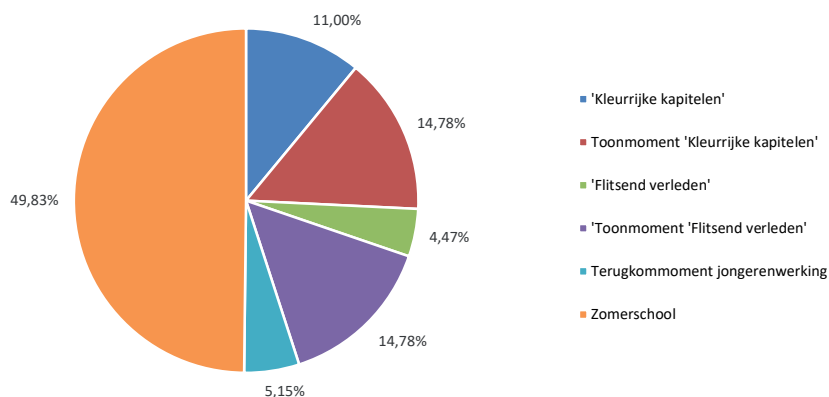
Deelnemers kinderen 'Kijktocht' - Franstaligen/leeftijd

Focus: Vakantiekampen

Deelnemers - vakantiekampen voor kinderen en jongeren	Aantal	Percentage
'Kleurrijke kapitelen'	32	11,00%
Toonmoment 'Kleurrijke kapitelen'	43	14,78%
'Flitsend verleden'	13	4,47%
'Toonmoment 'Flitsend verleden'	43	14,78%
Terugkommoment jongerenwerking	15	5,15%
Zomerschool	145	49,83%
Totaal	291	100,00%

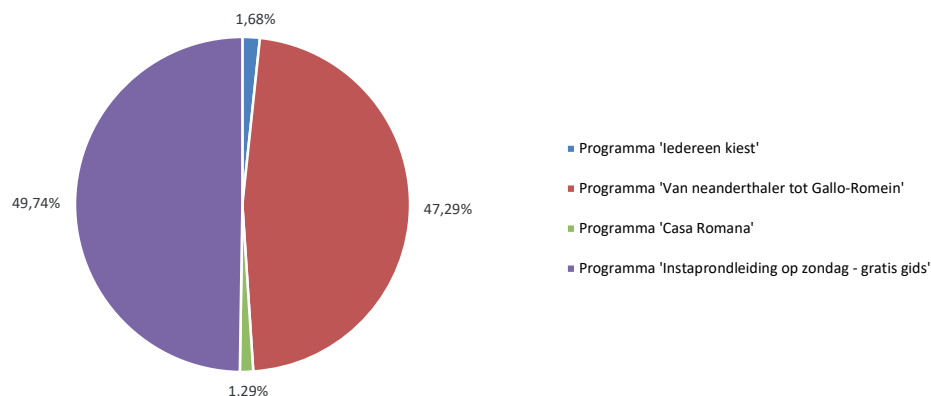
Deelnemers - vakantiekampen voor kinderen en jongeren

Focus: Permanente tentoonstelling - begeleide rondleidingen voor individuen (excl. verenigingen en scholen)

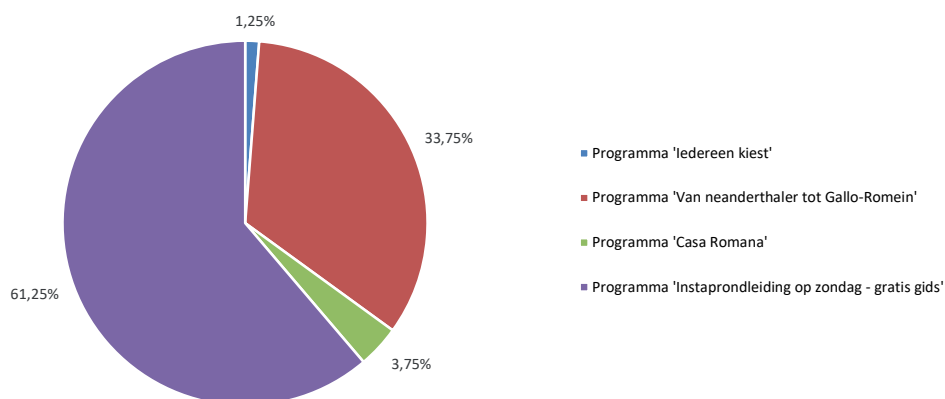
Permanente tentoonstelling - bezoekers individueel - deelname begeleide rondleidingen	Aantal	Percentage
Programma 'Iedereen kiest'	13	1,68%
Programma 'Van neanderthaler tot Gallo-Romein'	367	47,29%
Programma 'Casa Romana'	10	1,29%
Programma 'Instaprondleiding op zondag - gratis gids'	386	49,74%
Totaal	776	100,00%

Permanente tentoonstelling - bezoekers individueel - deelname begeleide rondleidingen

Permanente tentoonstelling - begeleide rondleidingen	Aantal	Percentage
Programma 'Iedereen kiest'	1	1,25%
Programma 'Van neanderthaler tot Gallo-Romein'	27	33,75%
Programma 'Casa Romana'	3	3,75%
Programma 'Instaprondleiding op zondag - gratis gids'	49	61,25%
Totaal	80	100,00%

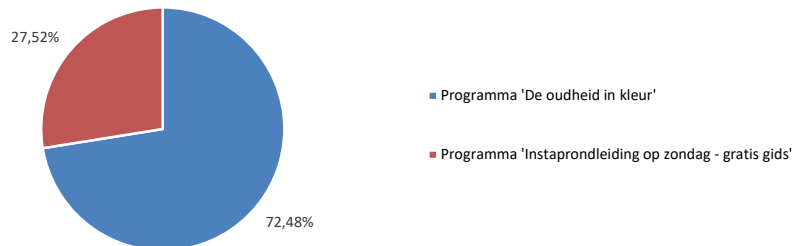
Permanente tentoonstelling - begeleide rondleidingen

Focus: tijdelijke tentoonstelling - begeleide rondleidingen voor individuen (excl. verenigingen en scholen)

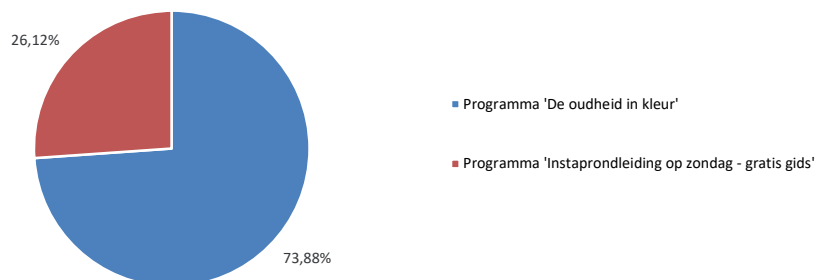
Tijdelijke tentoonstelling - bezoekers individueel - deelname begeleide rondleidingen	Aantal	Percentage
Programma 'De oudheid in kleur'	1259	72,48%
Programma 'Instaprondleiding op zondag - gratis gids'	478	27,52%
Totaal	1737	100,00%

Tijdelijke tentoonstelling - bezoekers individueel - deelname begeleide rondleidingen

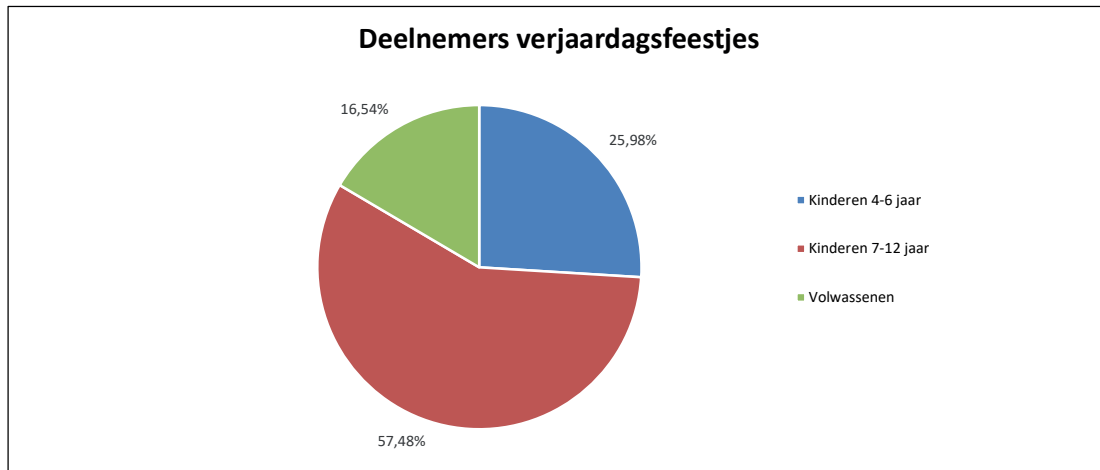
Tijdelijke tentoonstelling - begeleide rondleidingen	Aantal	Percentage
Programma 'De oudheid in kleur'	99	73,88%
Programma 'Instaprondleiding op zondag - gratis gids'	35	26,12%
Totaal	134	100,00%

Tijdelijke tentoonstelling - begeleide rondleidingen

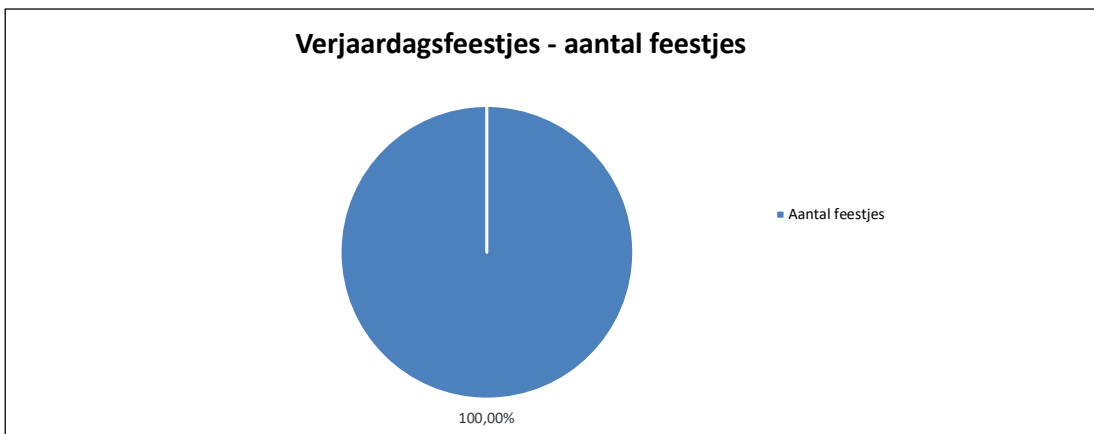

Focus: Verjaardagsfeestjes

Deelnemers verjaardagsfeestjes	Aantal	Percentage
Kinderen 4-6 jaar	33	25,98%
Kinderen 7-12 jaar	73	57,48%
Volwassenen	21	16,54%
Totaal	127	100,00%

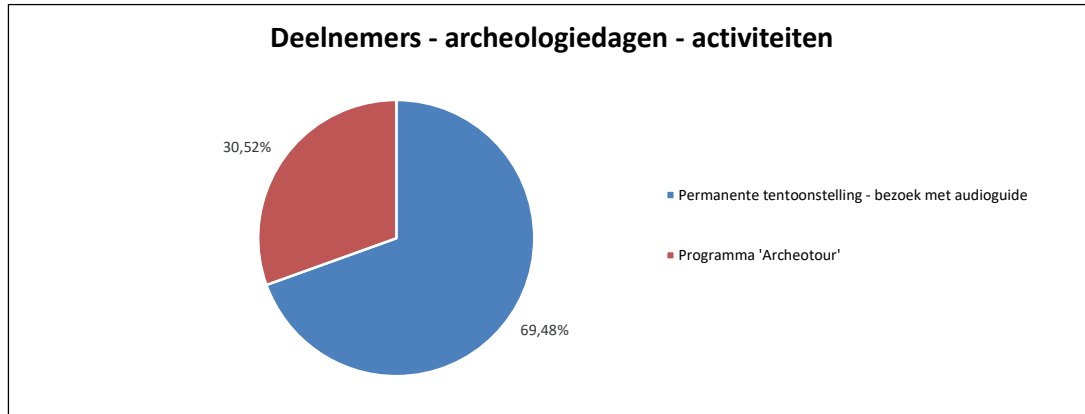

Verjaardagsfeestjes - aantal feestjes	Aantal	Percentage
Aantal feestjes	10	100,00%
Totaal	10	100,00%

Focus: Archeologiedagen

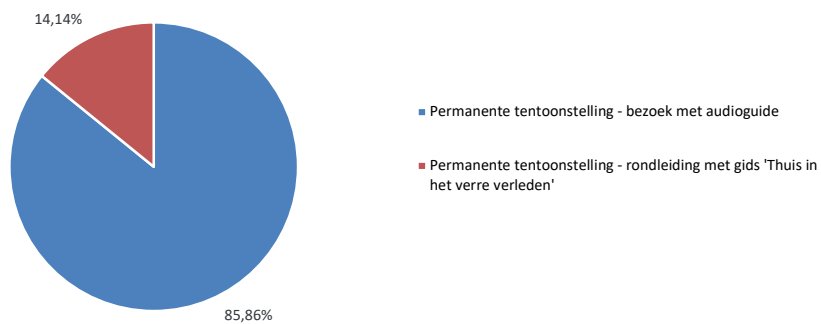
Deelnemers - archeologiedagen - activiteiten	Aantal	Percentage
Permanente tentoonstelling - bezoek met audioguide	346	69,48%
Programma 'Archeotour'	152	30,52%
Totaal	498	100,00%

Focus: Erfgoeddag

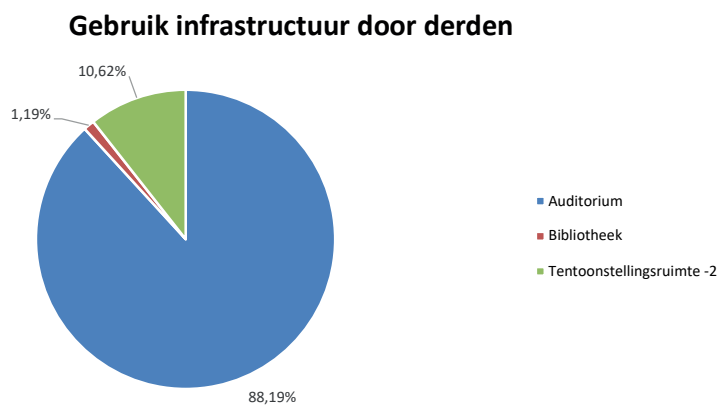
Deelnemers - erfgoeddag - activiteiten	Aantal	Percentage
Permanente tentoonstelling - bezoek met audioguide	492	85,86%
Permanente tentoonstelling - rondleiding met gids 'Thuis in het verre verleden'	81	14,14%
Totaal	573	100,00%

Deelnemers - erfgoeddag - activiteiten

Focus: Gebruik infrastructuur door derden

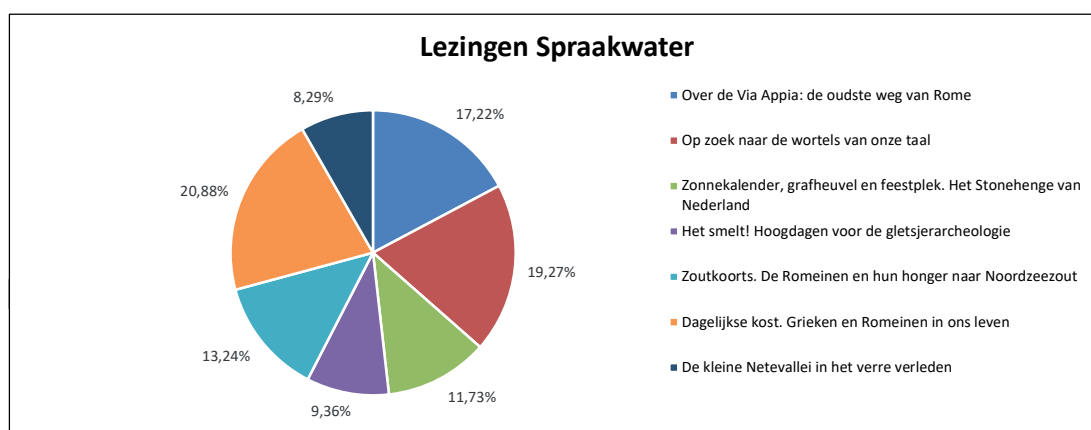
Gebruik infrastructuur door derden	Aantal	Percentage
Auditorium	1337	88,19%
Bibliotheek	18	1,19%
Tentoonstellingsruimte -2	161	10,62%
Totaal	1516	100,00%

Focus: Lezingenreeks Spraakwater

Varia: lezingenreeks Spraakwater	Auditorium	Online*	Totaal	Percentage
Over de Via Appia: de oudste weg van Rome prof.dr. Stephan Mols & dr. Christel Veen (Radboud Universiteit Nijmegen)	14	146	160	17,22%
Op zoek naar de wortels van onze taal dr. Alwin Kloekhorst (Universiteit Leiden)	51	128	179	19,27%
Zonnekalender, grafheuvel en feestplek. Het Stonehenge van Nederland Cristian van der Linde (BAAC BV)	35	74	109	11,73%
Het smelt! Hoogdagen voor de gletsjerarcheologie Marcel Cornelissen (Institut Kulturen der Alpen Luzern)	37	50	87	9,36%
Zoutkoorts. De Romeinen en hun honger naar Noordzeezout Dr. Michiel Dekoninck	36	87	123	13,24%
Dagelijkse kost. Grieken en Romeinen in ons leven Patrick De Rynck	67	127	194	20,88%
De kleine Netevallei in het verre verleden. Van bodemstalen naar realistische reconstructiebeelden Dr. Annelies Storme	26	51	77	8,29%
Subtotaal	266	663	929	100,00%

* Tellen niet mee in het totaal van de bezoekerscijfers (pagina 2)

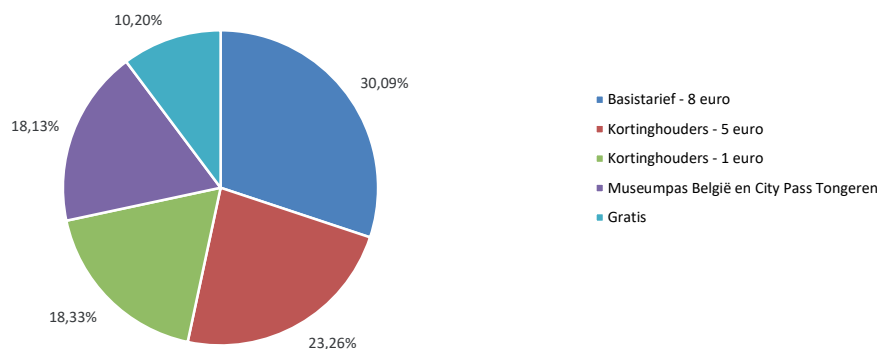

Tickets

Permanente tentoonstelling - bezoekers individueel - soorten tickets - overzicht	Aantal	Percentage
Basistarief - 8 euro		
Volwassenen 19-65 jaar	12673	30,09%
<i>Subtotaal</i>	<i>12673</i>	
Kortinghouders - 5 euro		
Algemeen		
Volwassenen 65+	6151	14,60%
Leerkrachten Vlaanderen	1632	3,87%
Studenten	1407	3,34%
Mensen met een handicap	322	0,76%
Leden Davidsfonds	22	0,05%
Rechthebbenden volumekorting	42	0,10%
Leden Willemsfonds	2	0,00%
Houder bon Cultuursmakers	2	0,00%
Houder bon La Ligue des familles	7	0,02%
Houders abonnementen en passen		
Houder Bokrijkabonnement 18+	208	0,49%
<i>Subtotaal</i>	<i>9795</i>	
Kortinghouders - 1 euro		
Kinderen 4-18 jaar	7599	18,04%
Rechthebbenden 'Iedereen Verdient Vakantie'	120	0,28%
<i>Subtotaal</i>	<i>7719</i>	
City Pass Tongeren en Museumpas België		
Houders Museumpas België	7335	17,42%
Houders City Pass stad Tongeren	301	0,71%
<i>Subtotaal</i>	<i>7636</i>	
Gratis		
Algemeen		
Kinderen 0-3 jaar	552	1,31%
Begeleiders mensen met een handicap	228	0,54%
Leden ICOM	113	0,27%
Gebruikers vrijkaarten	61	0,14%
VIP's/relaties	33	0,08%
Journalisten	42	0,10%
Collega's museumsector (werkbezoeken)	27	0,06%
Gidsen Gallo-Romeins Museum	20	0,05%
Leden Koninklijk Limburgs Geschied- en Oudheidkundig Genootschap	9	0,02%
Begeleiders verjaardagsfeestjes en activiteiten	34	0,08%
Personeel stad Tongeren	24	0,06%
Houders abonnementen en passen		
Houders Bokrijkabonnement 4-18 jaar	188	0,45%
Houders riebestediepas	142	0,34%
Acties		
Gebruikers gezinsticket verspreid via leerlingen (scholenactie)	1751	4,16%
Evenementen		
Deelnemers 'Archeologiedagen'	573	1,36%
Deelnemers 'Erfgoeddag'	498	1,18%
<i>Subtotaal</i>	<i>4295</i>	
Totaal	42118	100,00%

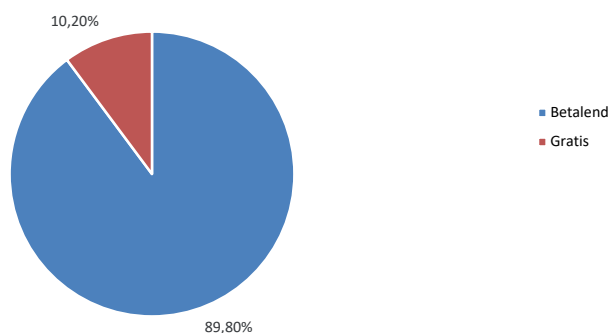
Permanente tentoonstelling - bezoekers individueel - soorten tickets - samenvatting	Aantal	Percentage
Basistarief - 8 euro	12673	30,09%
Kortinghouders - 5 euro	9795	23,26%
Kortinghouders - 1 euro	7719	18,33%
Museumpas België en City Pass Tongeren	7636	18,13%
Gratis	4295	10,20%
Totaal	42118	100,00%

Permanente tentoonstelling - bezoekers individueel - soorten tickets - samenvatting

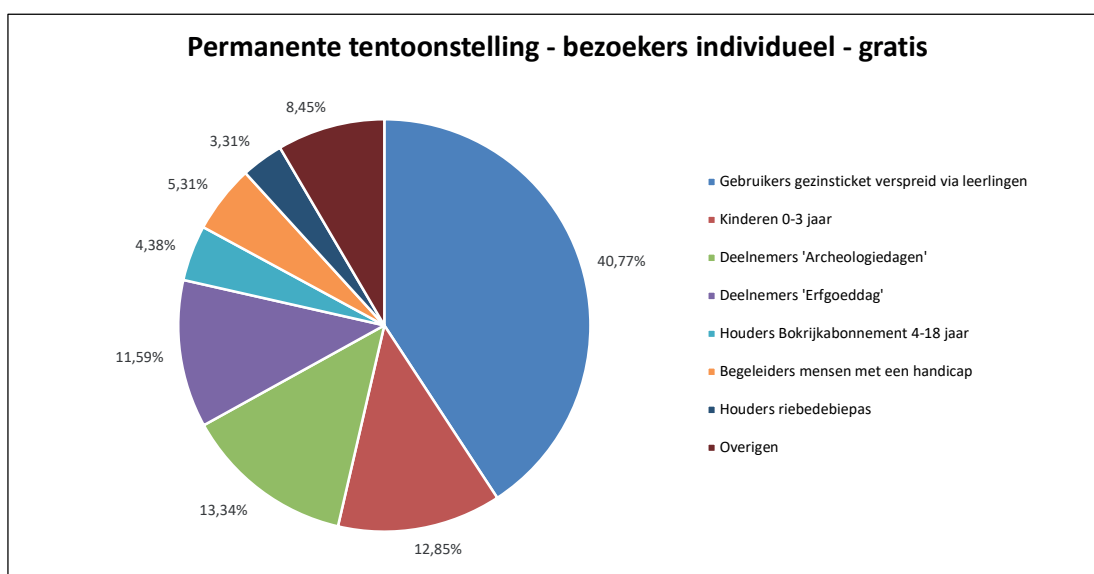

Permanente tentoonstelling - bezoekers individueel - betalend/gratis	Aantal	Percentage
Betalend	37823	89,80%
Gratis	4295	10,20%
Totaal	42118	100,00%

Permanente tentoonstelling - bezoekers individueel - betalend/gratis

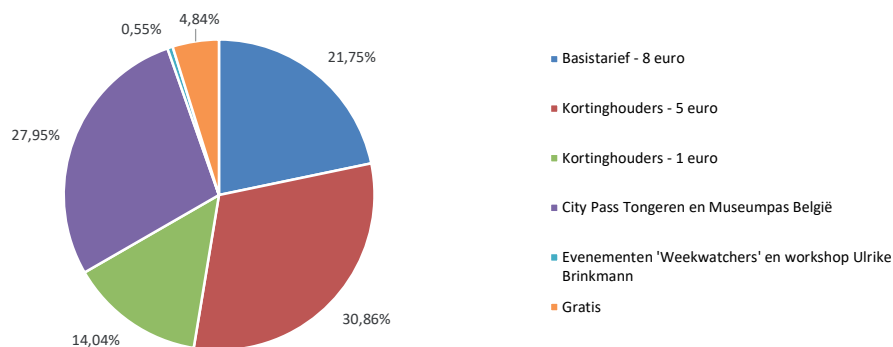
Permanente tentoonstelling - bezoekers individueel - gratis	Aantal	Percentage
Gebruikers gezinsticket verspreid via leerlingen	1751	40,77%
Deelnemers 'Archeologiedagen'	573	13,34%
Kinderen 0-3 jaar	552	12,85%
Deelnemers 'Erfgoeddag'	498	11,59%
Begeleiders mensen met een handicap	228	5,31%
Houders Bokrijkabonnement 4-18 jaar	188	4,38%
Houders Riebedebiepas	142	3,31%
Leden ICOM	113	2,63%
Gebruikers vrijkaarten	61	1,42%
Journalisten	42	0,98%
Begeleider verjaardagsfeestjes en activiteiten	34	0,79%
VIP's/relaties	33	0,77%
Collega's museumsector (werkbezoeken)	27	0,63%
Personeel stad Tongeren	24	0,56%
Gidsen Gallo-Romeins Museum	20	0,47%
Leden Koninklijk Limburgs Geschied- en Oudheidkundig Genootschap	9	0,21%
Totaal	4295	100,00%

Tijdelijke tentoonstelling - bezoekers individueel - soorten tickets - overzicht	Aantal	Percentage
Basistarief - 8 euro		
Volwassenen 19-65 jaar	8214	21,75%
<i>Subtotaal</i>	8214	
Kortinghouders - 5 euro		
Volwassenen 65+	7621	20,18%
Leerkrachten Vlaanderen	1785	4,73%
Studenten	1149	3,04%
Mensen met een handicap	316	0,84%
Rechthebbenden volumekorting	521	1,38%
Leden Davidsfonds	76	0,20%
Leden Landelijke gilden	23	0,06%
Leden Femma	25	0,07%
Leden Willemsfonds	7	0,02%
Houders Plus-pas	55	0,15%
<i>Subtotaal</i>	11578	
Kortinghouders - 1 euro		
Kinderen 4-18 jaar	5304	14,04%
<i>Subtotaal</i>	5304	
City Pass Tongeren en Museumpas België		
Houders Museumpas België	10482	27,76%
Houders City Pass stad Tongeren	74	0,20%
<i>Subtotaal</i>	10556	
Gratis		
Kinderen 0-3 jaar	262	0,69%
Gebruikers vrijkaarten	268	0,71%
Leden ICOM	235	0,62%
Begeleiders mensen met een handicap	252	0,67%
Houders Riebedebiepas	195	0,52%
Gidsen Gallo-Romeins Museum	68	0,18%
Journalisten	63	0,17%
Personeel stad Tongeren	30	0,08%
Leden Koninklijk Limburgs Geschied- en Oudheidkundig Genootschap	12	0,03%
Collega's museumsector (werkbezoeken)	36	0,10%
VIP's/relaties	17	0,05%
Cursisten opleiding toeristisch gids Limburg (Syntra - PXL)	13	0,03%
<i>Subtotaal</i>	1451	
Acties 5 euro (3 euro korting op regulier tarief)		
Houders bon Femme d'Aujourd'hui	55	0,15%
Houders bon Cultuursmaker	13	0,03%
Houders bon La Ligue des familles	10	0,03%
<i>Subtotaal</i>	78	
Acties gratis		
Houders bon Belang van Limburg	338	0,89%
<i>Subtotaal</i>	338	
Evenement gratis		
Radio 1 'Voorproevers'	39	0,10%
<i>Subtotaal</i>	39	
Evenementen betalend		
Radio 2 'Weekwatchers (20 euro)	159	0,42%
Workshop Ulrike Brinkmann (17,50 euro)	49	0,13%
<i>Subtotaal</i>	208	
Totaal	37766	100,00%

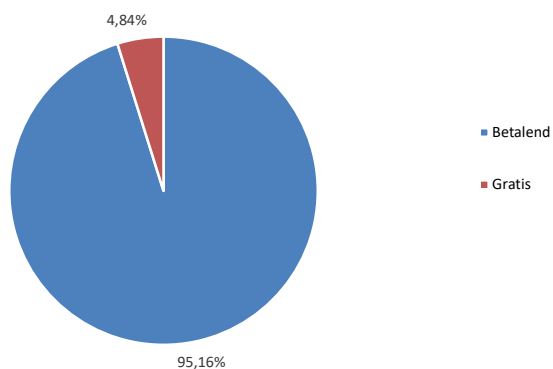
Tijdelijke tentoonstelling - bezoekers individueel - soorten tickets - overzicht	Aantal	Percentage
Basistarief - 8 euro	8214	21,75%
Kortinghouders - 5 euro	11656	30,86%
Kortinghouders - 1 euro	5304	14,04%
City Pass Tongeren en Museumpas België	10556	27,95%
Evenementen 'Weekwatchers' en workshop Ulrike Brinkmann	208	0,55%
Gratis	1828	4,84%
Totaal	37766	100,00%

Tijdelijke tentoonstelling - bezoekers individueel - soorten tickets - overzicht

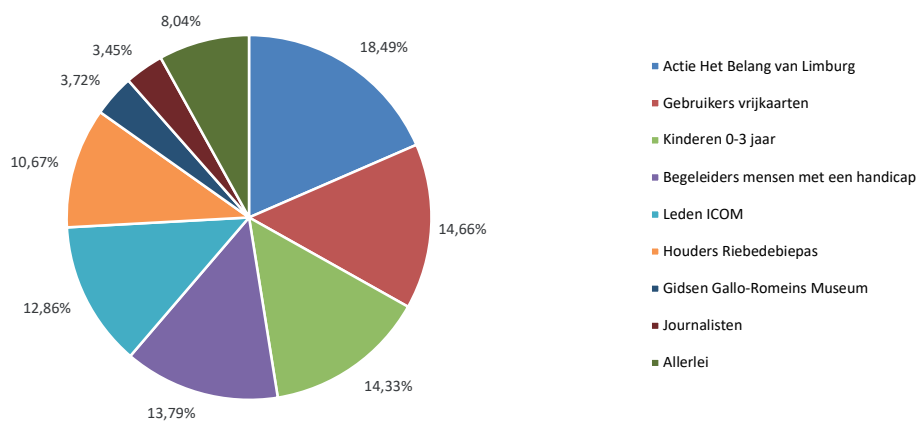
Tijdelijke tentoonstelling - bezoekers individueel - betalend/gratis	Aantal	Percentage
Betalend	35938	95,16%
Gratis	1828	4,84%
Totaal	37766	100,00%

Tijdelijke tentoonstelling - bezoekers individueel - betalend/gratis

Tijdelijke tentoonstelling - bezoekers individueel - gratis	Aantal	Percentage
Actie Het Belang van Limburg	338	18,49%
Gebruikers vrijkaarten	268	14,66%
Kinderen 0-3 jaar	262	14,33%
Begeleiders mensen met een handicap	252	13,79%
Leden ICOM	235	12,86%
Houders Riebedebiepas	195	10,67%
Gidsen Gallo-Romeins Museum	68	3,72%
Journalisten	63	3,45%
Evenement Radio 1 'Voorproevers'	39	2,13%
Collega's museumsector (werkbezoeken)	36	1,97%
Personeel stad Tongeren	30	1,64%
VIP's/relaties	17	0,93%
Cursisten opleiding toeristisch gids Limburg (Syntra - PXL)	13	0,71%
Leden Koninklijk Limburgs Geschied- en Oudheidkundig Genootschap	12	0,66%
Totaal	1828	100,00%

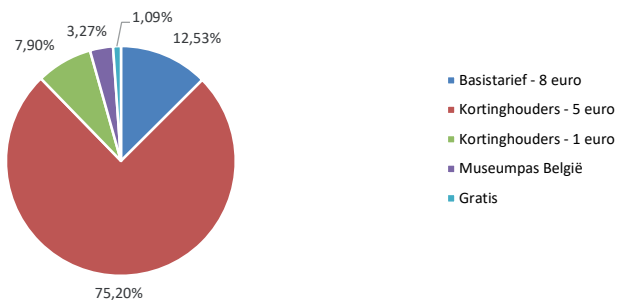
Tijdelijke tentoonstelling - bezoekers individueel - gratis

Permanente tentoonstelling - bezoekers individueel - begeleide rondleiding 'Van neanderthaler tot Gallo-Romein' - ticketsoort	Aantal	Percentage
Basistarief - 8 euro		
Volwassenen 19-65 jaar	46	12,53%
<i>Subtotaal</i>	46	
Kortinghouders - 5 euro		
Volwassenen 65+	267	72,75%
Leerkrachten Vlaanderen	3	0,82%
Studenten	6	1,63%
<i>Subtotaal</i>	276	
Kortinghouders - 1 euro		
Kinderen 4-18 jaar	24	6,54%
Rechthebbenden Iedereen verdient vakantie	5	1,36%
<i>Subtotaal</i>	29	
Museumpas België		
Houders Museumpas België	12	3,27%
<i>Subtotaal</i>	12	
Gratis		
Kinderen 0-3 jaar	1	0,27%
Begeleiders mensen met een handicap	3	0,82%
<i>Subtotaal</i>	4	
Totaal	367	100,00%

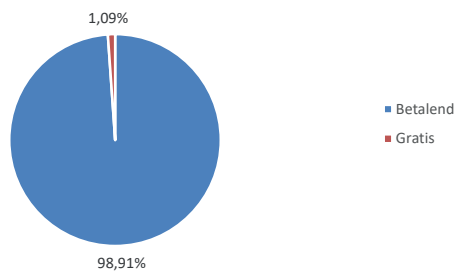
Permanente tentoonstelling - bezoekers individueel - begeleide rondleiding 'Van neanderthaler tot Gallo-Romein' - soorten tickets - overzicht	Aantal	Percentage
Basistarief - 8 euro	46	12,53%
Kortinghouders - 5 euro	276	75,20%
Kortinghouders - 1 euro	29	7,90%
Museumpas België	12	3,27%
Gratis	4	1,09%
Totaal	367	100,00%

Permanente tentoonstelling - bezoekers individueel - begeleide rondleiding 'Van neanderthaler tot Gallo-Romein' - soorten tickets - overzicht

Permanente tentoonstelling - bezoekers individueel - begeleide rondleiding 'Van neanderthaler tot Gallo-Romein' - betalend/gratis	Aantal	Percentage
Betalend	363	98,91%
Gratis	4	1,09%
Totaal	367	100,00%

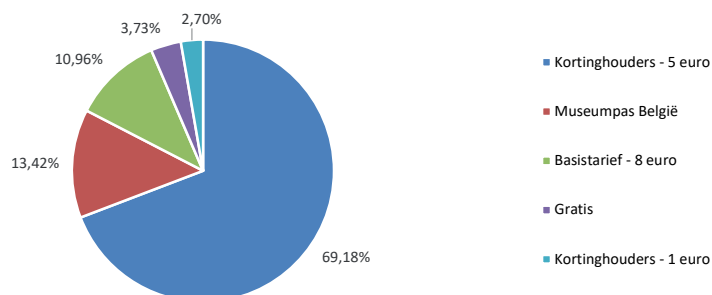
Permanente tentoonstelling - bezoekers individueel - begeleide rondleiding 'Van neanderthaler tot Gallo-Romein' - betalend/gratis

Tijdelijke tentoonstelling - bezoekers individueel - begeleide rondleiding 'De oudheid in kleur' - ticketsoort	Aantal	Percentage
Basistarief - 8 euro		
Volwassenen 19-65 jaar	138	10,96%
<i>Subtotaal</i>	<i>138</i>	
Kortinghouders - 5 euro		
Rechthebbenden volumekorting	477	37,89%
Volwassenen 65+	359	28,51%
Personen met een handicap	14	1,11%
Studenten	12	0,95%
Leerkrachten Vlaanderen	8	0,64%
Leden Davidsfonds	1	0,08%
<i>Subtotaal</i>	<i>871</i>	
Kortinghouders - 1 euro		
Kinderen 4-18 jaar	34	2,70%
<i>Subtotaal</i>	<i>34</i>	
Museumpas België		
Houders Museumpas België	169	13,42%
<i>Subtotaal</i>	<i>169</i>	
Gratis		
Kinderen 0-3 jaar	4	0,32%
Begeleiders mensen met een handicap	15	1,19%
Leden ICOM	12	0,95%
Leden Koninklijk Limburgs Geschied- en Oudheidkundig Genootschap	1	0,08%
Eigen gidsen	4	0,32%
Cursisten opleiding toeristisch gids Limburg (Syntra - PXL)	11	0,87%
<i>Subtotaal</i>	<i>47</i>	
Totaal	1259	100,00%

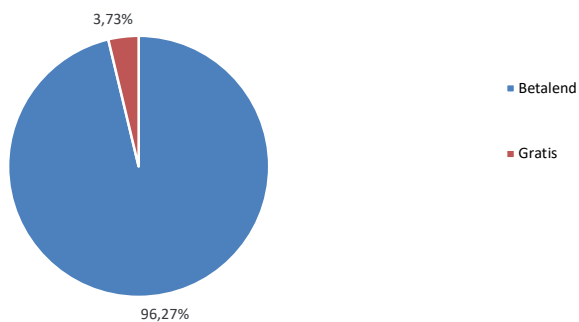
Tijdelijke tentoonstelling - bezoekers individueel - begeleide rondleiding 'De oudheid in kleur' - soorten tickets - overzicht	Aantal	Percentage
Kortinghouders - 5 euro	871	69,18%
Museumpas België	169	13,42%
Basistarief - 8 euro	138	10,96%
Gratis	47	3,73%
Kortinghouders - 1 euro	34	2,70%
Totaal	1259	100,00%

Tijdelijke tentoonstelling - bezoekers individueel - begeleide rondleiding 'De oudheid in kleur' - soorten tickets - overzicht

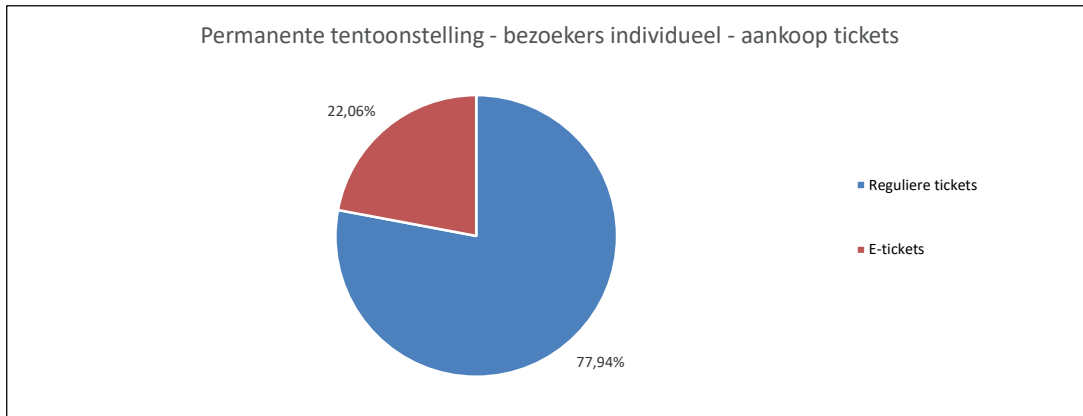
Tijdelijke tentoonstelling - bezoekers individueel - begeleide rondleiding 'De oudheid in kleur' - betalend/gratis	Aantal	Percentage
Betalend	1212	96,27%
Gratis	47	3,73%
Totaal	1259	100,00%

Tijdelijke tentoonstelling - bezoekers individueel - begeleide rondleiding 'De oudheid in kleur' - betalend/gratis

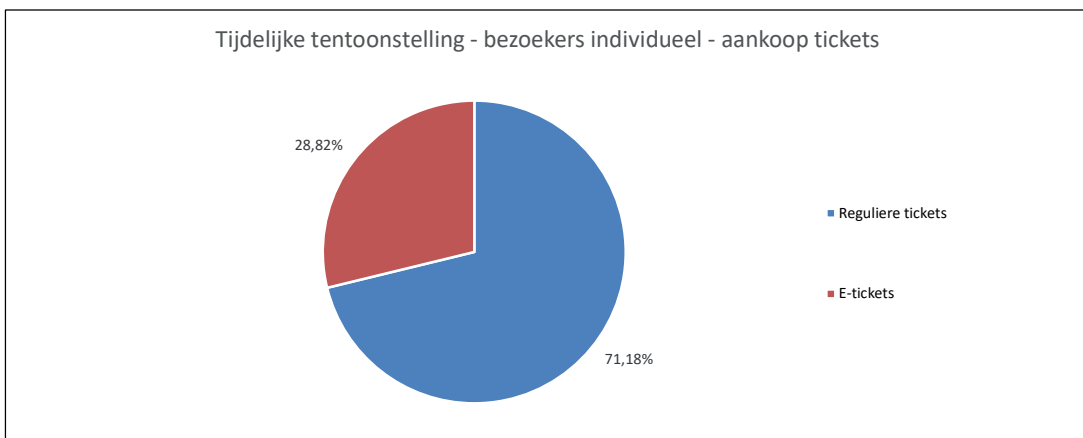

Focus: aankoop tickets

Permanente tentoonstelling - bezoekers individueel - aankoop tickets	Aantal	Percentage
Reguliere tickets	32754	77,94%
E-tickets	9269	22,06%
Totaal	42023	100,00%

Tijdelijke tentoonstelling - bezoekers individueel - aankoop tickets	Aantal	Percentage
Reguliere tickets	26883	71,18%
E-tickets	10883	28,82%
Totaal	37766	100,00%

Uitgedeelde kaarten

	Januari	Februari	Maart	April	Mei	Juni	Juli	Augustus	September	Oktober	November	December	Totaal
Nederlandstalig	1493	2549	3414	3612	4508	1097	0	0	1038	1772	1361	889	21733
Franstalig	242	418	597	154	854	208	108	41	204	302	255	165	3548
Totaal	1735	2967	4011	3766	5362	1305	108	41	1242	2074	1616	1054	25281

Ontvangen kaarten

	Januari	Februari	Maart	April	Mei	Juni	Juli	Augustus	September	Oktober	November	December	Totaal
Nederlandstalig	23	29	24	40	25	20	87	141	2	15	7	15	428
Franstalig	4	3	4	2	3	2	6	9	0	1	2	2	38
Totaal	27	32	28	42	28	22	93	150	2	16	9	17	466

Bezoekersaantallen

	Januari	Februari	Maart	April	Mei	Juni	Juli	Augustus	September	Oktober	November	December	Totaal
Nederlandstalig	85	108	85	154	91	75	320	528	7	54	28	56	1591
Franstalig	12	11	11	8	10	7	32	52	0	5	6	6	160
Totaal	97	119	96	162	99	82	352	580	7	59	34	62	1751

Focus: bezoekers individueel - actie NMBS

Bezoekers individueel - actie NMBS	Aantal
Individuele	59
Totaal	59

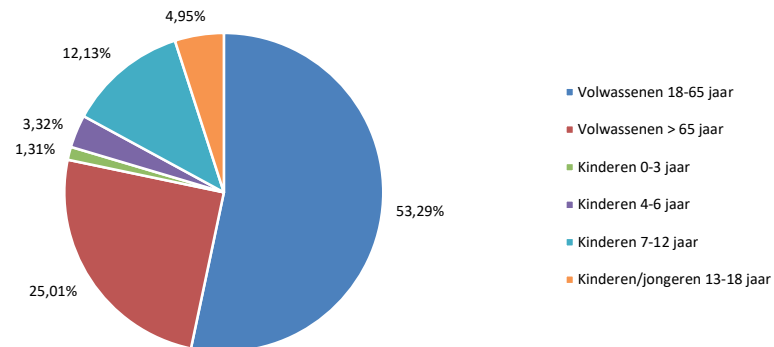
Focus: Gezinsbond

Rechthebbenden spaarpunten Gezinsbond	Aantal
Individuelen	537
Totaal	537

Leeftijden

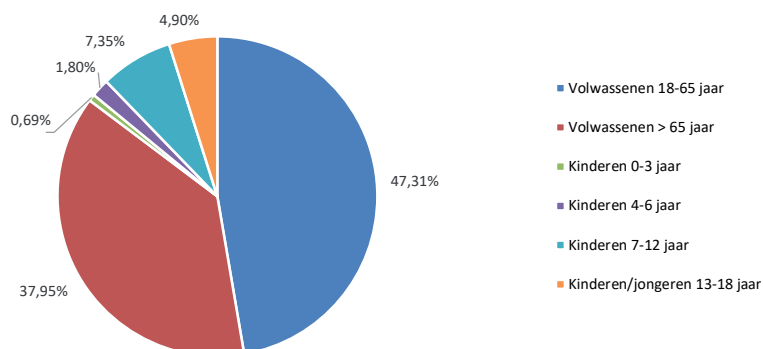
Bezoekers permanente tentoonstelling - individuen/leeftijd	Aantal	Percentage
Volwassenen 18-65 jaar	22445	53,29%
Volwassenen > 65 jaar	10532	25,01%
Kinderen 0-3 jaar	552	1,31%
Kinderen 4-6 jaar	1398	3,32%
Kinderen 7-12 jaar	5108	12,13%
Kinderen/jongeren 13-18 jaar	2083	4,95%
Totaal	42118	100,00%

Bezoekers permanente tentoonstelling - individuen/leeftijd

Bezoekers tijdelijke tentoonstelling - 'De oudheid in kleur' - individuen/leeftijd	Aantal	Percentage
Volwassenen 18-65 jaar	17868	47,31%
Volwassenen > 65 jaar	14332	37,95%
Kinderen 0-3 jaar	262	0,69%
Kinderen 4-6 jaar	680	1,80%
Kinderen 7-12 jaar	2774	7,35%
Kinderen/jongeren 13-18 jaar	1850	4,90%
Totaal	37766	100,00%

Bezoekers tijdelijke tentoonstelling - individuen/leeftijd

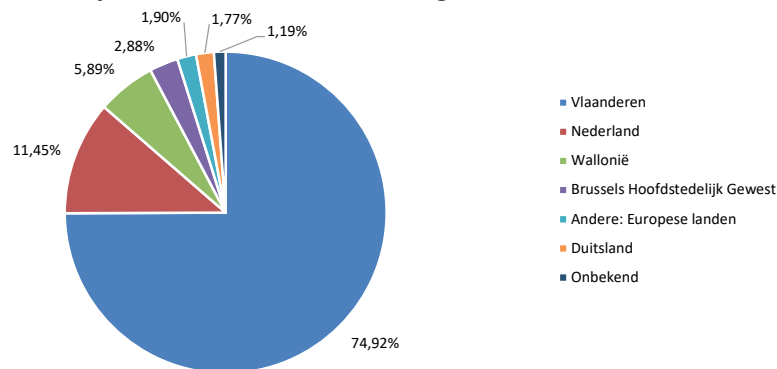
Herkomst

Bezoekers permanente tentoonstelling - herkomst	Aantal	Percentage
Antwerpen	9117	21,65%
Limburg	8708	20,68%
Vlaams-Brabant	5513	13,09%
Oost-Vlaanderen	4906	11,65%
Nederland	4788	11,37%
West-Vlaanderen	3075	7,30%
Luik	1496	3,55%
Brussels Hoofdstedelijk Gewest	1205	2,86%
Andere: Europese landen	794	1,89%
Duitsland	738	1,75%
Waals-Brabant	430	1,02%
Onbekend: België	476	1,13%
Andere: niet-Europese landen	315	0,75%
Namen	243	0,58%
Henegouwen	226	0,54%
Luxemburg	67	0,16%
Onbekend: buiten België	21	0,05%
Totaal	42118	100%

Bezoekers permanente tentoonstelling - herkomst Limburg	Aantal	Percentage
Tongeren	1300	100%
Totaal	1300	100%

Bezoekers permanente tentoonstelling - herkomst - samenvatting	Aantal	Percentage
Vlaanderen	31319	74,36%
Nederland	4788	11,37%
Wallonië	2462	5,85%
Brussels Hoofdstedelijk Gewest	1205	2,86%
Andere: Europese landen	794	1,89%
Duitsland	738	1,75%
Onbekend	497	1,18%
Andere: niet-Europese landen	315	0,75%
Totaal	42118	100%

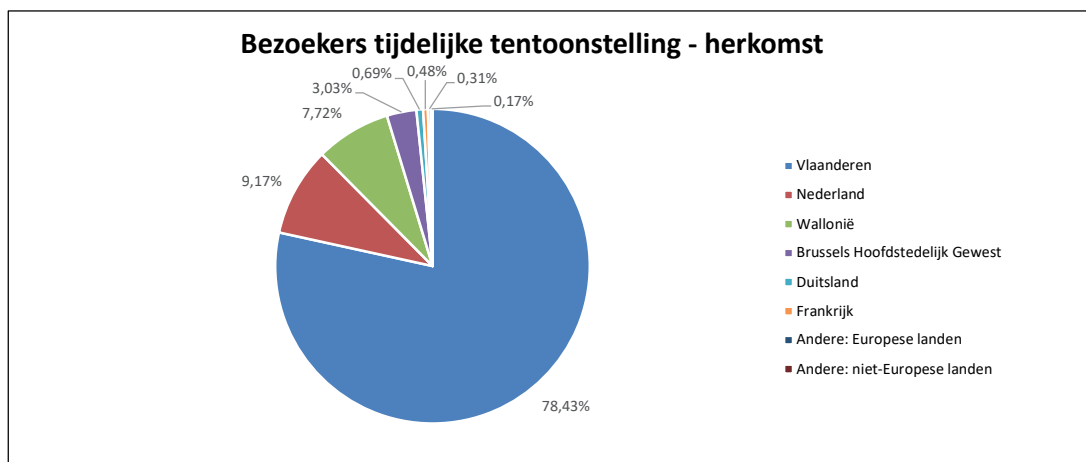
Bezoekers permanente tentoonstelling - herkomst

Bezoekers tijdelijke tentoonstelling 'De oudheid in kleur' - herkomst	Aantal	Percentage
Limburg	10078	26,69%
Antwerpen	8112	21,48%
Vlaams-Brabant	5735	15,19%
Oost-Vlaanderen	3776	10,00%
Nederland	3463	9,17%
Luik	2047	5,42%
West-Vlaanderen	1919	5,08%
Brussels Hoofdstedelijk Gewest	1143	3,03%
Waals-Brabant	316	0,84%
Duitsland	259	0,69%
Henegouwen	232	0,61%
Namen	229	0,61%
Frankrijk	183	0,48%
Andere: Europese landen	118	0,31%
Luxemburg	92	0,24%
Andere: niet-Europese landen	64	0,17%
Totaal	37766	100%

Bezoekers tijdelijke tentoonstelling 'De oudheid in kleur' - herkomst Limburg	Aantal	Percentage
Tongeren	1583	100%
Totaal	1583	100%

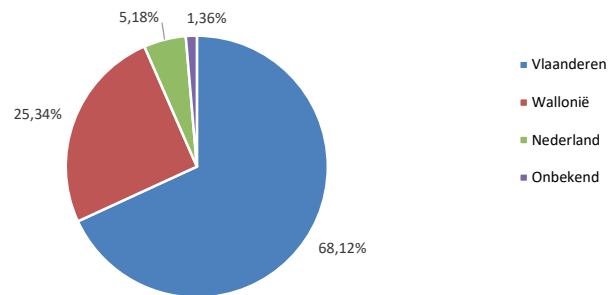
Bezoekers tijdelijke tentoonstelling 'De oudheid in kleur' - herkomst - samenvatting	Aantal	Percentage
Vlaanderen	29620	78,43%
Nederland	3463	9,17%
Wallonië	2916	7,72%
Brussels Hoofdstedelijk Gewest	1143	3,03%
Duitsland	259	0,69%
Frankrijk	183	0,48%
Andere: Europese landen	118	0,31%
Andere: niet-Europese landen	64	0,17%
Totaal	37766	100%

Permanente tentoonstelling - bezoekers individueel - rondleiding 'Van neanderthaler tot Gallo-Romein' - herkomst	Aantal	Percentage
Antwerpen	105	28,61%
Limburg	69	18,80%
Vlaams-Brabant	45	12,26%
Luik	42	11,44%
Oost-Vlaanderen	31	8,45%
Waals-Brabant	30	8,17%
Namen	21	5,72%
Nederland	19	5,18%
Onbekend	5	1,36%
Totaal	367	100%

Permanente tentoonstelling - bezoekers individueel - rondleiding 'Van neanderthaler tot Gallo-Romein' - herkomst - samenvatting	Aantal	Percentage
Vlaanderen	250	68,12%
Wallonië	93	25,34%
Brussels Hoofdstedelijk Gewest	0	0,00%
Nederland	19	5,18%
Onbekend	5	1,36%
Totaal	367	100%

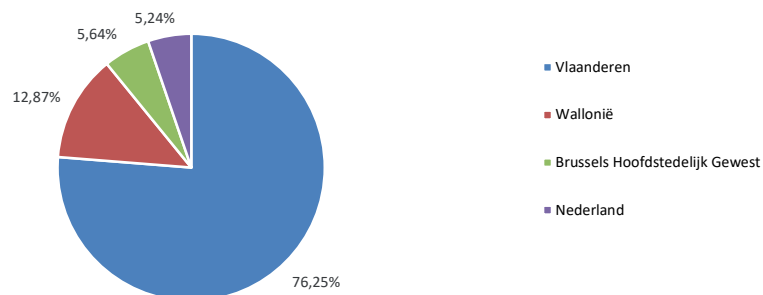
**Permanente tentoonstelling - bezoekers individueel - rondleiding
'Van neanderthaler tot Gallo-Romein' - herkomst - samenvatting**

Tijdelijke tentoonstelling - bezoekers individueel - rondleiding 'De oudheid in kleur' - herkomst	Aantal	Percentage
Antwerpen	110	8,74%
Limburg	695	55,20%
Vlaams-Brabant	111	8,82%
Oost-Vlaanderen	44	3,49%
Nederland	66	5,24%
Luik	117	9,29%
Waals-Brabant	17	1,35%
Brussels Hoofdstedelijk Gewest	71	5,64%
Henegouwen	22	1,75%
Namen	6	0,48%
Totaal	1259	100%

Tijdelijke tentoonstelling - bezoekers individueel - rondleiding 'De oudheid in kleur' - herkomst - samenvatting	Aantal	Percentage
Vlaanderen	960	76,25%
Wallonië	162	12,87%
Brussels Hoofdstedelijk Gewest	71	5,64%
Nederland	66	5,24%
Totaal	1259	100%

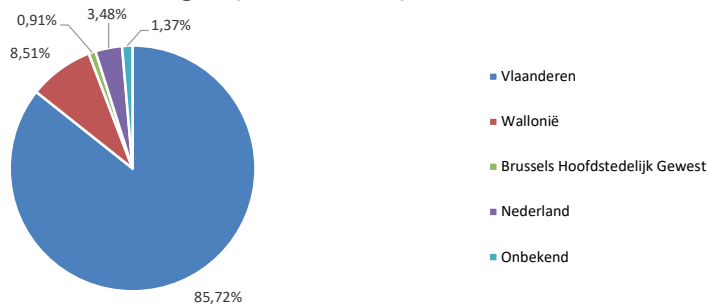
Tijdelijke tentoonstelling - bezoekers individueel - rondleiding 'De oudheid in kleur' - herkomst - samenvatting

Permanente tentoonstelling - gebruikers gezinsticket verspreid via leerlingen (scholenactie)	Aantal	Percentage
Antwerpen	360	20,56%
Limburg	684	39,06%
Brussels Hoofdstedelijk Gewest	16	0,91%
West-Vlaanderen	31	1,77%
Henegouwen	18	1,03%
Vlaams-Brabant	270	15,42%
Luik	105	6,00%
Oost-Vlaanderen	156	8,91%
Waals-Brabant	22	1,26%
Namen	4	0,23%
Nederland	61	3,48%
Onbekend	24	1,37%
Totaal	1751	100%

Permanente tentoonstelling - gebruikers gezinsticket verspreid via leerlingen (scholenactie)	Aantal	Percentage
Vlaanderen	1501	85,72%
Wallonië	149	8,51%
Brussels Hoofdstedelijk Gewest	16	0,91%
Nederland	61	3,48%
Onbekend	24	1,37%
Totaal	1751	100%

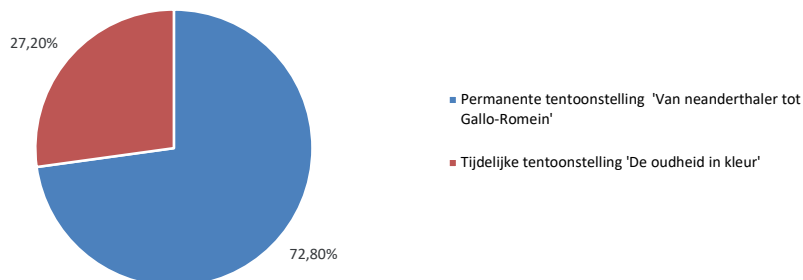
Permanente tentoonstelling - gebruikers gezinsticket verspreid via leerlingen (scholenactie)

Scholen

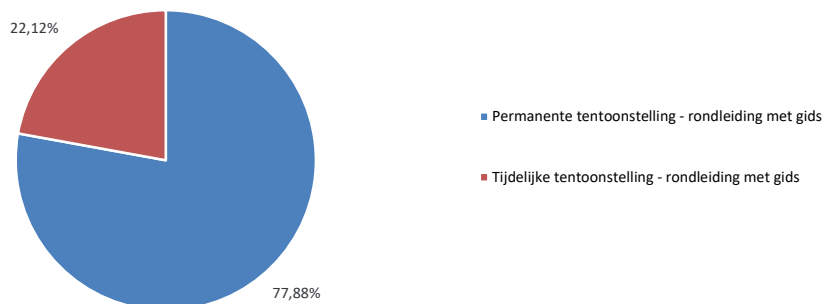
Bezoekers met de school - tentoonstellingstype	Aantal	Percentage
Permanente tentoonstelling 'Van neanderthaler tot Gallo-Romein'	20431	72,80%
Tijdelijke tentoonstelling 'De oudheid in kleur'	7632	27,20%
Totaal	28063	100,00%

Bezoekers met de school - tentoonstellingstype

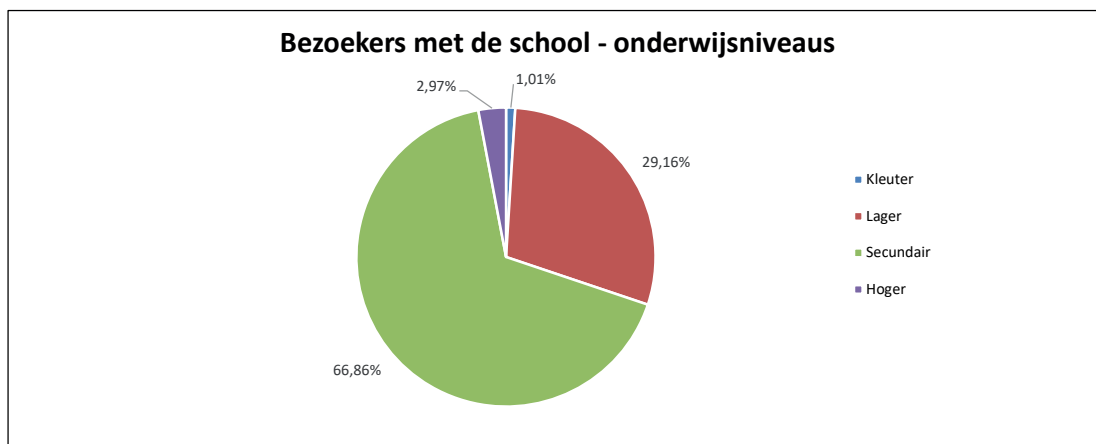

Begeleide rondleidingen voor bezoekers met de school	Aantal	Percentage
Permanente tentoonstelling - rondleiding met gids	1151	77,88%
Tijdelijke tentoonstelling - rondleiding met gids	327	22,12%
Totaal	1478	100,00%

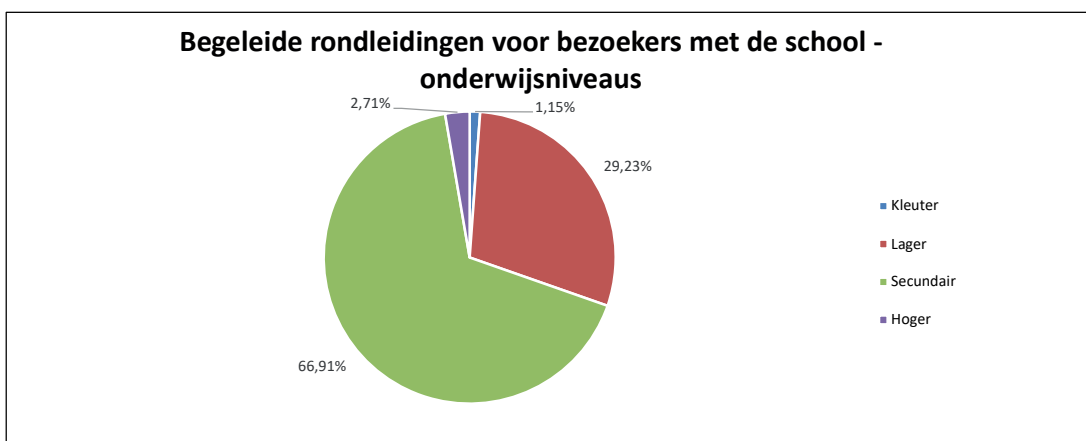
Begeleide rondleidingen voor bezoekers met de school

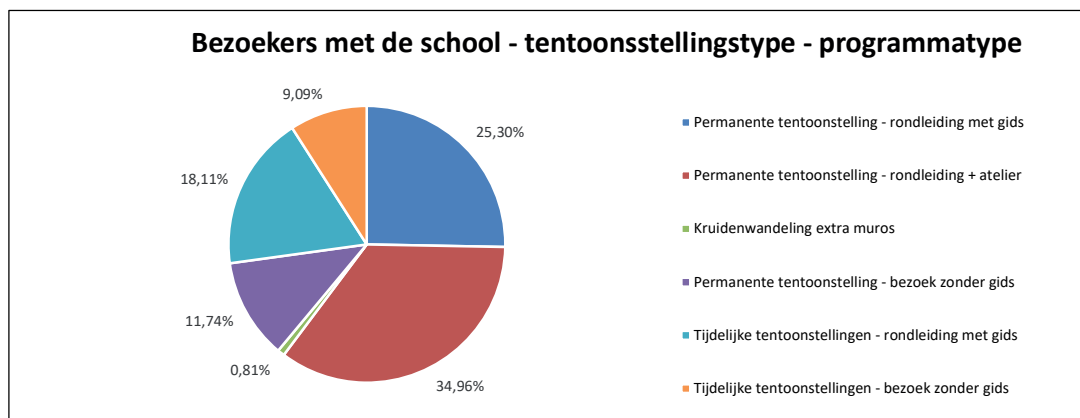
Bezoekers met de school - onderwijsniveaus	Aantal	Percentage
Kleuter	283	1,01%
Lager	8182	29,16%
Secundair	18764	66,86%
Hoger	834	2,97%
Totaal	28063	100,00%

Begeleide rondleidingen voor bezoekers met de school - onderwijsniveaus	Aantal	Percentage
Kleuter - rondleidingen met gids	17	1,15%
Lager - rondleidingen met gids	432	29,23%
Secundair - rondleidingen met gids	989	66,91%
Hoger - rondleidingen met gids	40	2,71%
Totaal	1478	100,00%

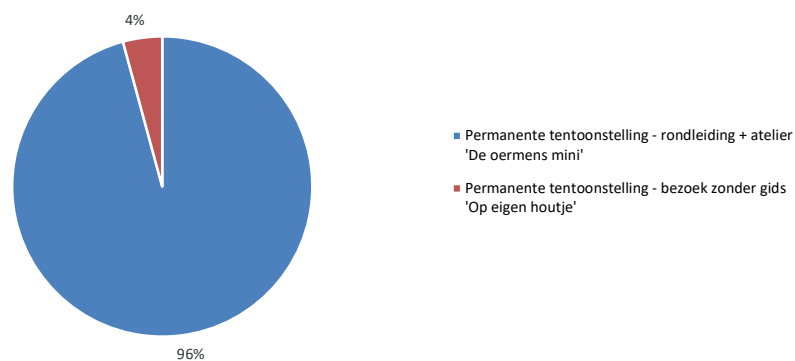
Bezoekers met de school - tentoonstellingstype - programmatype	Aantal	Percentage
Permanente tentoonstelling - rondleiding met gids	7100	25,30%
Permanente tentoonstelling - rondleiding + atelier	9810	34,96%
Kruidenwandeling extra muros	227	0,81%
Permanente tentoonstelling - bezoek zonder gids	3294	11,74%
Tijdelijke tentoonstellingen - rondleiding met gids	5082	18,11%
Tijdelijke tentoonstellingen - bezoek zonder gids	2550	9,09%
Totaal	28063	100,00%

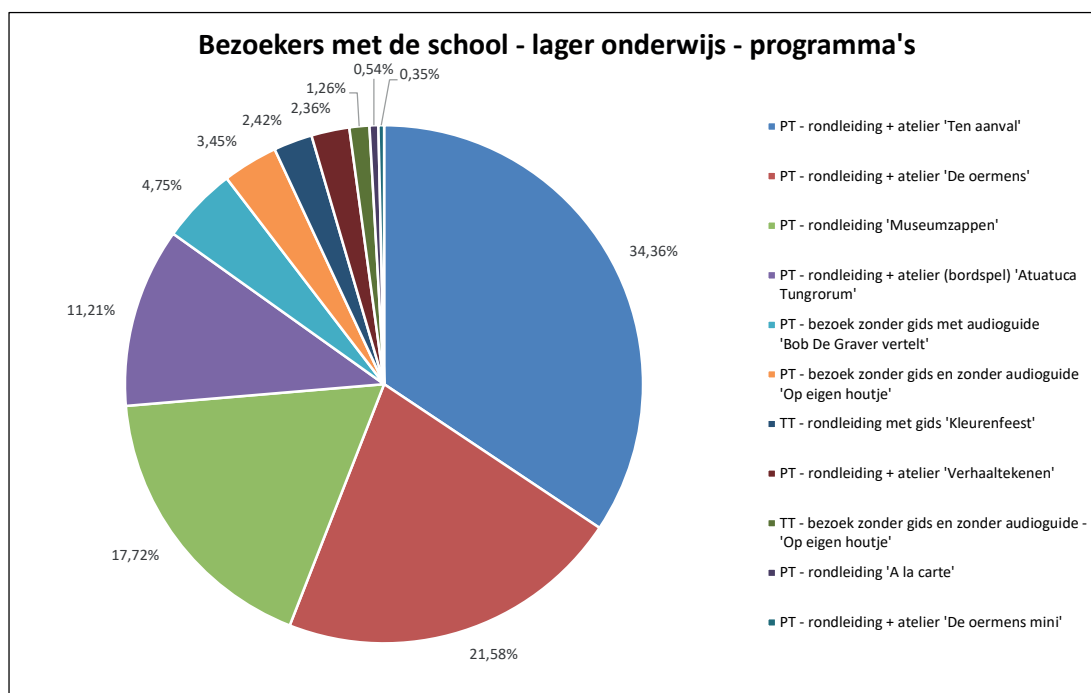
Bezoekers met de school - tentoonstellingstype - programmatype - onderwijsniveaus						
	Kleuters	Lager onderwijs	Secundair onderwijs	Hoger onderwijs	Totaal	Percentage
Permanente tentoonstelling - rondleiding met gids	0	1494	5297	309	7100	25,30%
Permanente tentoonstelling - rondleiding met atelier	271	5716	3823		9810	34,96%
Kruidenwandeling extra muros			227		227	0,81%
Permanente tentoonstelling - bezoek zonder gids	12	671	2365	246	3294	11,74%
Tijdelijke tentoonstelling - rondleiding met gids		198	4748	136	5082	18,11%
Tijdelijke tentoonstelling - bezoek zonder gids		103	2304	143	2550	9,09%
Totaal	283	8182	18764	834	28063	100,00%

Bezoekers met de school - kleuteronderwijs - programma	Bezoekers	Percentage
Permanente tentoonstelling - rondleiding + atelier 'De oermens mini'	271	96%
Permanente tentoonstelling - bezoek zonder gids 'Op eigen houtje'	12	4%
Totaal	283	100%

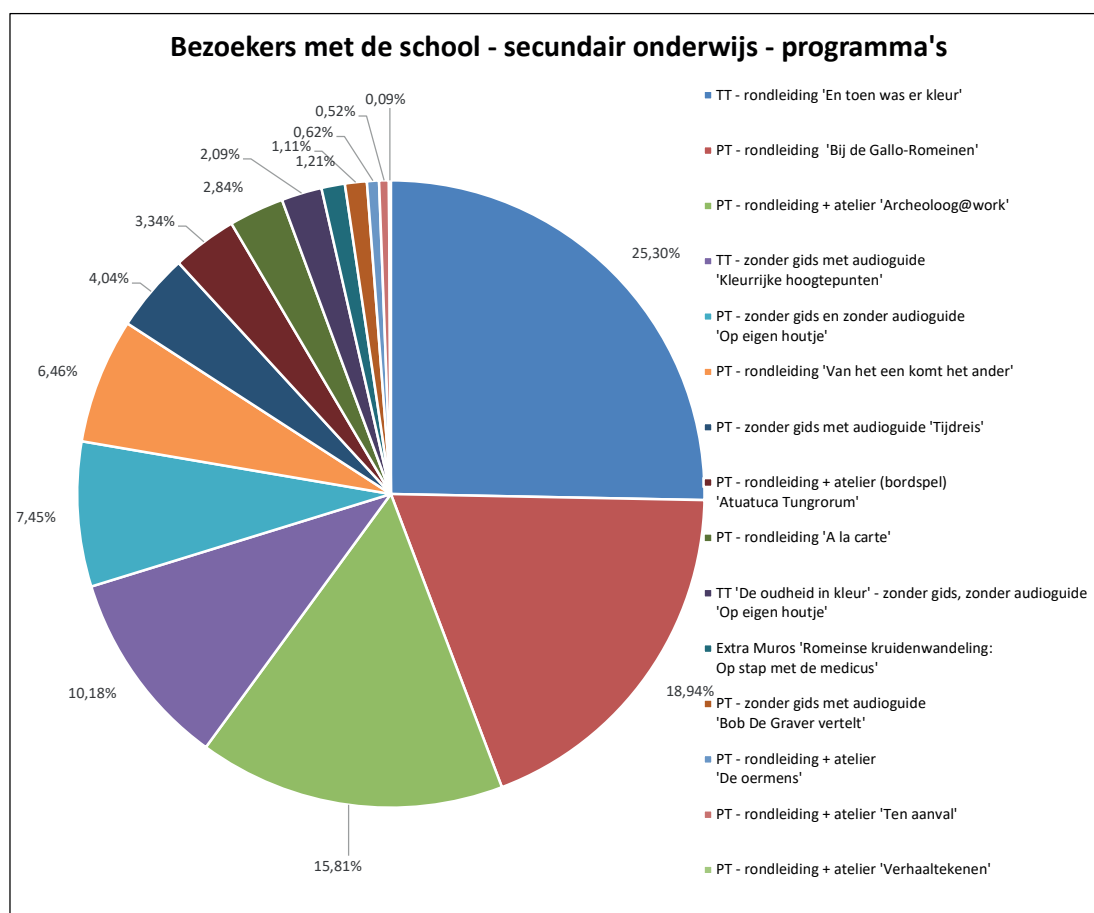
Bezoekers met de school - kleuteronderwijs - programma

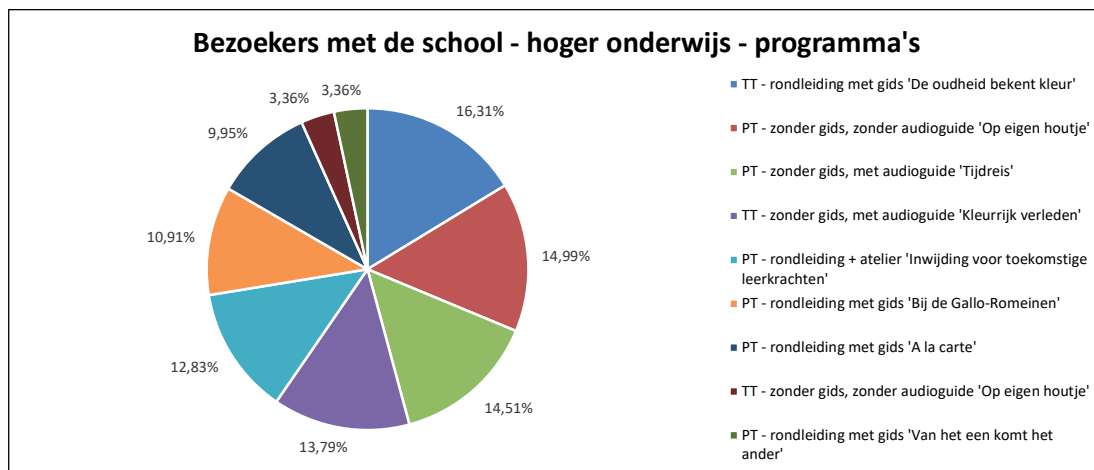
Bezoekers met de school - lager onderwijs - programma's	Aantal	Percentage
Permanente tentoonstelling - rondleiding + atelier 'Ten aanval'	2811	34,36%
Permanente tentoonstelling - rondleiding + atelier 'De oermens'	1766	21,58%
Permanente tentoonstelling - rondleiding 'Museumzappen'	1450	17,72%
Permanente tentoonstelling - rondleiding + atelier (bordspel) 'Atuatuca Tungrorum'	917	11,21%
Permanente tentoonstelling - bezoek zonder gids met audioguide 'Bob De Graver vertelt'	389	4,75%
Permanente tentoonstelling - bezoek zonder gids en zonder audioguide 'Op eigen houtje'	282	3,45%
Tijdelijke tentoonstelling - rondleiding met gids 'Kleurenfeest'	198	2,42%
Permanente tentoonstelling - rondleiding + atelier 'Verhaaltekenen'	193	2,36%
Tijdelijke tentoonstelling - bezoek zonder gids en zonder audioguide - 'Op eigen houtje'	103	1,26%
Permanente tentoonstelling - rondleiding 'A la carte'	44	0,54%
Permanente tentoonstelling - rondleiding + atelier 'De oermens mini'	29	0,35%
Totaal	8182	100%

Bezoekers met de school - secundair onderwijs - programma's	Aantal	Percentage
Tijdelijke tentoonstelling - rondleiding 'En toen was er kleur'	4748	25,30%
Permanente tentoonstelling - rondleiding 'Bij de Gallo-Romeinen'	3553	18,94%
Permanente tentoonstelling - rondleiding + atelier 'Archeoloog@work'	2966	15,81%
Tijdelijke tentoonstelling - zonder gids met audioguide 'Kleurrijke hoogtepunten'	1911	10,18%
Permanente tentoonstelling - zonder gids en zonder audioguide 'Op eigen houtje'	1398	7,45%
Permanente tentoonstelling - rondleiding 'Van het een komt het ander'	1212	6,46%
Permanente tentoonstelling - zonder gids met audioguide 'Tijdreis'	758	4,04%
Permanente tentoonstelling - rondleiding + atelier (bordspel) 'Atuatuca Tungrorum'	627	3,34%
Permanente tentoonstelling - rondleiding 'A la carte'	532	2,84%
Tijdelijke tentoonstelling 'De oudheid in kleur' - zonder gids, zonder audioguide 'Op eigen houtje'	393	2,09%
Extra Muros 'Romeinse kruidenwandeling: Op stap met de medicus'	227	1,21%
Permanente tentoonstelling - zonder gids met audioguide 'Bob De Graver vertelt'	209	1,11%
Permanente tentoonstelling - rondleiding + atelier 'De oermens'	116	0,62%
Permanente tentoonstelling - rondleiding + atelier 'Ten aanval'	97	0,52%
Permanente tentoonstelling - rondleiding + atelier 'Verhaaltekenen'	17	0,09%
Totaal	18764	100%

Bezoekers met de school - hoger onderwijs - programma's	Aantal	Percentage
Tijdelijke tentoonstelling - rondleiding met gids 'De oudheid bekend kleur'	136	16,31%
Permanente tentoonstelling - zonder gids, zonder audioguide 'Op eigen houtje'	125	14,99%
Permanente tentoonstelling - zonder gids, met audioguide 'Tijdreis'	121	14,51%
Tijdelijke tentoonstelling - zonder gids, met audioguide 'Kleurrijk verleden'	115	13,79%
Permanente tentoonstelling - rondleiding + atelier 'Inwijding voor toekomstige leerkrachten'	107	12,83%
Permanente tentoonstelling - rondleiding met gids 'Bij de Gallo-Romeinen'	91	10,91%
Permanente tentoonstelling - rondleiding met gids 'A la carte'	83	9,95%
Tijdelijke tentoonstelling 'De oudheid in kleur' - zonder gids, zonder audioguide 'Op eigen houtje'	28	3,36%
Permanente tentoonstelling - rondleiding met gids 'Van het een komt het ander'	28	3,36%
Totaal	834	100%

Bezoekers kleuteronderwijs - programma's

Kleuteronderwijs - programma's	Kleuters	Leer krachten	Totaal
PT - rondleiding + atelier 'Oermens-mini'	240	31	271
PT - bezoek zonder gids en zonder audioguide 'Op eigen houtje'	11	1	12
Totaal	251	32	283

Bezoekers lager onderwijs - programma's per leerjaar

Lager onderwijs - programma's	1e lj	2e lj	3e lj	4 lj	5e lj	6 lj	BULO	Leer-krachten	Totaal
PT - rondleiding 'Museumzappen'			51	152	936	196		115	1450
PT - rondleiding 'A La Carte'					39			5	44
PT - rondleiding + atelier 'Verhaaltekenen'				41	82	57		13	193
PT - rondleiding + atelier 'Ten aanval'		28	346	792	797	596	11	241	2811
PT - rondleiding + atelier 'Atuatuca Tungrorum'				65	505	261	14	72	917
PT - rondleiding + atelier 'De oermens'	143	81	157	357	508	329	58	133	1766
PT - rondleiding + atelier 'Oermens-mini'							27	2	29
PT - bezoek zonder gids , met audioguide 'Bob De Graver vertelt'		43	16	21	164	44	75	26	389
PT - bezoek zonder gids, zonder audioguide 'Op eigen houtje'		22	63	45	111	26		15	282
TT - bezoek zonder gids, zonder audioguide 'Op eigen houtje'	19				31	45		8	103
TT - rondleiding met gids 'Kleurenfeest'			30	88	15	46		19	198
Totaal	162	174	663	1561	3188	1600	185	649	8182
Percentage per leerjaar	1,98%	2,13%	8,10%	19,08%	38,96%	19,56%	2,26%	7,93%	100,00%

Bezoekers met de school - secundair onderwijs - programma's per leerjaar

Secundair onderwijs - programma's	1A	1B	SO1 buitenland	2A	2B	SO2 buitenland	ASO3	KS03	TS03	BSO3	SO3 buitenland	ASO4	KS04	TS04
PT - rondleiding 'Van het een komt het ander'	139		127	450		78	57			62		7		
PT - rondleiding 'A la carte'	178			27	20	93	17		31			60		10
PT - rondleiding 'Bij de Gallo-Romeinen'	318	36		1667		110	793				119	139		
PT - rondleiding 'Verhaalttekenen'		15												
PT - rondleiding + atelier 'De oermens'	80	18												
PT - rondleiding + atelier 'Archeoloog@work'	399		139	2048	26		93				51			
PT - rondleiding + atelier 'Ten aanval'	35	54												
PT - rondleiding + atelier 'Atuatuca Tungrorum'	54		24	378	64		35				16			
Kruidentwandeling extra muros				215										
PT - bezoek zonder gids met audioguide 'Bob De Graver'	41	35				41								
PT - bezoek zonder gids zonder audioguide 'Op eigen Houtje'	318	126	46	514	31		139					87		
PT - bezoek zonder gids 'Tijdreis'	52			297	10	91		14	66		24	48	12	
TT - rondleiding met gids 'En toen was er kleur'	786	36	34	1650		53	558	39	42		19	430	27	4
TT - zonder gids, met audioguide 'Kleurrijke hoogtepunten'	145	9	13	411		32	185	14	88		77	304	27	17
TT - bezoek zonder gids zonder audioguide 'Op eigen Houtje'	114	9		40			45	44			20	19		
Totaal	2659	338	383	7697	151	498	1922	111	227	62	326	1094	66	31
Percentage per leerjaar/graad	14,17%	1,80%	2,04%	41,02%	0,80%	2,65%	10,24%	0,59%	1,21%	0,33%	1,74%	5,83%	0,35%	0,17%

Bezoekers met de school - secundair onderwijs - programma's per leerjaar

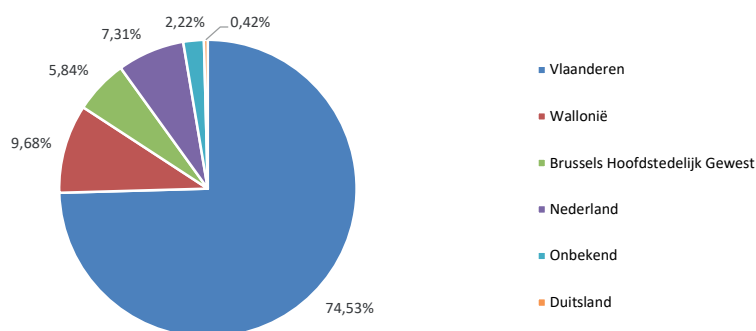
Secundair onderwijs - programma's	BSO4	SO4 buitenland	ASO5	TSO5	BSO5	SO5 buitenland	ASO6	KS06	TSO6	BSO6	SO6 buitenland	BUSO	Leer- krachten	Totaal
PT - rondleiding 'Van het een komt het ander'	60	48	20			7	2			9	16	48	91	1221
PT - rondleiding 'A la carte'		12	25				26						33	532
PT - rondleiding 'Bij de Gallo-Romeinen'		36	11			16	12						276	3533
PT - rondleiding 'Verhaalttekenen'													2	17
PT - rondleiding + atelier 'De oermens'												11	7	116
PT - rondleiding + atelier 'Archeoloog@work'													210	2966
PT - rondleiding + atelier 'Ten aanval'													8	97
PT - rondleiding + atelier 'Atuatuca Tungrorum'													56	627
Kruidentwandeling extra muros													12	227
PT - bezoek zonder gids met audioguide												72	20	209
'Bob De Graver'														
PT - bezoek zonder gids zonder audioguide			16				15					12	94	1398
'Op eigen Houtje'			40				30						74	758
PT - bezoek zonder gids 'Tijdreis'			328	36			290				16		348	4744
TT - rondleiding met gids 'En toen was er kleur'		18	178			21	169	8	9	4	21	24	152	1926
TT - zonder gids, met audioguide														
'Kleurrijke hoogtepunten'														
TT - bezoek zonder gids zonder audioguide			23				46						33	393
'Op eigen Houtje'														
Totaal	60	162	641	36		44	590	8	9	13	53	167	1416	18764
Percentage per leerjaar/graad	0,32%	0,86%	3,42%	0,19%		0,23%	3,14%	0,04%	0,05%	0,07%	0,28%	0,89%	7,55%	100,00%

Scholen - herkomst

Permanente tentoonstelling - bezoekers met de school - herkomst	Aantal	Percentage
Limburg	5486	26,85%
Antwerpen	4843	23,70%
Vlaams-Brabant	3160	15,47%
Luik	1590	7,78%
Nederland	1493	7,31%
Oost-Vlaanderen	1338	6,55%
Brussels Hoofdstedelijk Gewest	1193	5,84%
Onbekend	454	2,22%
West-Vlaanderen	400	1,96%
Waals-Brabant	216	1,06%
Henegouwen	163	0,80%
Duitsland	86	0,42%
Namen	9	0,04%
Totaal	20431	100%

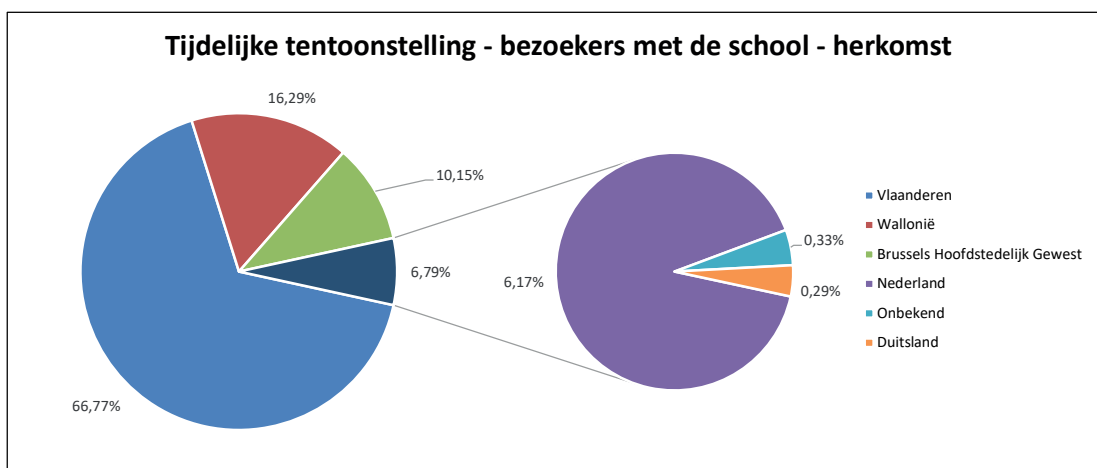
Permanente tentoonstelling - bezoekers met de school - herkomst	Aantal	Percentage
Vlaanderen	15227	74,53%
Wallonië	1978	9,68%
Brussels Hoofdstedelijk Gewest	1193	5,84%
Nederland	1493	7,31%
Onbekend	454	2,22%
Duitsland	86	0,42%
Totaal	20431	100%

Permanente tentoonstelling - bezoekers met de school - herkomst

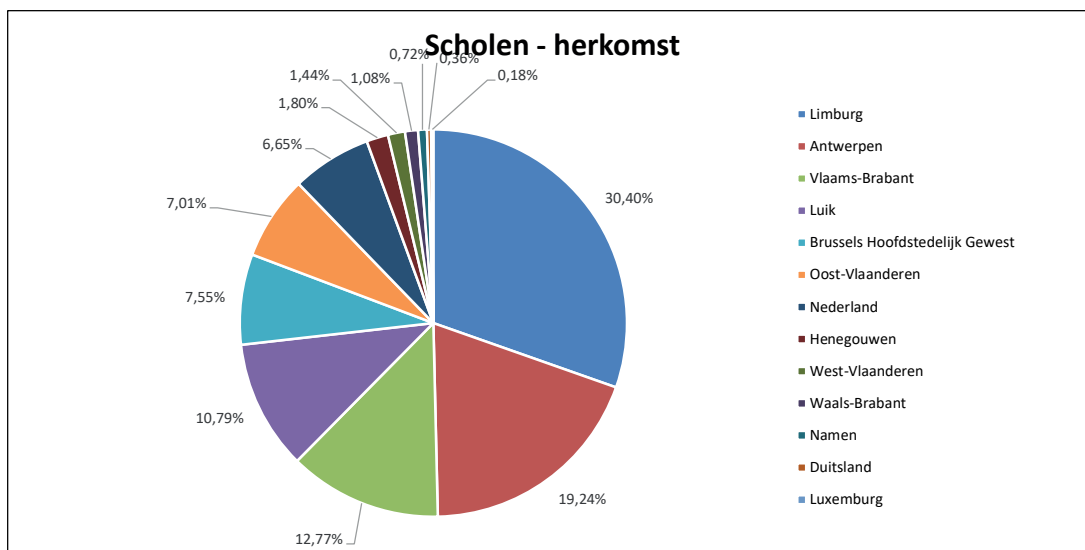

Tijdelijke tentoonstelling - bezoekers met de school - herkomst	Aantal	Percentage
Limburg	1626	21,31%
Antwerpen	1708	22,38%
Vlaams-Brabant	559	7,32%
Luik	589	7,72%
Nederland	471	6,17%
Oost-Vlaanderen	928	12,16%
Brussels Hoofdstedelijk Gewest	775	10,15%
Onbekend	25	0,33%
West-Vlaanderen	275	3,60%
Waals-Brabant	222	2,91%
Henegouwen	239	3,13%
Duitsland	22	0,29%
Luxemburg	130	1,70%
Namen	63	0,83%
Totaal	7632	100%

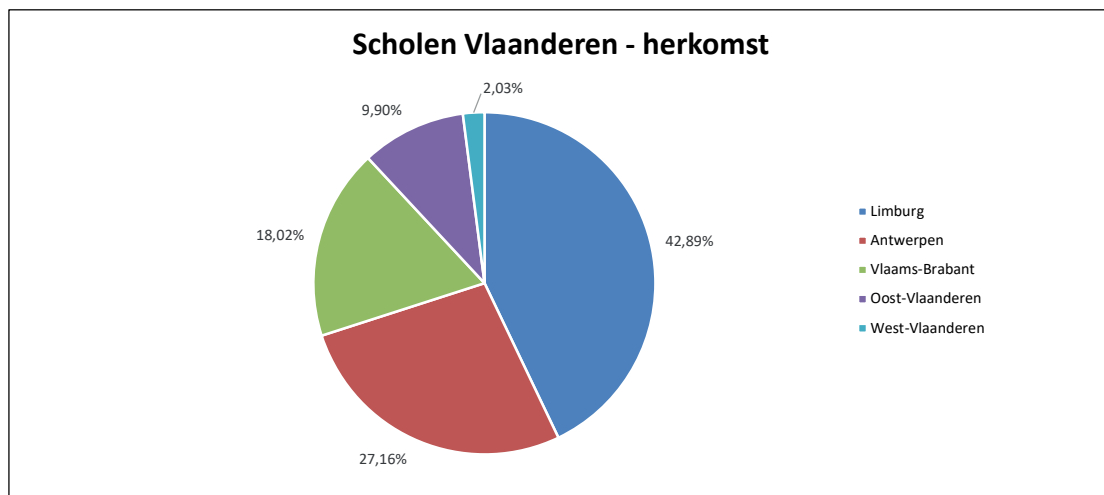
Tijdelijke tentoonstelling - bezoekers met de school - herkomst	Aantal	Percentage
Vlaanderen	5096	66,77%
Wallonië	1243	16,29%
Brussels Hoofdstedelijk Gewest	775	10,15%
Nederland	471	6,17%
Onbekend	25	0,33%
Duitsland	22	0,29%
Totaal	7632	100%

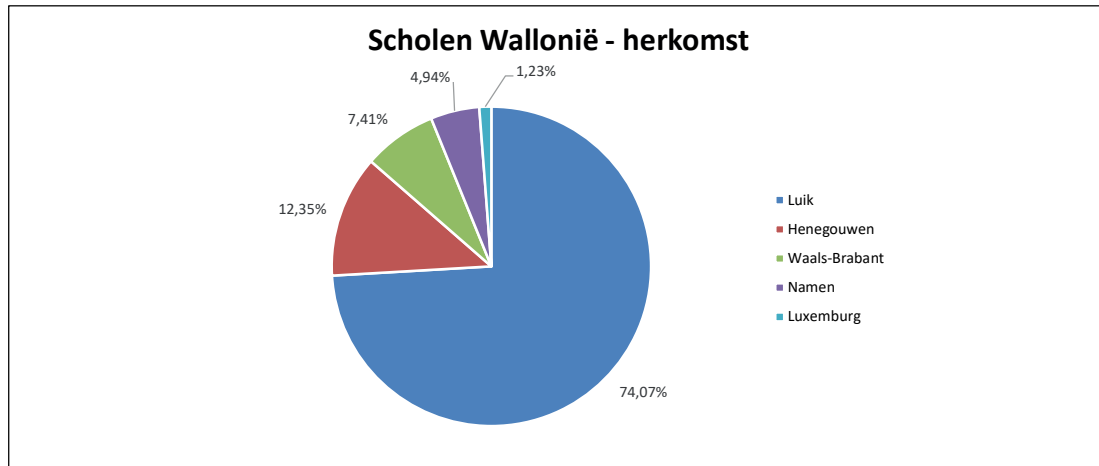
Scholen - herkomst	Aantal	Percentage
Limburg	169	30,40%
Antwerpen	107	19,24%
Vlaams-Brabant	71	12,77%
Luik	60	10,79%
Brussels Hoofdstedelijk Gewest	42	7,55%
Oost-Vlaanderen	39	7,01%
Nederland	37	6,65%
Henegouwen	10	1,80%
West-Vlaanderen	8	1,44%
Waals-Brabant	6	1,08%
Namen	4	0,72%
Duitsland	2	0,36%
Luxemburg	1	0,18%
Totaal	556	100%

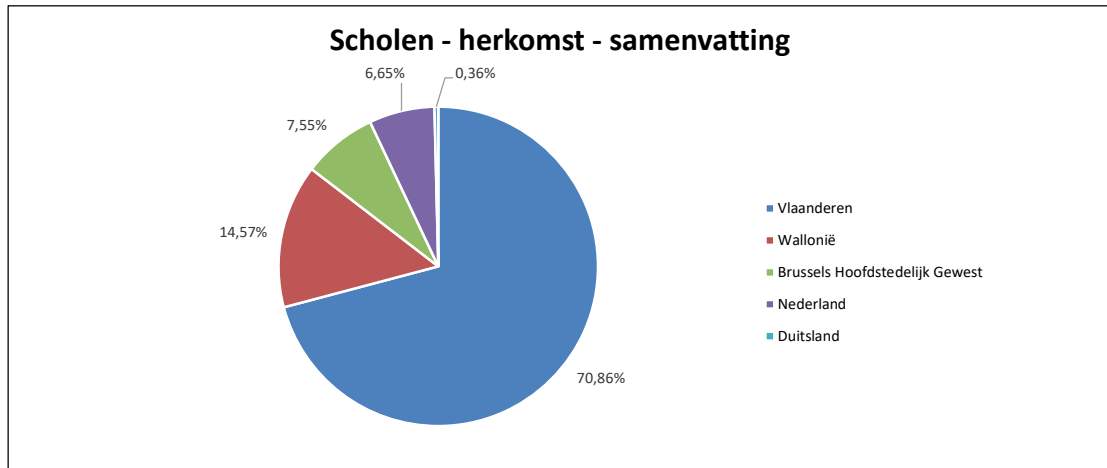
Scholen Vlaanderen - herkomst	Aantal	Percentage
Limburg	169	42,89%
Antwerpen	107	27,16%
Vlaams-Brabant	71	18,02%
Oost-Vlaanderen	39	9,90%
West-Vlaanderen	8	2,03%
Totaal	394	100%

Scholen Wallonië - herkomst	Aantal	Percentage
Luik	60	74,07%
Henegouwen	10	12,35%
Waals-Brabant	6	7,41%
Namen	4	4,94%
Luxemburg	1	1,23%
Totaal	81	100%

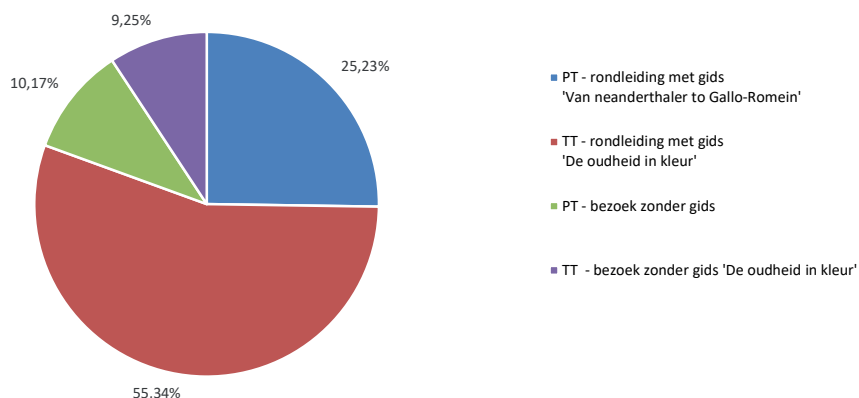
Scholen - herkomst - samenvatting	Aantal	Percentage
Vlaanderen	394	70,86%
Wallonië	81	14,57%
Brussels Hoofdstedelijk Gewest	42	7,55%
Nederland	37	6,65%
Duitsland	2	0,36%
Totaal	556	100%

Verenigingen

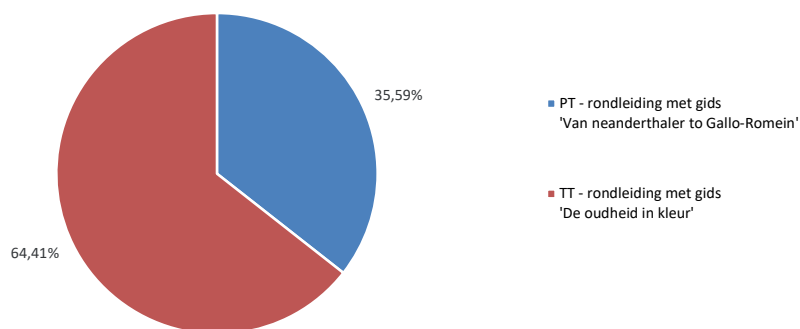
Bezoekers met een vereniging - tentoonstellingstype	Aantal	Percentage
Permanente tentoonstelling - rondleiding met gids 'Van neanderthaler to Gallo-Romein'	1268	25,23%
Tijdelijke tentoonstelling - rondleiding met gids 'De oudheid in kleur'	2781	55,34%
Permanente tentoonstelling - bezoek zonder gids	511	10,17%
Tijdelijke tentoonstelling - bezoek zonder gids 'De oudheid in kleur'	465	9,25%
Totaal	5025	100%

Bezoekers met een vereniging - tentoonstellingstype

Begeleide rondleidingen voor verenigingen	Aantal	Percentage
Permanente tentoonstelling - rondleiding met gids 'Van neanderthaler to Gallo-Romein'	105	35,59%
Tijdelijke tentoonstelling - rondleiding met gids 'De oudheid in kleur'	190	64,41%
Totaal	295	100%

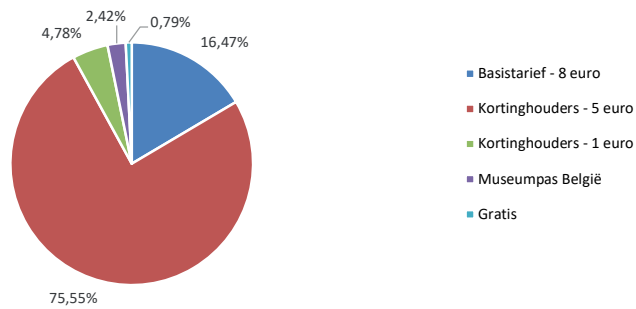
Begeleide rondleidingen voor verenigingen

Permanente tentoonstelling - bezoekers met een vereniging - soorten tickets - overzicht	Aantal	Percentage
Basistarief - 8 euro		
Volwassenen 19-65 jaar	293	16,47%
<i>Subtotaal</i>	293	
Kortinghouders - 5 euro		
Volwassenen 65+	1038	58,35%
Leerkrachten Vlaanderen	7	0,39%
Studenten	14	0,79%
Mensen met een handicap	14	0,79%
Rechthebbenden volumekorting	271	15,23%
<i>Subtotaal</i>	1344	
Kortinghouders - 1 euro		
Kinderen 4-18 jaar	65	3,65%
Rechthebbenden iedereen verdient vakantie	20	1,12%
<i>Subtotaal</i>	85	
Museumpas België		
Houders Museumpas België	43	2,42%
<i>Subtotaal</i>	43	
Gratis		
Begeleiders mensen met een handicap	14	0,79%
<i>Subtotaal</i>	14	
Totaal	1779	100,00%

Permanente tentoonstelling - bezoekers met een vereniging - soorten tickets - samenvatting	Aantal	Percentage
Basistarief - 8 euro	293	16,47%
Kortinghouders - 5 euro	1344	75,55%
Kortinghouders - 1 euro	85	4,78%
Museumpas België	43	2,42%
Gratis	14	0,79%
Totaal	1779	100,00%

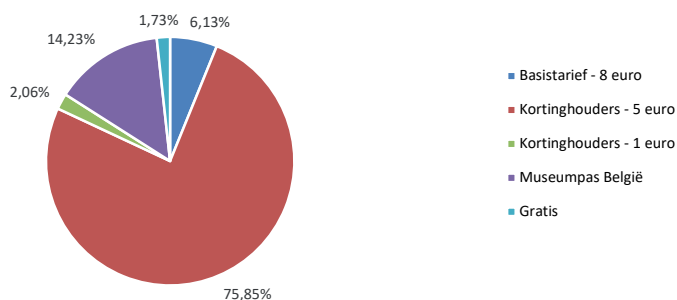
Permanente tentoonstelling - bezoekers met een vereniging - soorten tickets -samenvatting

Tijdelijke tentoonstelling - bezoekers met een vereniging - soorten tickets - overzicht	Aantal	Percentage
Basistarief - 8 euro		
Volwassenen 19-65 jaar	199	6,13%
<i>Subtotaal</i>	199	
Kortinghouders - 5 euro		
Rechthebbenden volumekorting	1343	41,37%
Volwassenen 65+	972	29,94%
Leden Landelijke Gilden	20	0,62%
Leden Willemsfonds	16	0,49%
Studenten	14	0,43%
Leerkrachten Vlaanderen	13	0,40%
Mensen met een handicap	9	0,28%
Leden Femma	7	0,22%
<i>Subtotaal</i>	2394	
Kortinghouders - 1 euro		
Kinderen 4-18 jaar	67	2,06%
<i>Subtotaal</i>	67	
Museumpas België		
Houders Museumpas België	462	14,23%
<i>Subtotaal</i>	462	
Gratis		
Kinderen 0-3 jaar	31	0,96%
Begeleiders mensen met een handicap	12	0,37%
Leden Icom	6	0,18%
Houders Riebedebiepas	4	0,12%
Leden Koninklijk Geschied- en Oudheidkundig Genootschap	3	0,09%
<i>Subtotaal</i>	56	
Actie 5 euro (3 euro korting op regulier tarief)		
Houders bon Cultuursmakers	68	2,09%
<i>Subtotaal</i>	68	
Totaal	3246	100,00%

Tijdelijke tentoonstelling - bezoekers met een vereniging - soorten tickets - samenvatting	Aantal	Percentage
Basistarief - 8 euro	199	6,13%
Kortinghouders - 5 euro	2462	75,85%
Kortinghouders - 1 euro	67	2,06%
Museumpas België	462	14,23%
Gratis	56	1,73%
Totaal	3246	100,00%

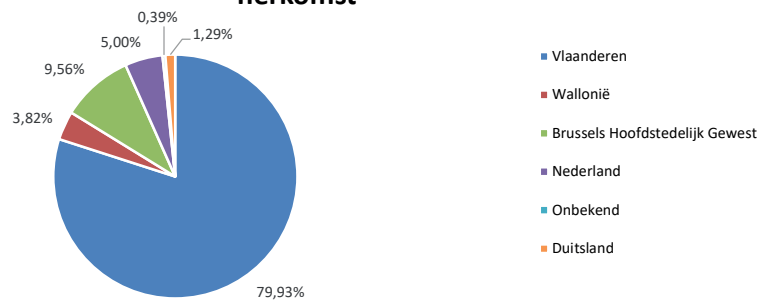
Tijdelijke tentoonstelling - bezoekers met een vereniging - soorten tickets -samenvatting

Permanente tentoonstelling - bezoekers met een vereniging - herkomst	Aantal	Percentage
Limburg	930	52,28%
Antwerpen	181	10,17%
Brussels Hoofdstedelijk Gewest	170	9,56%
West-Vlaanderen	156	8,77%
Oost-Vlaanderen	124	6,97%
Nederland	89	5,00%
Luik	33	1,85%
Vlaams-Brabant	31	1,74%
Duitsland	23	1,29%
Namen	20	1,12%
Luxemburg	15	0,84%
Onbekend	7	0,39%
Totaal	1779	100%

Permanente tentoonstelling - bezoekers met een vereniging - herkomst	Aantal	Percentage
Vlaanderen	1422	79,93%
Wallonië	68	3,82%
Brussels Hoofdstedelijk Gewest	170	9,56%
Nederland	89	5,00%
Onbekend	7	0,39%
Duitsland	23	1,29%
Totaal	1779	100%

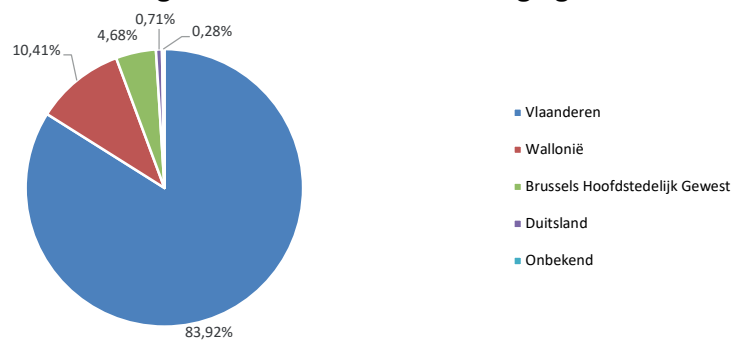
Permanente tentoonstelling - bezoekers met een vereniging - herkomst

Tijdelijke tentoonstelling - bezoekers met een vereniging - herkomst	Aantal	Percentage
Limburg	1561	48,09%
Antwerpen	609	18,76%
Vlaams-Brabant	463	14,26%
Brussels Hoofdstedelijk Gewest	152	4,68%
Luik	142	4,37%
Henegouwen	96	2,96%
Waals-Brabant	48	1,48%
West-Vlaanderen	46	1,42%
Oost-Vlaanderen	45	1,39%
Namen	37	1,14%
Duitsland	23	0,71%
Luxemburg	15	0,46%
Onbekend	9	0,28%
Totaal	3246	100%

Tijdelijke tentoonstelling - bezoekers met een vereniging - herkomst	Aantal	Percentage
Vlaanderen	2724	83,92%
Wallonië	338	10,41%
Brussels Hoofdstedelijk Gewest	152	4,68%
Duitsland	23	0,71%
Onbekend	9	0,28%
Totaal	3246	100%

Tijdelijke tentoonstelling - bezoekers met een vereniging - herkomst

MMXV

Gallo-Romeins Museum

Museumkwartier 5, 3700 Tongeren-Borgloon

info@galloromeinsmuseum.be

+ 32 (0)12 67 03 30

